Nr 39

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med anhållan om riksdagens yttrande angående vissa av Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens år 1967 vid dess femtioförsta sammanträde fattade beslut; given Stockholms slott den 9 februari 1968.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag, anhålla om riksdagens yttrande över vad föredragande departementschefen anfört angående vissa instrument som antagits av Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens år 1967 vid dess femtioförsta sammanträde.

GUSTAF ADOLF

Sven Aspling

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen underställs riksdagen följande av Internationella arbetsorganisationens (ILO) allmänna konferens år 1967 antagna instrument, nämligen konvention (nr 127) om den högsta vikt som får bäras av en arbetstagare, rekommendation (nr 128) i samma ämne, rekommendation (nr 129) om information och samråd inom företaget, rekommendation (nr 130) om prövning och avgörande av klagomål inom företaget, konvention (nr 128) om invaliditets-, ålders- och efterlevandeförmåner samt rekommendation (nr 131) i samma ämne. Svensk ratificering av konvention nr 127 avstyrks men tillstyrks i fråga om konvention nr 128.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 9 februari 1968.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, KLING, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON, GEIJER, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG.

Chefen för socialdepartementet, statsrådet Aspling, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter *vissa beslut som fattats av Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens år 1967 vid dess femtioförsta sammanträde* och anför.

Genom sin anslutning till Nationernas förbund den 9 mars 1920 inträdde Sverige såsom medlem av Internationella arbetsorganisationen (ILO) i Genève.

Organisationens beslutande församling — Internationella arbetskonferensen — som sammanträder minst en gång varje år, har enligt artikel 19 i organisationens stadga att beträffande förslag, som uppförts på dess dagordning, välja mellan två former för godtagande. Antingen skall ett sådant beslut resultera i ett förslag till internationell konvention, avsedd att ratificeras av organisationens medlemmar, eller också skall det utmynna i en rekommendation, avsedd att övervägas vid lagstiftning eller på annat sätt men utan den bindande karaktär, som tillkommer en ratificerad konvention. Om beslutet är av mindre räckvidd eller av väsentligen formell innebörd, t. ex. då det gäller en begäran om utredning, brukar det ges formen av en resolution.

Varje medlem av organisationen skall inom ett år från avslutandet av ett konferenssammanträde underställa däråt antagna konventioner och rekommendationer vederbörlig myndighet (i vårt land riksdagen) för vidtagande av lagstiftnings- eller andra åtgärder. Varje medlem har vidare skyldighet att underrätta Internationella arbetsbyråns generaldirektör om de åtgärder, som vidtagits för att underställa konventioner vederbörlig myndighet, samt om eljest vidtagna åtgärder. Medlem, som inte ratificerat viss konvention, skall tid efter annan till Internationella arbetsbyråns generaldirektör avge redogörelse för såväl lagstiftning och praxis med avseende på de i konven-

tionen behandlade frågorna som den omfattning, vari konventionens bestämmelser genomförts eller avses att genomföras genom lagstiftning, administrativa åtgärder, kollektivavtal eller på annat sätt, samt ange de omständigheter, som förhindrar eller fördröjer ratificeringen av konventionen. Motsvarande gäller i fråga om rekommendationer med tillägg, att redovisning skall lämnas även för sådana jämkningar i rekommendationer, som befunnits eller kan befinnas erforderliga vid antagande eller tillämpning av bestämmelserna i dem.

De konventioner och rekommendationer, som beslutas av Internationella arbetsorganisationen, skall deponeras hos Förenta Nationernas generalsekreterare. Varje ratifikation av en sådan konvention skall delges Förenta Nationernas generalsekreterare för registrering i enlighet med bestämmelsen i artikel 102 av Förenta Nationernas stadga.

Internationella arbetskonferensens femtioförsta sammanträde hölls i Genève under tiden den 7—29 juni 1967. I sammanträdet deltog delegationer från 109 av ILO:s 119 medlemsstater jämte representanter för flera internationella mellanstatliga och icke statliga organisationer, tillsammans ca 1 400 personer. Social- eller arbetsministrar eller andra regeringsledamöter från 66 länder bevistade konferensen, bland dem statsrådet Geijer och jag själv. Det stora flertalet medlemsstater hade sänt fullständiga delegationer, dvs. två regerings-, ett arbetsgivar- och ett arbetstagarombud. Sverige deltog i sammanträdet med en fullständig delegation.[1]

Konferensens *dagordning* upptog följande ämnen.

I. Generaldirektörens rapport.

II. Finansiella och budgetära frågor.

---

[1] I enlighet med beslut den 26 april 1967 av Kungl. Maj:t deltog följande personer i konferensen, nämligen

för *regeringen:* såsom ombud statssekreteraren i socialdepartementet Lars-Åke Åström och ledamoten av riksdagens andra kammare Ingemund Bengtsson samt såsom experter statssekreteraren i inrikesdepartementet Reidar Tilert och numera t. f. expeditionschefen i socialdepartementet Ingrid Hilding, de båda sistnämnda tillika ersättare för regeringsombuden, departementssekreterarna Ian Lagergren och Ingemar Lindberg, socialdepartementet, departementsrådet Göran Waldau och kanslirådet Ragnar Sohlman, inrikesdepartementet, avdelningschefen i styrelsen för internationell utveckling Sixten Heppling, professorn vid arbetsmedicinska institutet Nils Lundgren samt numera ambassadrådet vid Sveriges ständiga delegation hos de internationella organisationerna i Genève Hans Ewerlöf;

för *arbetsgivarna:* såsom ombud direktören i Svenska Arbetsgivareföreningen Gullmar Bergenström samt såsom experter direktörerna i nämnda förening Lars Strängh och Stig Sandell, direktören i försäkringsbolaget Pensionsgaranti, ömsesidigt, Sven Hydén samt direktörsassistenten i arbetsgivareföreningen Johan von Holten;

för *arbetstagarna:* såsom ombud Landsorganisationens i Sverige internationelle ombudsman Bertil Bolin samt såsom experter förbundsordföranden i Handelsanställdas Förbund Erik Magnusson, tillika ersättare för Bolin, ombudsmannen Olle Gunnarsson, socionomen Sven F. Bengtsson och juris kandidaten Bert Ahlgren, samtliga i Landsorganisationen, ävensom direktören Otto Nordenskiöld och avdelningschefen Sven Fockstedt, båda i Tjänstemännens Centralorganisation.

III. Upplysningar och årsrapporter rörande medlemsstaternas tillämpning av konventioner och rekommendationer.

IV. Revision av konventionerna nr 35—40 om ålders-, invaliditets- och efterlevandepensioner (andra behandling).

V. Prövning av klagomål samt information och samråd inom företaget (andra behandling).

VI. Högsta vikt som får bäras av en arbetstagare (engångsbehandling).

VII. Förbättring av levnads- och arbetsförhållanden för arrendatorer, hälftenbrukare och liknande kategorier av lantarbetare (första behandling).

VIII. Internationella arbetsorganisationen och teknisk samverkan (däri inbegripet ILO:s roll i samband med utvecklingsländernas industrialisering).

Vidare framlades inför konferensen den rapport rörande Sydafrikas apartheidpolitik som generaldirektören har att årligen utarbeta. Rapporten föranledde ingen åtgärd från konferensens sida.

Under punkt II på dagordningen antog konferensen budget för Internationella arbetsorganisationen avseende utgifter för år 1968. Budgeten fastställdes till 24 836 091 U.S. dollar.

Följande av konferensen fattade beslut, vilka hänför sig till punkterna IV, V och VI på dagordningen, skall i enlighet med artikel 19 av Internationella arbetsorganisationens stadga underställas riksdagen, nämligen

1. konvention (nr 127) om *den högsta vikt som får bäras av en arbetstagare,*
2. rekommendation (nr 128) i *samma ämne,*
3. rekommendation (nr 129) om *information och samråd inom företaget,*
4. rekommendation (nr 130) om *prövning och avgörande av klagomål inom företaget,*
5. konvention (nr 128) om *invaliditets-, ålders- och efterlevandeförmåner,*
6. rekommendation (nr 131) i *samma ämne.*

Texterna på engelska och svenska till dessa internationella instrument torde få såsom bilagor *(bilagorna 1—6)* fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende.

En särskild bilaga *(bilaga 7)* med förteckning över samtliga resolutioner som antagits vid konferensen torde även få fogas till protokollet. Bland resolutionerna bör särskilt framhållas nr IV om den snabba befolkningsökningens inverkan på arbetstagarnas möjligheter till utbildning, sysselsättning och välfärd, vilken resolution väckts av de svenska regeringsombuden gemensamt med ombuden för Indiens och Kenyas regeringar. Resolutionen antogs enhälligt.

1—2. Högsta vikt som får bäras av en arbetstagare

Med hänsyn till detta ämnes stora betydelse för arbetstagarnas hälsa och för förebyggande av olycksfall hade Internationella arbetsbyråns styrelse i

första hand hänskjutit det till ett expertmöte, som hölls år 1964, och därefter till en förberedande teknisk konferens i början av år 1966. Enligt de procedurregler som gäller för ILO tog nämnda konferens upp en första diskussion om form och innehåll beträffande de båda instrument som borde antas i ämnet. ILO:s allmänna konferens kunde därefter vid sitt nu ifrågavarande 51:a sammanträde fatta definitiva beslut härom, något som ledde till att en konvention och en rekommendation i ämnet antogs.

Det utskott som konferensen tillsatte för utredning av frågan om maximivikt diskuterade flera svårlösta problem, bl. a. den fysiska styrkan hos bäraren, utbildning, klimat, markens beskaffenhet, avstånd, bördans form samt staplingshöjd. Svårigheter uppstod också när det gällde att söka fastställa en för alla länder och under alla förhållanden tillämplig siffra för den högsta tillåtna vikten. Ett förslag att i konventionen skulle tas in en bestämmelse om läkarundersökning för anställning och därpå följande läkarbesiktningar mötte ett visst motstånd med hänsyn till den rådande bristen på läkare i många länder. Till följd härav intogs bestämmelsen endast i rekommendationen.

Konventionen om maximivikt antogs med 196 röster mot 74. 54 ombud lade ner sina röster. Rekommendationen i samma ämne antogs med 267 röster mot 8 och 50 nedlagda. I fråga om konventionen röstade det svenska arbetstagarombudet för dess antagande, medan arbetsgivarombudet röstade emot och regeringsombuden lade ner sina röster. Beträffande rekommendationen röstade samtliga svenska ombud för dess antagande.

Innehållet i konventionen och rekommendationen

K o n v e n t i o n e n äger tillämpning endast på de grenar av näringslivet för vilka vederbörande medlemsstat upprätthåller ett system med arbetsinspektion. I konventionen fastslås följande fyra principer. 1) Arbetstagare får inte anmodas eller tillåtas att befatta sig med transport för hand av börda, som på grund av sin vikt kan antas äventyra hans hälsa eller säkerhet. 2) Arbetstagare som används till transport för hand skall dessförinnan erhålla utbildning eller instruktioner i arbetsteknik. 3) Lämpliga tekniska hjälpmedel skall i största möjliga utsträckning användas för att begränsa eller underlätta transporter av bördor. 4) Kvinnor och minderåriga arbetstagare får endast i begränsad utsträckning anmodas utföra transport för hand av bördor, och om de anlitas till sådant arbete, skall maximivikten vara avsevärt lägre än den som är medgiven för vuxna manliga arbetstagare.

I jämförelse med konventionen har r e k o m m e n d a t i o n e n ett vidsträcktare tillämpningsområde. Den omfattar nämligen alla grenar av näringslivet och inte bara »reguljära» transporter för hand utan också »tillfälliga» sådana transporter.

Rekommendationen innehåller bestämmelser som är avsedda att utvidga principerna i konventionen och tjäna som ledning för regeringarna samt arbetsgivarnas och arbetstagarnas organisationer vid dessa principers tillämpning. Som exempel kan nämnas rekommendationens avdelning IV, som förordar, att läkarundersökning bör, i den mån det är möjligt och lämpligt, krävas innan arbetstagaren anmodas utföra reguljär transport för hand av börda, att ytterligare läkarundersökningar bör ske från tid till annan i mån av behov samt att intyg rörande arbetstagarens lämplighet för anställning bör utfärdas. Avdelning VI reglerar villkoren för maximivikt såvitt avser vuxna manliga arbetstagare, kvinnor och minderåriga arbetstagare samt anger att minimiåldern för användning av sistnämnda kategori till transport av bördor för hand snarast möjligt bör höjas till 16 år och gradvis till 18 år. Avdelning VII berör arbetsmängden per dag eller skift samt hjälpmedel och utrustning till skydd för hälsa och säkerhet. I avdelning VIII inryms diverse bestämmelser rörande vetenskaplig forskning inom det av rekommendationen behandlade området samt rörande tillämpning av rekommendationens bestämmelser på sådana transportmetoder som dragning och skjutning. Slutligen kan nämnas att rekommendationen innehåller en bestämmelse, som fastslår principen att den maximivikt som får transporteras för hand av en arbetstagare snarast bör nedbringas till 55 kg.

Svenska bestämmelser

De svenska bestämmelser som bör beaktas vid prövning av frågan om en svensk anslutning till konventionen resp. tillämpning av rekommendationen är arbetarskyddslagen den 3 januari 1949 (nr 1), arbetarskyddskungörelsen den 6 maj 1949 (nr 208) och kungörelsen den 2 september 1966 (nr 521) om förbud att använda minderårig till vissa arbeten.

Yttranden

I ärendet har yttranden inhämtats från arbetarskyddsstyrelsen, medicinalstyrelsen, arbetsmedicinska institutet, Svenska Arbetsgivareföreningen (SAF), Landsorganisationen i Sverige (LO), Tjänstemännens Centralorganisation (TCO) och ILO-kommittén.

SAF och *TCO* har inte funnit anledning yttra sig över ifrågavarande instrument. Samtliga övriga remissinstanser utom LO anser, att konventionen inte bör ratificeras av Sverige, främst på grund av innehållet i artikel 7, som upptar särbestämmelser beträffande bl. a. kvinnor sysselsatta med transportarbete. LO däremot finner att nämnda artikel inte utgör ratifikationshinder.

Arbetarskyddsstyrelsen har gjort en jämförelse mellan de båda instrumenten å ena sidan och svensk lagstiftning å den andra.

I fråga om konventionen anför styrelsen följande.

Artikel 1—2

Styrelsen har ingen erinran mot definitionerna och det föreslagna tillämpningsområdet.

Artikel 3—4

I 7 § arbetarskyddslagen föreskrivs att arbetsgivare är pliktig att iaktta allt som med hänsyn till arbetets natur och de förhållanden, under vilka arbetet bedrivs, samt arbetstagares ålder, yrkesvana och övriga förutsättningar för arbetet skäligen kan erfordras för att förebygga att hos honom sysselsatt arbetstagare ådrar sig ohälsa i följd av arbetet eller drabbas av olycksfall däri.

Vidare skall enligt 37 § första stycket arbetarskyddskungörelsen vid lastning och lossning samt annat arbete, vari ingår förflyttning av tunga föremål, tillses att arbetet utförs på betryggande sätt och i erforderlig mån under särskild ledning och övervakning samt att lämpliga redskap och andra hjälpmedel används vid arbetet.

Artikel 5

I 1 § arbetarskyddskungörelsen föreskrivs att arbetsgivare skall tillse, att hos honom sysselsatta arbetstagare erhåller kännedom om de särskilda risker för ohälsa och olycksfall, som är förbundna med arbetet, samt, där så erfordras, meddela de föreskrifter och förhållningsregler, som arbetstagare skall iaktta för att undgå dessa risker. I fråga om arbete, där bristande kunskap eller färdighet kan anses medföra fara för ohälsa eller olycksfall, skall dessutom tillses att arbetstagare, som saknar nödig erfarenhet, inte används till sådant arbete utan erforderlig undervisning och ledning.

I detta sammanhang nämner styrelsen, att styrelsens broschyr angående arbetsteknik vid bär- och lyftarbete »Bär och lyft rätt» hittills gått ut i över 230 000 exemplar. Den har kommit till stor användning bl. a. vid yrkesskolor av skilda slag.

Artikel 6

I 10 § sista stycket arbetarskyddslagen sägs att arbete skall anordnas så, att det kan utföras på sätt, som icke är onödigt tröttande. I arbetarskyddskungörelsens 27 § tredje stycket föreskrivs att om i arbetet ingår att bära eller lyfta tunga föremål, om möjligt särskilda hjälpmedel bör användas härför.

Artikel 7

Någon speciell bestämmelse, som innebär en begränsning av kvinnors och minderårigas användande till transport för hand av börda, finns inte i den svenska arbetarskyddslagstiftningen. Däremot gäller generellt den tidigare återgivna 7 § arbetarskyddslagen för förebyggande av ohälsa eller

olycksfall i arbete. Möjlighet till speciella föreskrifter för kvinnor ges dock i 38 § arbetarskyddslagen, där det stadgas att om visst slag av arbete befinns medföra synnerlig fara för olycksfall, när kvinna används därtill, eller vara synnerligen ansträngande eller hälsofarligt för kvinna, Kungl. Maj:t kan föreskriva särskilda villkor för kvinnas användande till sådant arbete eller förordna att kvinna inte får användas därtill.

Beträffande minderåriga föreskrivs i 26 § första stycket arbetarskyddslagen att det åligger arbetsgivare att särskilt tillse, att minderårigs användande till arbete icke medför fara för olycksfall eller för överansträngning eller annan menlig inverkan på den minderåriges hälsa eller kroppsutveckling.

I kungörelsen om förbud att använda minderårig till vissa arbeten (1966:521) finns inte bär- och lyftarbete upptaget i förteckningen över förbjudna arbeten.

Den begränsning av kvinnors och minderårigas användande till transportarbete, som föreskrivs i artikel 7, punkt 1, strider mot den i Sverige rådande uppfattningen, att den individuella kapaciteten — oavsett kön eller ålder — skall vara avgörande för de prestationskrav, som ställs på den enskilda individen. Denna uppfattning motsvaras av ordalydelsen i artikel 3. Enligt styrelsens mening utgör punkt 1 i artikel 7 ett hinder för ratifikation av konventionen från svensk sida.

Föreskrifterna i punkt 2 i artikel 7 överensstämmer med andemeningen i de nyss citerade lagparagraferna.

Vad härefter angår r e k o m m e n d a t i o n e n uttalar styrelsen följande.

I. *Definition och tillämpningsområde*

Punkt 2. Svårigheter kan föreligga att vid tillfälligt transportarbete tillämpa rekommendationens föreskrifter. Överenskommelser om erforderliga undantag torde emellertid kunna träffas enligt punkt 30 (hänsyn till »arbetets natur»).

Punkt 3. Rekommendationens tillämpningsområde är vidare än konventionens. Arbetarskyddslagens bestämmelser gäller inte beträffande arbete inom jordbruket av medlem av arbetsgivarens familj eller arbete i arbetsgivarens hushåll.

III. *Utbildning och instruktioner*

Punkterna 5 och 6 motsvarar föreskrifterna i 1 § arbetarskyddskungörelsen (citerad under konventionens artikel 5).

IV. *Läkarundersökning*

Enligt 2 § arbetarskyddskungörelsen får till arbete, som ställer särskilda

krav på arbetstagares hälsotillstånd eller kroppsutveckling, inte användas arbetstagare, som vid läkarundersökning befunnits sakna eller eljest uppenbarligen inte äger erforderliga fysiska och psykiska förutsättningar för arbetet och därigenom kan utsätta sig själv eller andra för risk för ohälsa eller olycksfall. Sådan arbetstagare bör i stället om möjligt beredas mera lämplig sysselsättning.

Kravet på läkarundersökningar kan enligt arbetarskyddsstyrelsens mening bli genomförbart, först sedan en allmän företagshälsovård kommit till stånd i Sverige. Styrelsen erinrar om den utredning, som pågår i samarbete bl. a. med arbetsmarknadens parter, i syfte att anpassa den svenska företagshälsovården till de riktlinjer, som anges i den av Internationella arbetsorganisationen år 1959 antagna rekommendationen (nr 112) om företagshälsovård (jfr prop. 1960: 22).

Överenskommelse om riktlinjer för företagshälsovård har under år 1967 träffats mellan SAF och LO. Det framhålls i överenskommelsen att utbyggnaden av företagshälsovården bör äga rum så snabbt som den allmänna tillväxten av resurserna på hälsovårdens område tillåter.

V. *Tekniska hjälpmedel och emballage*

Punkt 11 motsvarar innehållet i den tidigare citerade 27 § tredje stycket arbetarskyddskungörelsen angående särskilda hjälpmedel vid lyft- och bärarbete.

Punkt 12 motsvaras av innehållet i 37 § andra stycket arbetarskyddskungörelsen som föreskriver att vid transportarbete skall såvitt möjligt tillses att arbetstagare, som sysselsätts med transporten, inte utsätts för fara att skadas genom vassa hörn eller skarpa kanter på det transporterade godset eller genom utstående spikar, ståltrådsändar eller plåtband på godsets emballage.

VI. *Maximivikt*

A. Vuxna manliga arbetstagare

Arbetarskyddsstyrelsen anser att en begränsning till en bestämd högsta vikt — 55 kg — av en enmansbörda, som en vuxen manlig arbetstagare får bära, saknar tillfredsställande vetenskapligt underlag med hänsyn till alla de faktorer av olika slag, som har betydelse för arbetsbelastningen i det manuella transportarbetet. En anpassning till denna maximivikt i arbetslivet kommer sannolikt att kräva en relativt lång övergångstid innan omställningen slagit igenom i förpackningar, emballage, tillgången till lämpliga tekniska hjälpmedel etc. I och för sig ger den allmänna principen i punkt 4 om anpassning av bördans vikt till individens kapacitet liksom föreskrifterna i punkt 13 a och b generellt skydd mot för stor arbetsbelastning i transportarbete. Som riktpunkt för begränsningen av den

maximala belastningen kan dock enligt styrelsens mening fixeringen till högst 55 kg vara av värde.

Styrelsen anser att den arbetsmedicinska forskningen på detta område bör intensifieras i Sverige, en fråga som även berörs i punkt 27 i rekommendationen.

B. Kvinnliga arbetstagare

Bestämmelserna angående kvinnliga arbetstagare i punkterna 16, 17 b och 18 strider enligt styrelsens mening mot gängse svensk uppfattning. De generella skyddsföreskrifterna i arbetarskyddslagstiftningen gör speciella regler för kvinnorna i detta avseende obehövliga.

C. Minderåriga arbetstagare

Rekommendationens bestämmelser om minderåriga begränsar enligt styrelsens mening de minderårigas möjligheter inom arbetslivet mer än som från svensk synpunkt är nödvändigt eller önskvärt. De allmänna principerna i punkterna 4 och 13 torde ge även minderåriga det individuella skydd som måste eftersträvas.

Enligt 24 § arbetarskyddslagen får minderårig redan det kalenderår, då han eller hon fyller 15 år, användas till arbete med transport av personer eller gods. Vissa dispensmöjligheter finns dessutom, t. ex. vid feriearbete. För elever vid yrkesskolorna gäller inte bestämmelserna angående minimiålder.

VII. *Andra åtgärder till skydd för hälsa och säkerhet*

Med stöd av arbetarskyddslagen kan yrkesinspektionen verka för att tekniska hjälpmedel kommer till användning där arbete med transport för hand kan anses innebära för stor belastning för arbetstagarna.

VIII. *Diverse bestämmelser*

Gentemot punkterna 26—29 har styrelsen ingen erinran.

Punkt 30. Enligt styrelsens mening bör denna punkt kunna medge undantag även för sådant transportarbete, som förorsakas av en inträffad katastrof, varvid det gäller att hastigt rädda liv eller gods. Såsom styrelsen uttalat under punkt 2 anser styrelsen att uttrycket »arbetets natur» kan omfatta även visst arbete av tillfällig art.

Punkt 31. Enligt 47 § arbetarskyddslagen skall tillsyn över efterlevnaden av arbetarskyddslagen och med stöd av lagen meddelade föreskrifter utövas av arbetarskyddsstyrelsen samt, under dess överinseende och ledning, av yrkesinspektionens befattningshavare och kommunala tillsynsmän.

Sammanfattningsvis uttalar styrelsen beträffande *konventionen* att ratifikationshinder synes föreligga på grund av bestämmelserna i konventionens artikel 7.

I fråga om *rekommendationen* finner styrelsen visserligen att de allmänna

riktlinjerna däri i stort sett överensstämmer med föreskrifterna i den svenska arbetarskyddslagstiftningen och att en anpassning till maximivikten — 55 kg — av enmansbörda för vuxna manliga arbetstagare måhända skulle kunna ske efter viss övergångstid. Däremot anser styrelsen att de särskilda föreskrifterna för kvinnor och minderåriga till vissa delar inte överensstämmer med svensk uppfattning.

Medicinalstyrelsen, som inhämtat yttranden från styrelsens vetenskapliga råd, professorn A. Ahlmark och överläkaren Å. Swensson, framhåller i anslutning till dessa yttranden, att även om konventionens grundsyn på föreliggande fråga torde kunna godtas är emellertid bördans vikt bara en av de faktorer som bestämmer hälsorisken vid bärning. Av betydelse är också individens styrka, kondition, lyft- och bärteknik, bördans beskaffenhet, arbetstakten och den sträcka bördan skall flyttas. Vidare inverkar utrymmesförhållandena på arbetsplatsen samt sådana klimatfaktorer som temperatur och luftfuktighet. Betydelsen av sådana omständigheter har inte beaktats i konventionen. Detta är en väsentlig brist, som inte täcks av att rekommendationen upptar ett gränsvärde av 55 kg för män och avsevärt lägre för kvinnor. Varje maximering eller annan begränsning medför bl. a. tillämpningssvårigheter på arbetsplatser, där det inte går att reducera lyften till angivna storlek och där möjligheter saknas att mekanisera transportarbete. I vissa situationer kan t. o. m. den angivna maximivikten komma att framstå som en ur arbetarskyddssynpunkt otillåten transportvikt. Utformningen av punkterna 15—16 i rekommendationen är dessutom sådan att den vid sträng tolkning innebär en diskriminering av kvinnliga arbetstagare. Sådana torde nu regelmässigt vara sysselsatta i arbete, där flyttning av tunga bördor förekommer. Som exempel må nämnas butiks-, post-, mejeri- och städpersonal. — Tillämpningssvårigheterna kan få till följd att vid ett antagande av konventionen dispenser erfordras i ett så stort antal fall att undantagen blir påfallande talrika.

Med hänsyn till vad som nu anförts anser medicinalstyrelsen att man har anledning att räkna med att konventionens specialbestämmelser inte får någon avsevärd betydelse ur arbetarskyddssynpunkt för vårt land. Vi har en företagshälsovård, som snabbt utvecklats i vad avser medicinsk övervakning och rådgivning till arbetstagare och arbetsgivare. Inom denna sektor är ytterligare forskning och upplysning av nöden — inte minst rörande ergonomi och bioteknologi.

Arbetsmedicinska institutet, som begränsar sitt yttrande till att avse konventionen, framhåller att denna är av en på visst sätt ny typ genom att den avser en specificerad form av kroppsarbete, nämligen bärning av enmansbördor. Otvivelaktigt är detta manuella transportarbete, vari konventionen inbegriper även lyftning och nedsättning av bördor, ett av jordens vanligaste och mest svettdrivande yrken. Enligt institutets mening bör emellertid arbetet f. n. knappast bli föremål för någon internationell över-

enskommelse i form av den nu antagna konventionen. Det är också uppenbart att stora svårigheter måste uppkomma då det gäller att i några få punkter som i förevarande konvention formulera världsomfattande regler för hur mycket en människa skall tillåtas bära resp. lyfta, därest man inte samtidigt begränsar sig till så allmänna formuleringar, att innebörden av dessa i stor utsträckning återfinns i redan förekommande arbetarskyddslagstiftning.

Vidare kan konstateras, fortsätter institutet, att även om olikheter länder emellan medför att i viss utsträckning olika regler för olika länder inte kan undvikas, här ifrågavarande problem har en internationell vidd såvitt att samma gods ofta hanteras på vitt skilda platser. Det måste därför anses vara ett gemensamt intresse att söka bevaka att sådant styckegods som det här är fråga om inte blir för tungt — något som också torde vara ett av de viktigare motiven för konventionens tillkomst. Enligt institutets mening är emellertid förhållandena så skiftande världen över att en generell konvention som den nu antagna inte kan antas erhålla åsyftad verkan. En framkomlig väg synes i stället vara att genom regionala rekommendationer för länder med likartade förhållanden successivt nå ett läge, i vilket en internationell överenskommelse verkligen skulle fylla en funktion.

Slutligen påpekar institutet att konventionens artikel 7 är alltför långtgående, eftersom den innehåller en generell begränsning beträffande kvinnor som grupp och utan hänsynstagande till den individuella variabiliteten. Då principen om skydd för individen — oavsett kön, ålder m. m. — redan finns formulerad i artikel 3 får, från bl. a. svensk synpunkt, generella regler med avseende på kön anses mindre tilltalande.

LO har ingenting att erinra mot de principer som kommer till uttryck i konventionen och som väsentligen täcks av den svenska lagstiftningen. Beträffande artikel 7 uttalar LO att organisationen visserligen principiellt är emot särbestämmelser för kvinnor. Då emellertid innehållet i nämnda artikel torde kunna anses motsvaras av principerna i den svenska arbetarskyddslagstiftningen och således några särbestämmelser inte skulle behövas på grund av en ratifikation, finner LO något hinder mot en sådan åtgärd inte föreligga. Såväl konventionen som rekommendationen bör enligt organisationens mening lämpligen överlämnas till arbetarskyddsstyrelsen för prövning av frågan om och i vad mån de båda instrumentens principer bör komma till uttryck i lagstiftning eller i särskilda av styrelsen utfärdade anvisningar.

ILO-kommittén erinrar om att det enligt den officiella yrkesskadestatistiken årligen inträffar många yrkesskador i samband med lyftning, bärning och liknande hantering av föremål eller material. År 1964 rörde det sig i Sverige om 18 359 yrkesskadefall, i vilka lyftning etc. angivits som huvudsaklig orsak till skadans uppkomst. Av dessa var 66 invaliditetsfall och tre dödsfall. Många av dessa yrkesskador orsakas av att de föremål som lyfts eller bärs är för tunga.

Såsom uttalas i arbetarskyddsstyrelsens remissyttrande har man i den svenska arbetarskyddslagstiftningen ägnat uppmärksamhet häråt (jfr 10 § arbetarskyddslagen samt 27 och 37 §§ arbetarskyddskungörelsen). Av nämnda bestämmelser framgår att användande av hjälpmedel bör vara en av åtgärderna för att minska eller eliminera det tunga arbete som lyftning eller bärning av föremål medför. En annan åtgärd är att genom instruktioner bibringa arbetstagarna en riktig lyftteknik och arbetsrutin.

Om nu antydda åtgärder inte kan vidtas eller är tillfyllest, är det önskvärt att vikten hos de föremål som en person har att lyfta eller bära såvitt möjligt begränsas. Av remissyttrandena framgår emellertid att frågan om vilken högsta last en person kan tillåtas bära eller lyfta är mycket svårbedömbar. Den beror i hög grad inte bara på kroppsutveckling och fysisk styrka utan också på ett flertal andra faktorer såsom föremålets form och storlek, den nivå föremålet skall lyftas upp eller sättas ned till, den sträcka föremålet skall bäras, om bärandet avses ske i trappor, om lyftning och bärande av föremål sker vid enstaka tillfällen eller kontinuerligt, klimatiska förhållanden osv. Med hänsyn till alla dessa faktorer torde viktbegränsningar kunna anges endast i form av rekommendationer. Att vissa sådana finns kan bidra till en ökad användning av lämpliga tekniska hjälpmedel.

Inget av de remissorgan som yttrat sig i ärendet har tillstyrkt ratificering av konventionen. Arbetarskyddsstyrelsen har såsom skäl åberopat konventionens artikel 7, vilken innehåller särbestämmelser för bl. a. kvinnor. Denna artikel anser styrelsen utgöra ratifikationshinder. Medicinalstyrelsen förmodar att konventionens bestämmelser inte får någon avsevärd betydelse ur arbetarskyddssynpunkt för vårt land och arbetsmedicinska institutet betvivlar, att en generell konvention som den nu antagna kan få åsyftad verkan. LO finner att artikel 7 inte utgör hinder för ratifikation.

ILO-kommittén erinrar om att artikel 7, mom. 2, i konventionen synes förutsätta att en maximivikt fixeras och att ratificerande land enligt artikel 8 har skyldighet att vidtaga erforderliga åtgärder för att genomföra konventionens bestämmelser. Vidare erinrar kommittén om att principen om mäns och kvinnors lika ställning vunnit full anslutning på den svenska arbetsmarknaden. En konsekvens av denna likabehandling är att offentligrättsliga regler inte onödigtvis bör medverka till skillnader i den manliga och den kvinnliga arbetskraftens möjligheter att konkurrera om arbetstillfällena. Genom att ratificera konventionen riskerar man att ställas inför tvånget att i lagstiftningen införa särbestämmelser av sådan art som torde böra undvikas.

Under hänvisning till det anförda avstyrker ILO-kommittén ratificering av konventionen (nr 127) om den högsta vikt som får bäras av en arbetstagare. Rekommendationen (nr 128) i samma ämne överensstämmer inte heller till alla delar med svensk uppfattning i ifrågavarande hänseende.

Eftersom de principer som kommit till uttryck i såväl konventionen som rekommendationen likväl i en rad andra avseenden står i samklang med svensk lagstiftning och en önskvärd utveckling på området, får kommittén i likhet med LO föreslå att instrumenten överlämnas till arbetarskyddsstyrelsen. Det bör ankomma på styrelsen att i samråd med arbetsmedicinska institutet pröva frågan om och i vad mån de båda instrumentens principer bör komma till uttryck i lagstiftning eller i särskilda av styrelsen utfärdade anvisningar. De båda instrumenten skulle på detta sätt komma att tjäna såsom sådana rekommendationer i ämnet som kommittén i det föregående antytt såsom önskvärda.

3—4. Information och samråd samt prövning av klagomål inom företaget

Frågan om information och samråd samt om prövning av klagomål inom företaget har varit föremål för behandling vid två på varandra följande internationella arbetskonferenser. En första diskussion ägde sålunda rum vid 1966 års konferens och ledde efter ytterligare överväganden vid konferensen påföljande år till antagande av två rekommendationer i dessa ämnen. Rekommendationen om information och samråd antogs med 321 röster mot 0 och 3 nedlagda. Rekommendationen om prövning av klagomål antogs med 290 röster mot 0 och 7 nedlagda. Samtliga svenska ombud röstade för båda rekommendationerna.

Innehållet i rekommendationerna

Rekommendationen angående information och samråd inom företaget består av två delar, av vilka den ena berör allmänna synpunkter på och den andra riktlinjer för information och samråd inom företaget. I rekommendationen uttalas att arbetsgivarna, arbetstagarna och deras organisationer bör erkänna betydelsen av att inom företagen utvecklas en anda av inbördes förståelse och ömsesidigt förtroende, som bör främjas genom snabb spridning och utväxling av information i fråga om olika sidor av verksamheten inom företaget samt arbetstagarnas sociala villkor. I detta syfte bör företagsledningen fastställa effektiva riktlinjer för information efter hörande av arbetstagarna och deras representanter. Metoderna för information och samråd bör inte få inkräkta på föreningsfriheten och bör inte heller menligt inverka på arbetstagarnas fritt valda representanters och deras fackliga organisationers ställning eller begränsa de organs funktioner som representerar arbetstagarna. För att informationssystemet skall fungera effektivt bör de som berörs därav undervisas i dess rätta utnyttjande samt så långt möjligt göras förtrogna med alla ämnen som bör bli föremål för information och samråd.

I den del av rekommendationen som behandlar riktlinjer för information och samråd framhålls att informationen bör gå fram på två vägar,

nämligen dels mellan företagsledningen och arbetstagarna och dels mellan företagsledningen och arbetstagarnas representanter. Rekommendationen räknar därefter upp olika kommunikationsmedia och anger de ämnen som bör omfattas av informationssystemet samt fastslår slutligen att om något av dessa ämnen varit föremål för förhandlingar eller reglerats i kollektivavtal informationerna bör uttryckligen ange detta förhållande.

Rekommendationen angående prövning och avgörande av klagomål inom företaget innehåller tre huvuddelar, som behandlar allmänna principer, förfaranden som skall tillämpas inom företaget samt reglering av oavgjorda klagomål.

Den i rekommendationen fastslagna huvudprincipen är att varje arbetstagare som anser sig ha anledning anföra klagomål bör, vare sig han handlar individuellt eller tillsammans med andra arbetstagare, ha rätt att anföra sådant klagomål utan att fördenskull utsättas för några som helst repressalier och att få detta klagomål prövat i enlighet med ett lämpligt förfarande. De slag av klagomål som förutsätts i rekommendationen omfattar inte kollektiva krav, som syftar till en förändring i anställningsvillkoren. När ett förfarande för prövning av klagomål fastställts genom kollektivavtal, bör parterna i ett sådant avtal rekommenderas förbinda sig att främja avgörandet av klagomål inom ramen för ett sådant förfarande och att avhålla sig från varje åtgärd som skulle kunna försvåra en effektiv tillämpning av detta förfarande. Arbetstagarnas organisationer eller representanter för arbetstagarna inom företaget bör, på lika villkor i fråga om rättigheter och skyldigheter, tillsammans med arbetsgivarna och deras organisationer deltaga i utformningen och tillämpningen av klagomålsförfaranden. I syfte att minska antalet klagomål bör enligt rekommendationen stor omsorg ägnas åt utformningen av en sund personalpolitik, vilken bör ta hänsyn till och respektera arbetstagarnas rättigheter och intressen. Vidare bör företagsledningen samverka med arbetstagarnas representanter innan beslut fattas i personalfrågor och frågor av social natur.

Den del av rekommendationen som behandlar förfaranden inom företaget anger som en allmän regel att försök först bör göras att avgöra klagomålet direkt mellan arbetstagaren och dennes arbetsledare. Om ett sådant försök misslyckas, bör arbetstagaren ha rätt att få sin sak prövad i en eller flera högre instanser. Klagomålsförfarandet bör vara så enkelt och snabbt som möjligt och arbetstagaren bör äga rätt att biträdas eller företrädas av sin organisation, en arbetstagarrepresentant eller annan person. Hans representant eller rådgivare bör åtnjuta samma skydd som tillkommer arbetstagaren själv. Arbetstagaren eller hans representant bör, om den sistnämnde är anställd i samma företag, åtnjuta erforderlig ledighet för att kunna deltaga i prövningen av klagomålen utan att åsamkas någon inkomstförlust annat än vid fall av missbruk. Vidare bör åtgärder vidtas för att tillse att de regler och den praxis som reglerar klagomåls-

förfarandet och villkoren för dess anlitande bringas till arbetstagarnas kännedom.

Ehuru rekommendationen fastslår principen att klagomål i största möjliga utsträckning bör avgöras inom företagen, uppräknas i rekommendationens sista del olika procedurer för en lösning även utanför företagen, t. ex. i kollektivavtal reglerade förfaranden, förlikning eller skiljedom meddelad av offentlig myndighet, hänvändelse till arbetsdomstol eller annan judiciell myndighet. Om arbetstagaren önskar anlita någon av dessa procedurer bör han beredas erforderlig ledighet för att kunna deltaga i den. Detta bör inte medföra någon inkomstförlust, om hans klagomål vid prövningen befinns vara berättigat. Slutligen stadgas att ansträngningar bör göras för att förlägga dessa förfaranden till en tidpunkt utanför arbetstagarens arbetstid.

Regler och praxis i Sverige

Enligt arbetarskyddslagen och arbetarskyddskungörelsen skall arbetsgivare och arbetstagare bedriva på lämpligt sätt organiserat skyddsarbete för att åstadkomma sunda och säkra arbetsförhållanden på arbetsstället. Sålunda skall i regel, på varje arbetsplats med minst fem anställda, arbetarna utse ett skyddsombud. På arbetsplats med minst femtio anställda skall också finnas en skyddskommitté, bestående av skyddsombud och företrädare för arbetsgivaren. Lagstiftningen har kompletterats med överenskommelser mellan parterna rörande lokal skyddsverksamhet.

År 1966 ingick huvudorganisationerna bl. a. ett nytt avtal om företagsnämnder, vilket innebar en genomgripande förändring av det år 1946 träffade företagsnämndsavtalet. Nämndernas främsta uppgift hänför sig till *information och samråd* samt till trygghetsfrågorna.

I 1966 års företagsnämndsavtal föreskrivs bl. a.

I syfte att tillvarataga de anställdas erfarenheter och insikter är det förutsatt, att man i företagsnämnderna informerar och samråder om för företaget och dess personal väsentliga frågor. Av samrådets natur följer att detta föregår företagsledningens beslut och eventuella förändringars genomförande. Med företagsledningen avses såväl den verkställande ledningen som styrelsen. Vid samråd inom nämnden bör denna söka komma fram till en gemensam uppfattning. Resultatet av nämndens arbete skall kontinuerligt genom en av arbetsgivaren därför utsedd representant delges berörda personer inom företagsledningen. Då denna fattat beslut i fråga, som är av betydelse för de anställda, bör information därom lämnas i företagsnämnden, särskilt om frågan tidigare behandlats i nämnden.

I de fall, då det skulle kunna medföra skada för arbetsgivaren att uppenbara visst förhållande, föreligger inte informations- och samrådsskyldighet. Då arbetsgivaren tar ställning till huruvida i visst fall information skall

lämnas bör han även ta i betraktande de anställdas intresse av att information ges.

Områdena för information och samråd är produktionsfrågor, ekonomiska frågor och personalfrågor. Inom nämnden bör samråd äga rum om informationens närmare utformning.

I sin verksamhet för främjande av företagets produktion har företagsnämnden — med särskilt beaktande av intresset att de anställdas erfarenheter och insikter tillvaratas — att behandla frågor rörande produktionens teknik, organisation, planering och utveckling. Det åligger i detta hänseende arbetsgivaren att lämna nämnden fortlöpande produktionsöversikter med redogörelse för ifrågasatta eller företagna omläggningar eller andra viktigare förändringar av drifts- eller arbetsförhållandena vid företaget samt för nya tillverkningar, nya framställnings- eller arbetsmetoder och andra tekniska anordningar.

I nämndens åligganden ingår att verka för god hushållning med arbetskraft, råvaror och materiel.

De anställdas representanter i nämnden kan till arbetsgivaren avge förslag i frågor, som nyss nämnts.

Såvitt angår företagets ekonomi åligger det arbetsgivaren att lämna företagsnämnden regelbunden och framåtriktad information på ett sådant sätt att nämnden kan bilda sig en god föreställning om företagets ekonomiska förhållanden och framtidsutsikter.

Information skall lämnas rörande konjunkturläget och marknadsutvecklingen inom branschen, med särskild hänsyn till det egna företagets ställning, samt rörande produktionens ekonomiska betingelser och avsättningsmöjligheterna.

Såvitt gäller aktiebolag och ekonomisk förening har nämnden rätt att genom arbetsgivarens försorg erhålla del av för rörelsen upprättade årsredovisningshandlingar samt revisionsberättelse. Arbetsgivaren bör tillhandahålla nämnden material ägnat att belysa företagets ställning och resultat, t. ex. sådant material som aktieägarna (medlemmarna) erhåller på bolagsstämman (föreningsstämman).

Enskild näringsidkare samt kommandit- och handelsbolag bör så långt det är möjligt utan att medföra skada för arbetsgivaren tillse att information om rörelsens ställning och resultat lämnas de anställda.

De anställdas representanter i nämnden kan till arbetsgivaren avge förslag i ekonomiska frågor rörande företaget.

De anställda har ett berättigat intresse av insyn i företagets allmänna personalpolitik och i handläggningen av personalfrågor, som berör den grupp av anställda de tillhör. I första hand tillgodoses detta intresse genom de fortlöpande kontakterna mellan företagsledningen och företrädarna för de anställdas organisationer. Information och samråd skall emellertid äga rum även i företagsnämnden när det gäller de allmänna

riktlinjerna för företagets personalpolitik, t. ex. a) principer och metoder för rekrytering, urval och befordran, b) allmän planering av rekrytering och utbildning, c) uppgörande av introduktionsprogram, samt d) principer för omplacering eller omskolning av äldre arbetskraft och betingat arbetsföra samt för omflyttning av personal i samband med strukturförändringar. Information skall vidare om möjligt lämnas om företagets personalstatistik avseende personalens hälsotillstånd, sjukfrånvaro, inträffade olycksfall, personalomsättning, rekryteringsläge etc.

I fråga om nedläggande, inställelse eller väsentlig inskränkning av företagets drift skall samråd äga rum inom företagsnämnden beträffande åtgärdens inverkan på anställningsförhållandena. Därest sådan åtgärd anmäls till offentlig myndighet, skall anmälan delges nämnden och denna fortlöpande hållas underrättad om ärendets utveckling.

I fråga om proceduren för *behandling av tvister* inom företaget kan inledningsvis erinras om att den väsentliga regleringen av anställningsvillkoren i vårt land sker genom kollektivavtal på branschplanet. Förklaringen till detta är inte att man på den ena eller andra sidan velat hålla de lokala fackföreningarna tillbaka. Tvärtom bör framhållas att de lokala fackföreningarna har en viktig uppgift beträffande kollektiva förhandlingar, nämligen då det gäller att i olika hänseenden komplettera riksavtalen (exempelvis i fråga om ackordsprislistor, överenskommelser om arbetstidsförläggning m. m.). Att kollektiva förhandlingar på branschplanet dock är det viktigaste inslaget i kollektivavtalsregleringen beror främst på den enhetliga organisationsuppbyggnad som är betecknande för den svenska arbetsmarknaden och som visat sig gynnsam.

Kollektivavtalen har traditionellt ingåtts för viss bestämd tid och även traditionellt betraktats såsom avtal i verklig mening, dvs. såsom bindande för de berörda parterna. Därav följer att kollektivavtalen även förbundits med fredsplikt. Uttryckliga och närmare regler härom finns i 1928 års lagar om kollektivavtal och arbetsdomstol.

Kollektivavtalens karaktär i vårt land har också från början gjort det naturligt för de avtalsslutande parterna att i avtalen inrycka regler om en viss förhandlingsordning för den händelse tillämpningen av avtalen skulle medföra tvister mellan arbetsgivare och anställda. Genom 1938 års huvudavtal mellan SAF och LO infördes en enhetlig förhandlingsordning (huvudavtalet kap. II). På basis av huvudavtalets regler infördes i de olika kollektivavtalen särskilda bestämmelser om lokal och central förhandling samt om de frister som parterna i olika hänseenden hade att iakttaga. Samtidigt förstärktes genom huvudavtalet den fredsplikt som enligt arbetsmarknadsparternas uppfattning borde vara förbunden med kollektivavtal.

Tvistebegreppet enligt huvudavtalet bestämdes vidsträckt och begränsade sig inte till frågor om kollektivavtalens tolkning eller tillämpning utan täckte

»arbetsvillkor eller förhållandet i övrigt» mellan arbetsgivare och anställda. Dock uteslöts från tvistebegreppet sådana frågor som parterna fritt kan aktualisera i förhandlingar rörande nytt kollektivavtal sedan det gamla utlöpt.

Om vad som i snävare teknisk mening avses med tvist bör följande framhållas. Tvist anses inte utan vidare föreligga om arbetsledningen ger en order som arbetaren är missnöjd med. I Sverige liksom i många andra länder gäller principen »obey now, grieve later». Det är först om arbetaren i efterhand anmäler missnöje till fackföreningen och fackföreningen ger honom sitt stöd som en tvist kan sägas föreligga. Ger företaget efter hänvändelse från fackföreningens sida inte arbetarparten mera omedelbart rätt, kan man tala om en utbildad tvist. Den blir, om fackföreningen påfordrar det, föremål för förhandling i särskilda former. — Rör det sig om betalningsanspråk (den anställde anser exempelvis att kollektivavtalets lönebestämmelser tillämpats felaktigt eller att han fått för litet semesterlön eller liknande) är det vanligt att han anmäler detta direkt till företaget. Först om han inte därigenom får önskad rättelse, hänskjuter han saken till fackföreningen, som efter bedömning av anspråkets berättigande kan ta upp saken såsom tvist med arbetsgivaren och begära förhandling.

I de större företagen är det inte ovanligt att den lokala tvisteproceduren försiggår i mer än ett steg. Det är i sådana företag ovanligt att tvistefrågan behöver föras upp till högste chefen i företaget. I mindre företag är det däremot vanligt att en från fackföreningen aktualiserad tvistefråga direkt förs till det plan där beslutanderätten ligger, inte sällan företagschefen själv.

De flesta problem mellan arbetsgivare och anställda löses genom kontakter och förhandlingar redan på det lokala planet. Ett mindre antal förs vidare till s. k. centrala förhandlingar mellan branschorganisationerna. Efter sådana förhandlingar kvarstår en rest, beträffande vilken avgörandet får ske i annan ordning, dvs. genom anlitande av arbetsdomstolen.

Yttranden

I ärendet har yttranden inhämtats från SAF, LO, TCO och ILO-kommittén. Alla tre organisationerna framhåller att samtliga de i rekommendationerna behandlade frågorna i Sverige är reglerade genom avtal och överenskommelser mellan arbetsmarknadens parter på ett sätt som i allt väsentligt uppfyller de båda instrumentens krav. Endast på någon enstaka punkt går rekommendationen nr 130 om prövning och avgörande av klagomål längre än i vårt land gällande avtal eller allmän praxis. Dessa frågor bör emellertid, betonar LO, liksom hittills i första hand lösas genom förhandlingar mellan arbetsmarknadens parter.

ILO-kommittén föreslår, under hänvisning till yttrandena, att ifråga-

varande rekommendationer inte skall föranleda någon åtgärd från statsmakternas sida.

5—6. Konvention och rekommendation angående invaliditets-, ålders- och efterlevandeförmåner

Redan under sina första verksamhetsår i början av 1920-talet spelade ILO en aktiv roll på den sociala trygghetens område. Eftersom socialförsäkringen då ännu inte vunnit allmänt erkännande i alla länder, ägnade sig ILO först åt att utarbeta internationella standards beträffande socialförsäkringarnas nivå. De konventioner som på detta område antogs under mellankrigstiden behandlade frågor som då var av speciellt intresse såsom ersättning för olycksfall i arbete samt sjuk-, pensions- och arbetslöshetsförsäkring. ILO-konventionerna om pensionsförsäkring (nr 35—40) antogs år 1933 men har inte ratificerats av Sverige.

I medvetandet om den sociala trygghetens snabba utveckling och de erfarenheter som vunnits på detta område tog ILO:s styrelse upp detta ämne på dagordningen för 1951 års arbetskonferens och följande år antog konferensen konvention (nr 102) om minimistandard för social trygghet (jfr prop. 1953: 73, 2LU 9, rskr 220). Vidare beslöt styrelsen att företaga en revision av konventioner som före andra världskriget antagits i fråga om olika grenar av den sociala trygghetens i syfte att bringa dessa konventioner i överensstämmelse med de nya idéer och tendenser som gjort sig gällande på detta fält. Såsom ett första steg i detta revisionsförfarande antog arbetskonferensen år 1964 en konvention (nr 121) om förmåner vid yrkesskada (framlagd inför riksdagen genom prop. 1965: 51, 2LU 42, rskr 199).

Nästa etapp i revisionsförfarandet borde enligt styrelsens mening utgöras av en revision av konventionerna nr 35—40 om ålderdoms-, invaliditets- och efterlevandeförsäkring.[1] Vid utformningen av de nya instrumenten borde vederbörlig hänsyn tas såväl till konvention nr 102 som till nyare inslag i de nationella trygghetssystemen.

I enlighet härmed upptogs frågan om revision av konventionerna nr 35—40 till en första diskussion vid 1966 års konferens, varpå frågan slutbehandlades nästföljande år. Härvid antogs en konvention och en rekommendation angående invaliditets-, ålders- och efterlevandeförmåner. Konventionen antogs med 240 röster mot 5 och 59 nedlagda. Röstetalen i fråga om rekommendationen var 192 — 45 — 54. Samtliga svenska ombud röstade för konventionen, medan i fråga om rekommendationen arbetstagarombudet röstade för, arbetsgivarombudet emot och regeringsombuden lade ner sina röster.

[1] Närmast i tur för revision står två år 1927 antagna sjukförsäkringskonventioner, vilka skall tas upp till första diskussion vid 1968 års arbetskonferens.

Innehållet i konventionen och rekommendationen

Den nya konventionen medger att medlemsstat, för vilken konventionen är i kraft, kan godta dess förpliktelser med avseende på invalidpensioner eller ålderspensioner eller efterlevandepensioner. I fråga om envar av dessa grenar kan den skyddade personkretsen omfatta a) alla arbetstagare, däri inbegripet lärlingar, eller b) minst 75 % av hela den förvärvsarbetande befolkningen eller c) alla i landet bosatta eller sådana därstädes bosatta, vilkas medel så länge följderna av det inträffade riskfallet består, inte överstiger vissa i konventionen föreskrivna gränser. En medlemsstat vars ekonomi är otillräckligt utvecklad kan emellertid ratificera konventionen med vissa temporära undantag, om den skyddade personkretsen omfattar minst 25 % av alla arbetstagare eller minst 50 % av samtliga arbetstagare inom industriföretag.

Med invaliditet förstås i konventionen oförmåga till förvärvsarbete, i föreskriven utsträckning, när det kan antagas, att oförmågan kommer att vara bestående eller när den kvarstår efter utgången av en föreskriven period av tillfällig arbetsoförmåga eller av arbetsoförmåga som befinner sig i ett inledande skede. Åldersgränsen för rätt till ålderspension anges till högst 65 år eller den högre ålder som kan föreskrivas av vederbörande myndigheter med hänsyn till statistiskt påvisbara demografiska, ekonomiska och sociala förhållanden. Om den föreskrivna åldersgränsen är 65 år eller däröver, skall åldersgränsen under föreskrivna villkor sänkas beträffande personer, vilka varit sysselsatta inom yrken som enligt nationell lagstiftning med avseende på åldersförmåner bedöms vara tunga eller ohälsosamma. I händelse av familjeförsörjarens död måste ratificerande land garantera att åtminstone änkan och barnen kommer i åtnjutande av efterlevandeförmåner.

När det gäller förmånerna och villkoren för deras uppbärande ansluter sig konventionen nära till 1952 års konvention (nr 102) om minimistandard för social trygghet. Förmånsbeloppen bestäms med hänvisning till standardförmånstagare, som definieras på följande sätt: i fråga om invaliditetsförmåner, man med hustru och två barn; i fråga om åldersförmåner, man med hustru i pensionsåldern; i fråga om efterlevandeförmåner, änka med två barn. Förmånerna skall när det gäller invaliditet uppgå till 50 % av standardförmånstagarens inkomst och när det gäller ålderdom och familjeförsörjarens död 45 % av nämnda inkomst, dvs. 10 resp. 5 % högre än de belopp som fastställts i nyssnämnda konvention. En nyhet är att varje stat som godtar förpliktelserna med avseende på invaliditetsförmåner skall tillhandhålla rehabiliteringshjälp som är ägnad att sätta en handikappad i stånd att återupptaga sin tidigare verksamhet eller, om detta inte är möjligt, den förvärvsverksamhet som är lämpligast med hänsyn till hans anlag och förmåga. Därjämte skall åtgärder vidtas för att främja placering av handikappade i lämpligt arbete.

Varje medlem vars lagstiftning skyddar arbetstagare kan i mån av behov från konventionens tillämpning undantaga vissa kategorier av anställda samt temporärt sådana arbetstagare inom jordbruksnäringen, vilka ännu vid tidpunkten för ratifikationen inte skyddas genom dess lagstiftning. Vidare kan undantas sjöfolk, däri inbegripna fiskare sysselsatta med saltsjöfiske samt offentliga tjänstemän, om dessa grupper är skyddade genom speciella system, som tillsammantagna tillhandahåller förmåner minst likvärdiga med dem som föreskrivs i konventionen.

Slutligen medger konventionen under vissa villkor att ratificerande stat kan göra avvikelser från vissa bestämmelser, om staten har ett väl utvecklat socialt trygghetssystem som, ehuru det inte uppfyller alla konventionens detaljbestämmelser, likväl omfattar större andel av de ekonomiskt verksamma och erbjuder en högre förmånsstandard än den i konventionen föreskrivna.

Enligt den kompletterande r e k o m m e n d a t i o n e n bör medlemsstaterna, om så är erforderligt i etapper, utsträcka tillämpningen av sin lagstiftning om invaliditets-, ålders- och efterlevandeförmåner till att omfatta personer som sysselsätts med tillfälligt arbete och slutligen till alla förvärvsarbetande personer. Vidare fastställer rekommendationen högre normer med avseende på förmånsbeloppen än dem som anges i konventionen.

Svenska bestämmelser

De problem som berörs i konventionen och rekommendationen regleras i Sverige genom lagen den 25 maj 1962 (nr 381) om allmän försäkring.

Yttranden

I ärendet har yttranden inhämtats från riksförsäkringsverket, SAF, LO, TCO och ILO-kommittén.

SAF har inte funnit anledning yttra sig över ifrågavarande instrument. *Riksförsäkringsverket* anser inga hinder föreligga för en svensk ratificering av konventionen men finner att svensk lagstiftning inte på alla punkter uppfyller de krav som uppställs i rekommendationen. *LO* och *TCO* har inga erinringar att göra mot de båda instrumenten.

Riksförsäkringsverket har gjort en jämförelse mellan de båda instrumenten å ena sidan och svensk lagstiftning å den andra.

I fråga om k o n v e n t i o n e n anför verket följande.

Konventionens centrala delar är delarna II, III och IV, som innehåller bestämmelser om vilka krav som ställs på ett lands lagstiftning om invalidpensioner, ålderspensioner resp. efterlevandepensioner för att konventionen skall kunna ratificeras. Ratifikation är tillåten även om landet på grund av sin lagstiftning inte kan godta mer än en eller två av dessa delar jämte därtill anslutande gemensamma bestämmelser och normer för pensionsberäkningen.

Eftersom Sverige har lagstiftning om allmänna pensioner (folk- och tilläggspensioner) i form av både invalid-, ålders- och efterlevandepensioner, faller det sig naturligt att här behandla dessa pensionsgrenar gemensamt och disponera genomgången efter de olika slag av gemensamma eller besläktade krav som konventionen ställer på pensionslagstiftningen.

Riskfallen

De riskfall som lagstiftningen skall täcka anges i fråga om invalidpensioner i artiklarna 8, 12 och 13, i fråga om ålderspensioner i artiklarna 15 och 19 samt i fråga om efterlevandepensioner i artiklarna 21 och 25.

Helt klart är att den svenska lagstiftningen uppfyller bestämmelserna i artikel 8 om invaliditetsbegreppet, i artikel 12 om den tid under vilken invalidpension skall utges samt i artikel 19 om den tid varunder ålderspension skall utges. Beträffande innehållet i artiklarna 13, 15, 21 och 25 anmärker riksförsäkringsverket följande.

Artikel 13 innehåller bestämmelser om ett lands skyldighet att vidtaga åtgärder dels i rehabiliteringssyfte, dels för handikappades arbetsplacering. Sådan verksamhet faller i Sverige utanför pensioneringens ram och administreras inte av riksförsäkringsverket. De krav som ställs torde emellertid uppfyllas av den svenska arbetsmarknadslagstiftningen.

Artikel 15 innehåller bestämmelser om den ålder, vid vilken rätt till full ålderspension skall inträda. Enligt mom. 2 får denna ålder inte överstiga 65 år, men högre pensionsålder får av vederbörande myndighet föreskrivas med hänsyn till demografiska, ekonomiska och sociala kriterier, som skall visas statistiskt. Enligt den svenska lagstiftningen är den ålder, vid vilken normal ålderspension erhålls, 67 år. Som skäl för denna högre pensionsålder kan anföras att enligt senast publicerade offentliga statistik, avseende utgången av år 1965, antalet personer som fyllt 67 år utgjorde 13,3 % av hela befolkningen och 17,2 % av befolkningen över 16 år. Vidare framhåller verket att enligt den svenska lagstiftningen varje pensionsberättigad har rätt att ta ut sin ålderspension tidigare än vid fyllda 67 år, tidigast vid fyllda 63 år, varvid pensionsbeloppet emellertid reduceras enligt föreskrivna allmänna regler. Enligt bestämmelserna i artikel 26 skall ålderspensionens kompensationsgrad beräknad på visst sätt (se i det följande under rubriken »Pensionernas storlek») vara lägst 45 %. Med tillämpning av samma beräkningsmetod uppnås enligt den svenska lagstiftningen i inkomstlägen upp till 21 000 kr. om året en kompensationsgrad av minst 68,7 % vid uttag av folk- och tilläggspension från fyllda 65 år. (Angående beräkningsmetoden se närmare under rubriken »Pensionernas storlek».)

Enligt artikel 15 mom. 3 skall, om den allmänna pensionsåldern är 65 år eller högre, en lägre pensionsålder gälla för personer som varit sysselsatta i yrken som enligt landets lagstiftning om ålderspensioner bedöms

vara tunga eller ohälsosamma. Den svenska lagstiftningen innehåller inga bestämmelser om lägre pensionsålder för särskilda yrken och torde därför enligt riksförsäkringsverkets uppfattning inte vara förenlig med bestämmelserna i nämnda moment. Emellertid uppfyller de svenska pensionerna även vid uttag vid 63 eller 64 år de i artikel 26 angivna kompensationskraven. Vidare innehåller artikel 42 vissa bestämmelser, enligt vilka för Sveriges del ett godtagande av konventionens förpliktelser i fråga om ålderspension måhända är möjligt.

I fråga om förutsättningarna för rätt till efterlevandepension är den svenska lagstiftningen i flera avseenden oförenlig med vissa konventionsbestämmelser. Med tillämpning på svenska förhållanden innefattar sålunda artikel 21 mom. 1 jämfört med artikel 1 punkt h ett krav på att särskilda grupper av barn skall vara berättigade till folkpension i form av barnpension efter fyllda 16 år. Någon sådan rätt föreligger emellertid inte enligt den svenska lagstiftningen. Enligt artikel 21 mom. 3 punkt a får ingen åldersgräns föreskrivas för handikappad kvinnas rätt till änkepension. För att rätt till folkpension i form av änkepension skall föreligga för barnlös kvinna kräver emellertid den svenska lagstiftningen utan hänsyn till eventuellt handikapp att hon vid mannens död hade fyllt åtminstone 36 år. Vidare kräver den svenska lagstiftningen för barnlös änkas rätt till tilläggspension i form av änkepension att hennes äktenskap med den avlidne mannen ingåtts senast på dennes 60-årsdag, ett villkor som artikel 21 inte ger ett land rätt att uppställa. Trots den svenska lagstiftningens oförenlighet med vissa bestämmelser i artikel 21 torde artikel 41 ge Sverige möjlighet att godtaga konventionsförpliktelserna i fråga om efterlevandepension. Härtill återkommer riksförsäkringsverket i det följande.

Artikel 25 torde enligt sin ordalydelse innefatta ett krav på att änkepension till icke omgift änka skall utges oberoende av änkans rätt att på grund av sin ålder uppbära ålderspension, ett krav som den svenska lagstiftningen om folkpension i form av änkepension inte uppfyller. Enligt denna utges sådan änkepension längst t. o. m. månaden före den, varunder änkan fyller 67 år eller folkpension i form av ålderspension dessförinnan börjar utgå till henne. Emellertid får enligt artikel 33 rätten till två pensioner begränsas till att avse den som är högst. Eftersom folkpension i form av ålderspension vid uttag från 67 år är minst lika stor som folkpension i form av änkepension, innebär de svenska reglerna i realiteten inget avsteg från konventionsbestämmelsen. Visserligen kan vid uttag av ålderspension före eller efter fyllda 67 år fall uppkomma då änkepensionens bortfall innebär inkomstminskning för änkan på grund av att ålderspensionen blir lägre resp. uteblir, men eftersom uttag av ålderspensionen före 67 år resp. underlåtenhet att ta ut den vid fyllda 67 år är helt frivilliga åtgärder, torde kunna bortses härifrån.

Personkretsen

Beträffande kretsen av de personer som skall skyddas genom pension finns bestämmelser beträffande invalidpensioner i artikel 9, beträffande ålderspensioner i artikel 16 och beträffande efterlevandepensioner i artikel 22. Bestämmelserna i dessa artiklars mom. 1 punkt b innebär att minst 75 % av hela den förvärvsarbetande befolkningen skall omfattas av pensioneringen. Detta krav uppfylls av den svenska lagstiftningen, enligt vilken i princip alla förvärvsarbetande samt deras änkor och efterlevande barn är pensionsskyddade.

Pensionernas storlek

Konventionens krav på en viss pensionsbeloppsstandard återfinns beträffande invalidpensioner i artikel 10, beträffande ålderspensioner i artikel 17 och beträffande efterlevandepensioner i artikel 23. I fall då ett lands pensionsskydd omfattar alla arbetstagare eller minst 75 % av hela den förvärvsarbetande befolkningen skall minimistandarden bestämmas enligt föreskrifterna i antingen artikel 26 eller artikel 27. Vid bestämmandet av pensionsstandarden är utgångspunkten i artikel 26 vederbörandes tidigare inkomster och i artikel 27 en vanlig vuxen manlig arbetares aktuella lön. Eftersom enligt den svenska lagstiftningen pensionerna för arbetstagare och företagare beräknas på i princip samma sätt, varvid inom tilläggspensioneringen utgångspunkten är vederbörandes tidigare inkomster av förvärvsarbete, torde pensionsbeloppsstandarden för Sveriges del böra beräknas med tillämpning av bestämmelserna i artikel 26.

Enligt dessa bestämmelser skall pensionsbeloppet ökat med beloppet av familjebidrag för en standardpensionär, vilket begrepp definieras i en omedelbart efter artikel 29 intagen tabell, utgöra minst i tabellen angiven procent av summan av pensionstagarens eller — när fråga är om efterlevandepension — försörjarens tidigare förvärvsinkomst och familjebidrag. För pensionsbeloppet liksom för de tidigare inkomster, som ligger till grund för dess bestämmande får finnas ett tak under förutsättning att inom detta ryms en på visst sätt bestämd yrkesutbildad manlig arbetares lön. Enligt den svenska lagstiftningen förekommer inom tilläggspensioneringen ett sådant tak som avses i artikel 26. Detta utgör 7,5 gånger basbeloppet, varvid när fråga är om begränsning av den förvärvsinkomst, som för ett visst år beaktas som pensionsgrundande, avses basbeloppet för januari månad inkomståret. F. n. är basbeloppet 5 700 kr. och 7,5 gånger detta belopp således 42 750 kr., medan en enligt reglerna i artikel 26 bestämd yrkesutbildad manlig arbetares årslön i Sverige torde uppgå till knappt 21 000 kr. Det tak som förekommer i den svenska lagstiftningen är således tillräckligt högt för att vara förenligt med bestämmelserna i artikel 26.

Enligt den tabell, till vilken hänvisas i artikel 26, skall som standardpensionär anses, när fråga är om invalidpension, man med hustru och två barn, när fråga är om ålderspension, man med hustru i pensionsåldern och när fråga är om efterlevandepension änka och två barn. Det procenttal i tabellen, som anger den i konventionen krävda lägsta kompensationsgraden, är i fråga om invalidpension 50 och i fråga om ålders- och efterlevandepensioner 45. En uträkning enligt bestämmelserna i artikel 26 — och således med beaktande av de svenska allmänna barnbidragen (familjebidrag enligt konventionens terminologi) — visar att den kompensation för bortfallen förvärvsinkomst, som folk- och tilläggspensionen ger i inkomstläget 21 000 kr., utgör i fråga om invalidpension 70,6 %, i fråga om ålderspension 80,3 % och i fråga om efterlevandepension 67,0 %. Härvid förutsätts att realvärdet av de tidigare årsinkomster, som ligger till grund för tilläggspensionens beräkning, motsvarar 21 000 kr. i dagens penningvärde. Eftersom folkpensionen utgår med fast belopp oberoende av tidigare förvärvsinkomster och dessutom i lägre inkomstlägen kan förenas med barntillägg och vissa här ej beaktade inkomstprövade tillägg, är kompensationsgraden i inkomstlägen under 21 000 kr. högre än de nyss angivna.

Av det anförda följer, framhåller riksförsäkringsverket, att den svenska lagstiftningen uppfyller konventionens krav på pensionsbeloppens storlek i fråga om såväl invalid-, ålders- som efterlevandepensioner.

Artikel 29 uppställer krav på pensionernas värdesäkring i en eller annan form i anslutning till väsentliga ändringar i den allmänna lönenivån eller i levnadskostnaderna. Det sistnämnda kravet uppfylls av den svenska lagstiftningen, som innehåller regler om automatisk värdesäkring av pensionerna med hänsyn till ändringar i konsumentprisindex.

Kvalifikationsvillkor

Enligt artikel 11 mom. 1, artikel 18 mom. 1 och artikel 24 mom. 1, som avser invalidpension, ålderspension resp. efterlevandepension, får för rätt till pension enligt artiklarna 10, 17 och 24, dvs. full pension, inte föreskrivas längre gående villkor beträffande kvalifikationstidens längd m. m. än som anges i de förstnämnda artiklarnas mom. 1 punkt a) eller b).

Bestämmelserna i ifrågavarande artiklars mom. 1 punkt b) synes inte vara tillämpliga på svenska förhållanden. Enligt artiklarnas mom. 1 punkt a) får för rätt till pension inte krävas längre fullgjord kvalifikationstid än i fråga om ålderspension 30 år och i fråga om invalid- och efterlevandepension 15 år. Den svenska folkpensionen, som utges utan krav på kvalifikationstid, uppfyller inte ensam de i artikel 26 uppställda kraven på pensionens storlek. Därför måste för Sveriges del beaktas både folkpension och tilläggspension.

För rätt till full tilläggspension krävs enligt den svenska lagstiftningen 30 års kvalifikationstid, vilket överensstämmer med det i artikel 18 mom. 1 punkt a) beträffande ålderspension uppställda kravet.

I fråga om invalidpension och efterlevandepension kräver den svenska lagstiftningen om tilläggspensionering för rätt till full pension också en kvalifikationstid av 30 år. Ehuru häri i vissa fall kan få inräknas även viss tid efter pensionsfallets inträffande som om vederbörande inte hade blivit invalid resp. avlidit, måste den svenska lagstiftningen anses strida mot bestämmelserna i mom. 1 punkt a) av artiklarna 11 och 24 att föreskriven kvalifikationstid för rätt till full invalid- resp. efterlevandepension inte får överstiga 15 år.

Emellertid skall enligt mom. 3 av artiklarna 11 och 24 dessa bestämmelser ändå anses vara uppfyllda, om landets pensionsnivå är så hög att fem års avgiftsbetalning eller anställning ger rätt till pension, som för en standardpensionär enligt de i artikel 10 resp. 23 och i artikel 26 föreskrivna reglerna ger kompensation för bortfallen förvärvsinkomst med 40 % i fråga om invalidpension och 35 % i fråga om efterlevandepension. En uträkning, avseende full folkpension och $^5/_{30}$ av full tilläggspension, visar att dessa båda pensioner tillsammans i inkomstläget 21 000 kr. ger kompensation, beräknad enligt konventionens regler, med när fråga är om invalidpension 49,6 % och när fråga är om efterlevandepension 46,9 %. Med stöd av ifrågavarande artiklars mom. 3 får den svenska lagstiftningen sålunda anses uppfylla de krav som uppställts i artiklarnas mom. 1 punkt a).

I mom. 2 av artiklarna 11, 18 och 24 föreskrivs att längre kvalifikationstid än fem år inte får krävas för rätt till avkortad pension. Detta krav uppfylls av den svenska lagstiftningen, vilken som nyss nämnts inte kräver någon kvalifikationstid för rätt till folkpension och ger rätt till avkortad tilläggspension redan på grund av tre års avgiftsbetalning eller anställning.

Övriga konventionskrav

De artiklar i konventionen som i övrigt ställer krav på ett lands lagstiftning innehåller inga bestämmelser som medför hinder för ett svenskt godtagande av någon konventionsdel.

Artiklarna 41 och 42 ger länder med hög allmän pensionsstandard möjligheter att godtaga de ur konventionen härrörande förpliktelserna beträffande såväl invalidpensioner och ålderspensioner som efterlevandepensioner även med vissa avvikelser från bestämmelserna i del II, III eller IV. Gemensamma förutsättningar för att så skall kunna ske är, med tillämpning på Sverige, att landet med anlitande av nu ifrågavarande bestämmelser kan godtaga samtliga dessa delar samt att pensionsskyddet enligt landets lagstiftning omfattar minst 85 % av den förvärvsarbetande befolkningen. Som framgår av vad förut anförts uppfyller den svenska lagstiftningen dessa krav. För att bestämmelserna i artikel 41 skall få utnyttjas krävs även att enligt landets lagstiftning pensionernas kompensationsgrad med minst fem enheter överstiger de i den omedelbart efter artikel 29 införda tabellen angivna procenttalen i fråga om minst två av de tre pensioneringsgrenar som konventionen avser, dvs. i fråga om invalidpensioner talet 55 och i fråga om ålders-

pensioner och efterlevandepensioner talet 50. Att den svenska lagstiftningen uppfyller dessa krav framgår av vad som anförts under rubriken »Pensionernas storlek».

Eftersom de allmänna förutsättningarna för tillämpning av artikel 41 föreligger enligt den svenska lagstiftningen, kan för Sveriges del jämlikt artikelns mom. 2 punkt b de personer som skall ha rätt till efterlevandepensioner bestämmas på annat sätt än som anges i artikel 21 under förutsättning att det sammanlagda antalet till efterlevandepension berättigade inte understiger det antal berättigade som följer av en strikt tillämpning av artikel 21. Enligt vad som tidigare anförts under rubriken »Riskfallen» uppfyller den svenska lagstiftningen inte fullständigt de krav som uppställts i artikel 21. Avvikelserna är emellertid ganska obetydliga och uppenbarligen är det antal personer som utesluts från rätt till efterlevandepension mycket mindre än det antal som genom den svenska lagstiftningens generösa regler i fråga om den ålder, vid vilken änkepension kan utgå, tillkommer utöver det begränsade antal änkor som skulle befinnas änkepensionsberättigade om änkepensionsåldern med utnyttjande av bestämmelsen i artikel 21 fastställdes till 67 år. Sålunda bortfaller för Sveriges del de hinder för godtagande av konventionens bestämmelser om invalidpension i del II, som eljest skulle föreligga på grund av bestämmelserna i artikel 21.

Av den i det föregående redovisade genomgången av konventionens bestämmelser framgår, säger riksförsäkringsverket vidare, att den enda punkt, på vilken tveksamhet kan råda i fråga om den svenska lagstiftningens förenlighet med bestämmelserna är kravet i artikel 15 mom. 3 på lägre pensionsålder än den allmänna för rätt till ålderspension i vissa yrken som enligt pensionslagstiftningen bedöms som tunga eller ohälsosamma. Eftersom de allmänna förutsättningarna för tillämpning av artikel 42 föreligger för Sveriges del, finns emellertid enligt mom. 1 i denna artikel möjlighet att avvika från bestämmelsen i artikel 15 mom. 3 under förutsättning att det sammanlagda beloppet av utgående ålderspensioner uppgår till minst 110 % av det sammanlagda ålderspensionsbelopp som skulle utgå vid tillämpning av samtliga konventionsbestämmelser om ålderspension.

Ett exakt underlag för en beräkning, huruvida denna speciella förutsättning för tillämpning av artikel 42 är för handen, föreligger inte. En komplettering av den svenska lagstiftningen med bestämmelser om lägre pensionsålder i vissa yrken i enlighet med minimikraven i artikel 15 mom. 3 torde emellertid inte behöva medföra någon nämnvärd procentuell ökning av antalet ålderspensioner. Artikel 15 mom. 3 synes nämligen helt överlåta åt vederbörande land att bestämma både den lägre pensionsåldersnivån och de yrken, inom vilka den lägre pensionsåldern skall gälla. Det torde alltså inte vara oförenligt med bestämmelsen att för ifrågavarande fall fastställa en lägre pensionsålder som endast obetydligt avviker från den allmänna pensionsåldern, och vidare kan den lägre pensionsåldern bestämmas

att gälla ett ringa antal fall. Dessutom bör i detta sammanhang beaktas att den svenska lagstiftningen i princip omfattar hela den förvärvsarbetande befolkningen och att de svenska ålderspensionernas kompensationsgrad, beräknad enligt konventionens regler (80,3 %), med inte mindre än 78 % överskrider den som konventionen kräver (45,0 %).

Under sådana förhållanden synes uppenbart att förutsättningarna för tillämpning av artikel 42 föreligger för Sveriges del och att sålunda det hinder för Sveriges godtagande av konventionens bestämmelser om ålderspension i del III, som eljest skulle föreligga på grund av bestämmelserna i artikel 15 mom. 3, bortfaller.

Såsom tidigare framhållits utmynnar verkets undersökning i slutsatsen att inga hinder föreligger för en svensk ratifikation av konventionen.

Vad härefter beträffar rekommendationen uttalar verket att de flesta av de önskemål som kommit till uttryck i densamma redan tillgodosetts i den svenska lagstiftningen, och att vissa frågor som tas upp i rekommendationen är under utredning i olika sammanhang. En genomgång ger vid handen att önskemål som inte i full utsträckning realiserats i Sverige förekommer i punkterna 6, 7, 10, 12—16, 19—21 och 26.

Riksförsäkringsverket finner ej anledning att närmare gå in på en bedömning av innehållet i rekommendationens olika punkter.

ILO-kommittén anför följande.

Såsom riksförsäkringsverket funnit torde det inte föreligga några hinder för Sverige att ratificera konventionen om invaliditets-, ålders- och efterlevandeförmåner. Någon invändning mot en svensk ratificering har heller inte framförts av de tillfrågade organisationerna.

De artiklar i konventionen som behandlar kvalifikationstidens längd för invaliditets- och efterlevandeförmåner (artiklarna 11 och 24) är uppbyggda efter ett mönster som inte är helt jämförbart med det svenska systemet inom tilläggspensioneringen med beräkning av antagandepoäng. För full invalidpension får enligt konventionen inte krävas mer än 15 års intjänandetid. Enligt det svenska systemet kan full invalidpension — och därmed full efterlevandepension — utgå redan efter ett års intjänandetid, medan å andra sidan det i vissa lägen kan förekomma att inte ens 15 års intjänandetid ger full pension. Om t. ex. en kvinna går ut i förvärvslivet först vid 45 års ålder och blir skadad vid 60 års ålder, blir hennes ATP-pension inte högre än $^2/_3$ av full invalidpension.

Uppbyggnaden av konventionssystemet har inte kunnat ändras så att det sammanfaller med den svenska tilläggspensioneringens. Enligt en anteckning i protokollet från 1967 års konferens[1] torde Sverige emellertid kunna falla tillbaka på en bestämmelse i mom. 5 av artiklarna 11 och 24. Detta

[1] Provisional Record nr 34, punkt 30.

mom. utsäger, att kraven på 15 års kvalifikationstid skall anses uppfyllda, om full pension tillförsäkras en person med en kvalifikationstid som inte får överstiga fem år vid en viss minimiålder och som får öka med stigande ålder men dock inte överstiga ett visst antal år.

Utöver det fall som tidigare nämnts kan det även inträffa att en person, som tillgodoräknats pensionspoäng för 15 år, blir invalid ett antal år efter det vederbörande slutat sitt förvärvsarbete. I sådant fall utgår endast hälften av full tilläggspension, oavsett vid vilken ålder invaliditeten inträffar, och mom. 5 torde därför inte vara tillämpligt. Man får då räkna med full folkpension och $^{15}/_{30}$ av full tilläggspension, dvs. en lägre sammanlagd pension än vid en tillämpning av mom. 5. Enligt de beräkningar som riksförsäkringsverket redovisar i sitt yttrande ligger emellertid den svenska pensionsnivån mycket högre än den som konventionen kräver för standardförmånstagaren — i fråga om invalidpension 70,6 % i stället för 50 % av en yrkesutbildad manlig arbetares lön och i fråga om efterlevandepension 67 % i stället för 45 % av en sådan lön. Marginalen är så stor, att det inte heller i nu angivna fall torde föreligga något ratifikationshinder från svensk sida. I sitt svar har riksförsäkringsverket åberopat ytterligare ett moment av artiklarna 11 och 24, nämligen mom. 3. I detta moment sägs att konventionens krav skall anses uppfyllda om fem års avgiftsbetalning eller anställning ger en pensionsnivå som med tio enheter understiger vad konventionen eljest kräver för standardförmånstagaren, dvs. i fråga om invalidpension 40 % i stället för 50 % av en yrkesutbildad manlig arbetares lön och i fråga om efterlevandepension 35 % i stället för 45 % av en sådan lön. Om man räknar med full folkpension och $^{5}/_{30}$ av full tilläggspension kommer invalidpensionen att utgöra 49,6 % och efterlevandepensionen 46,9 % av nämnda lön. Sverige uppfyller således enligt riksförsäkringsverkets kalkyler med god marginal de krav som ställs för att mom. 3 av de nämnda artiklarna skall få tillämpas.

Med hänsyn till det anförda torde enligt kommitténs mening konventionens bestämmelser i fråga om kvalifikationstiden för invalid- och efterlevandepension inte utgöra något hinder för Sverige att ratificera konventionen.

När det gäller ålderspensioneringen finns i artikel 15 mom. 3 i konventionen en bestämmelse som säger, att om den föreskrivna gränsen för ålderspension är 65 år eller högre den skall sänkas, under föreskrivna villkor, beträffande personer som varit sysselsatta i yrken som enligt nationell lagstiftning, med avseende på åldersförmåner, bedöms vara tunga eller ohälsosamma. Riksförsäkringsverket har ansett att denna bestämmelse inte är förenlig med svensk lagstiftning, men har åberopat de möjligheter till undantag som finns i artikel 42 i konventionen. Enligt denna artikel kan en medlemsstat som ratificerat konventionen i fråga om alla tre pensionsformerna och som med sitt pensionsskydd omfattar minst 85 % av den

förvärvsarbetande befolkningen göra vissa avvikelser från de bestämmelser som gäller för en viss pensionsform, om det sammanlagda belopp som betalas ut inom ifrågavarande pensionsform uppgår till minst 110 % av vad konventionen eljest kräver. Det är enligt riksförsäkringsverket uppenbart att Sverige uppfyller de krav som ställs i artikel 42.

Enligt kommitténs mening är förutsättningen för att artikel 15 mom. 3 skall träda i tillämpning att den nationella lagstiftningen innehåller regler om att vissa yrken, med avseende på förmåner vid ålderdom, bedöms som tunga eller ohälsosamma. Den svenska lagstiftningen innehåller inga sådana regler och kommittén finner därför att konventionen bör kunna ratificeras utan åberopande av undantagsbestämmelserna i artikel 42.

När det gäller kretsen av förmånsberättigade inom efterlevandepensioneringen innehåller konventionen, såsom riksförsäkringsverket framhållit, i vissa avseenden krav som den svenska lagstiftningen inte uppfyller. I fråga om pensionsrätt för änkor och barn som är invalidiserade torde bestämmelserna i artikel 33 i konventionen, som ger möjlighet att ersätta en förmån med en annan av minst samma storlek, kunna utnyttjas för svensk del, i vart fall såvitt gäller folkpensionsförmånerna. Beträffande pensionsrätt utöver 16-årsgränsen för barn som studerar eller är lärlingar tillgodoser emellertid den svenska lagstiftningen inte kraven i konventionen. Inte heller ger konventionen möjlighet att för rätt till änkepension kräva — såsom den svenska tilläggspensioneringen gör — att äktenskapet ingåtts innan mannen fyllt 60 år. Riksförsäkringsverket har emellertid funnit att avvikelserna inom efterlevandepensioneringen inte utgör hinder för Sverige att ratificera konventionen och har därvid åberopat den möjlighet till undantag från konventionens bestämmelser, som återfinns i artikel 41.

Enligt artikel 41 kan en medlemsstat som ratificerat konventionen i fråga om alla tre pensionsformerna och som med sitt pensionsskydd täcker 85 % av den förvärvsarbetande befolkningen och som dessutom har en pensionsnivå som för minst två av pensionsformerna överstiger konventionens nivåkrav med fem procent, få bestämma kretsen av förmånstagare inom efterlevandepensioneringen på ett sätt som avviker från konventionens bestämmelser, under förutsättning att det totala antalet förmånstagare inom denna pensionsform inte är mindre än om konventionsbestämmelserna tillämpats. Kommittén finner i likhet med riksförsäkringsverket att den svenska lagstiftningen uppfyller de krav som ställs i artikel 41 och att Sverige således — med åberopande av denna artikel — kan ratificera konventionen utan hinder av de avvikelser som förefinns i fråga om kretsen av förmånsberättigade inom efterlevandepensioneringen.

Sverige bar inte godtagit ILO-konventionen nr 102 beträffande delarna V (förmåner vid ålderdom), IX (förmåner vid invaliditet) och X (förmåner till efterlevande). Det främsta hindret härför har varit bestämmelserna i konventionens artikel 68, som bl. a. föreskriver att i landet bosatta utländska

medborgare skall äga samma rättigheter som landets egna där bosatta medborgare. Lagen om allmän försäkring uppställer bl. a. krav på svenskt medborgarskap för rätt till folkpensionsförmåner. Bestämmelserna i artikel 68 saknar motsvarighet i konvention nr 128. Kommittén finner därför att det från ifrågavarande synpunkt inte föreligger något ratifikationshinder för svensk del.

Med åberopande av vad som nu anförts och i övrigt av vad riksförsäkringsverket uttalat i sitt yttrande tillstyrker kommittén att Sverige ratificerar konvention nr 128 om invaliditets-, ålders- och efterlevandeförmåner.

I fråga om rekommendationen får kommittén, med åberopande av riksförsäkringsverkets yttrande, föreslå att rekommendationen, i de delar den inte redan tillgodosetts i svensk lagstiftning, beaktas i det fortsatta lagstiftningsarbetet på socialförsäkringens område, om och i den mån så befinns möjligt och lämpligt.

Departementschefen

Vid Internationella arbetskonferensens femtioförsta sammanträde antogs *dels* två instrument angående den högsta vikt som får bäras av en arbetstagare, *dels* två rekommendationer om information och samråd resp. prövning och avgörande av klagomål inom företaget *dels ock* två instrument angående invaliditets-, ålders- och efterlevandeförmåner.

Vad först beträffar *konventionen (nr 127) om den högsta vikt som får bäras av en arbetstagare* vill jag framhålla att inget av de remissorgan som yttrat sig i ärendet — arbetarskyddsstyrelsen, medicinalstyrelsen, arbetsmedicinska institutet, LO och ILO-kommittén — har tillstyrkt svensk ratificering. Arbetarskyddsstyrelsen anser att artikel 7, som innehåller särbestämmelser för bl. a. kvinnor, utgör ratifikationshinder. Denna uppfattning delas inte av LO. ILO-kommittén erinrar om att mom. 2 i nämnda artikel synes förutsätta att en maximivikt fixeras och att ratificerande land enligt artikel 8 har skyldighet att vidtaga åtgärder för genomförande av konventionens bestämmelser. Vidare erinrar kommittén om att principen om mäns och kvinnors lika ställning vunnit full anslutning på den svenska arbetsmarknaden. En konsekvens av denna likabehandling är att offentligrättsliga regler inte onödigtvis bör medverka till skillnader i den manliga och den kvinnliga arbetskraftens möjligheter att konkurrera om arbetstillfällena. Genom att ratificera konventionen riskerar man, framhåller kommittén, att ställas inför tvånget att i lagstiftningen införa särbestämmelser av sådan art som torde böra undvikas. Under hänvisning till det anförda avstyrker ILO-kommittén ratificering av konventionen.

Rekommendationen (nr 128) i samma ämne överensstämmer enligt kommitténs mening inte heller till alla delar med svensk uppfattning. Eftersom de principer som kommit till uttryck i såväl konventionen som rekom-

mendationen emellertid i en rad avseenden står i samklang med svensk lagstiftning och en önskvärd utveckling på området, föreslår kommittén i likhet med LO att instrumenten överlämnas till arbetarskyddsstyrelsen.

Det är enligt min mening knappast möjligt att med internationella instrument eller nationell arbetarskyddslagstiftning i varje läge ge den ansvarige arbetsgivaren ledning, hur hälsoskador skall undvikas hos arbetstagare i samband med lyftning av bördor m. m. Härför behövs dessutom vägledande anvisningar av den typ arbetarskyddsstyrelsen meddelar. Om man skall nå väsentligt längre, förutsätter detta ett sorgfälligt utredningsarbete av det slag som redan bedrivits med framgång av arbetsmedicinska institutet. På grund härav samt på de skäl ILO-kommittén anfört kan jag inte tillstyrka att konventionen om den högsta vikt som får bäras av en arbetstagare ratificeras av Sverige. I likhet med kommittén och LO anser jag att såväl konventionen som rekommendationen bör överlämnas till arbetarskyddsstyrelsen. Det bör ankomma på styrelsen att i samråd med arbetsmedicinska institutet pröva frågan om och i vad mån de båda instrumentens principer bör komma till uttryck i lagstiftning eller i särskilda av styrelsen utfärdade anvisningar.

De båda rekommendationerna om *information och samråd inom företaget* samt *prövning av klagomål inom företaget* (nr 129 och nr 130) behandlar frågor som i Sverige regleras genom avtal och överenskommelser mellan arbetsmarknadens parter. Enligt remissorganen uppfyller dessa avtal och överenskommelser i allt väsentligt de båda instrumentens krav. I den mån så inte är fallet anser jag att det bör vara parternas sak att förhandlingsvägen bestämma om instrumenten skall tillämpas till alla delar. Med hänsyn härtill finner jag i likhet med ILO-kommittén att rekommendationerna inte bör föranleda någon åtgärd från statsmakternas sida.

Konventionen (nr 128) om invaliditets-, ålders- och efterlevandeförmåner utgör ett led i ILO:s arbete på att få fram nya konventioner på socialförsäkringens område i stället för de äldre konventioner som härrör från mellankrigstiden och som framstår som föråldrade med hänsyn till den utveckling som ägt rum efter andra världskriget. En början gjordes år 1952 genom konventionen (nr 102) angående minimistandard för social trygghet, vilken omfattar samtliga grenar inom socialförsäkringen.

När det gäller invaliditets-, ålders- och efterlevandeförmånerna har Sverige inte ratificerat minimistandardkonventionen. Det främsta hindret härför har, såsom ILO-kommittén påpekat, varit bestämmelserna i nämnda konvention om att i landet bosatta utländska medborgare skall äga samma rättigheter som landets egna medborgare. Lagen om allmän försäkring uppställer bl. a. krav på svenskt medborgarskap för rätt till folkpensionsförmåner. De nämnda bestämmelserna i minimistandardkonventionen saknar motsvarighet i konvention nr 128. Från denna synpunkt föreligger därför inte något hinder för Sverige att ratificera konvention nr 128.

Av de beräkningar riksförsäkringsverket redovisat i sitt yttrande till ILO-kommittén framgår att Sverige med god marginal uppfyller konventionens krav i fråga om storleken av utgående pensionsförmåner. Vidare omfattar den svenska pensionsförsäkringen allmänt sett en betydligt större krets av försäkrade än konventionen kräver.

Av hänsyn till medlemsstater med ett väl utvecklat socialförsäkringssystem har i konventionstexten införts möjligheter att under där angivna förutsättningar göra undantag från vissa bestämmelser i konventionen. Den svenska lagstiftningen uppfyller inte helt konventionens krav i fråga om kretsen av förmånsberättigade inom efterlevandepensioneringen. Såsom ILO-kommittén funnit torde det emellertid för svensk del föreligga förutsättningar för tillämpning av de undantagsbestämmelser, som avser denna pensionsgren. Inte heller från denna synpunkt föreligger därför något ratifikationshinder.

ILO-kommittén har funnit att det inte heller i övrigt föreligger något hinder för Sverige att ratificera konventionen, och jag ansluter mig till kommitténs uppfattning. Jag vill uttala min glädje över att Sverige kan ratificera denna viktiga konvention, och jag föreslår att så sker.

När det gäller *rekommendationen (nr 131) i samma ämne* föreslår jag — i likhet med ILO-kommittén — att rekommendationen, i de delar den inte redan tillgodosetts i svensk lagstiftning, beaktas i det fortsatta lagstiftningsarbetet, om och i den mån det befinns möjligt och lämpligt.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t genom proposition

dels föreslår riksdagen att godkänna att Sverige ansluter sig till konventionen (nr 128) om invaliditets-, ålders- och efterlevandeförmåner,

dels ock anhåller om riksdagens yttrande över vad jag i övrigt anfört om de vid Internationella arbetskonferensens femtioförsta sammanträde antagna internationella instrumenten.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten

Bilaga 1

(Översättning)

Convention (No. 127) concerning the Maximum Permissible Weight to Be Carried by One Worker

The General Conference of the International Labour Organisation,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Fifty-first Session on 7 June 1967, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to maximum permissible weight to be carried by one worker, which is the sixth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of an international Convention,

adopts this twenty-eighth day of June of the year one thousand nine hundred and sixty-seven the following Convention, which may be cited as the Maximum Weight Convention, 1967:

Article 1

For the purpose of this Convention—

(a) the term "manual transport of loads" means any transport in which the weight of the load is wholly borne by one worker; it covers the lifting and putting down of loads;

(b) the term "regular manual" transport of loads" means any activity which is continuously or principally devoted to the manual transport of loads, or which normally includes, even though intermittently, the manual transport of loads;

(c) the term "young worker" means a worker under 18 years of age.

Konvention (nr 127) om den högsta vikt som får bäras av en arbetstagare

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens,

vilken av styrelsen för Internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 7 juni 1967 till sitt femtioförsta sammanträde,

och beslutat antaga vissa förslag om den högsta vikt som får bäras av en arbetstagare, vilken fråga utgör den sjätte punkten på sammanträdets dagordning,

samt beslutat, att dessa förslag skall taga form av en internationell konvention,

antager denna den tjugoåttonde dagen i juni månad år nittonhundrasextiosju följande konvention, som må benämnas konvention om högsta tillåtna vikt, 1967.

Artikel 1

I denna konvention förstås

a) med uttrycket »transport för hand av börda» varje transport, vid vilken bördans hela vikt bäres av en arbetstagare; uttrycket innefattar lyftande och nedsättning av börda;

b) med uttrycket »reguljär transport för hand av börda» varje verksamhet som kontinuerligt eller huvudsakligen ägnas åt transport för hand av börda, eller som normalt innefattar sådan transport, även om transporten utföres med avbrott;

c) med uttrycket »minderårig arbetstagare» arbetstagare som icke fyllt 18 år.

Article 2

1. This Convention applies to regular manual transport of loads.

2. This Convention applies to all branches of economic activity in respect of which the Member concerned maintains a system of labour inspection.

Article 3

No worker shall be required or permitted to engage in the manual transport of a load which, by reason of its weight, is likely to jeopardise his health or safety.

Article 4

In the application of the principle set forth in Article 3, Members shall take account of all the conditions in which the work is to be performed.

Article 5

Each Member shall take appropriate steps to ensure that any worker assigned to manual transport of loads other than light loads receives, prior to such assignment, adequate training or instruction in working techniques, with a view to safeguarding health and preventing accidents.

Article 6

In order to limit or to facilitate the manual transport of loads, suitable technical devices shall be used as much as possible.

Article 7

1. The assignment of women and young workers to manual transport of loads other than light loads shall be limited.

2. Where women and young workers are engaged in the manual transport of loads, the maximum weight of such loads shall be substantially less than that permitted for adult male workers.

Artikel 2

1. Denna konvention äger tillämpning på reguljär transport för hand av börda.

2. Denna konvention äger tillämpning på alla grenar av näringslivet för vilka vederbörande medlem upprätthåller ett system med arbetsinspektion.

Artikel 3

Arbetstagare får icke anmodas eller tillåtas att befatta sig med transport för hand av börda, som på grund av sin vikt kan antagas äventyra hans hälsa eller säkerhet.

Artikel 4

Vid tillämpning av den i artikel 3 angivna principen skall medlemmarna taga hänsyn till alla de förhållanden under vilka arbetet skall utföras.

Artikel 5

Varje medlem bör vidtaga erforderliga åtgärder för att tillse att arbetstagare, som användes till transport för hand av andra bördor än lätta sådana, dessförinnan erhåller lämplig utbildning eller instruktion i arbetsteknik till förebyggande av ohälsa och olycksfall i arbetet.

Artikel 6

För att begränsa eller underlätta transport för hand av börda skall lämpliga tekniska hjälpmedel användas i största möjliga utsträckning.

Artikel 7

1. Kvinnor och minderåriga skall endast i begränsad utsträckning anmodas utföra transport för hand av andra bördor än lätta sådana.

2. Om kvinnor och minderåriga arbetstagare anmodas att för hand transportera börda, skall dennas maximivikt vara avsevärt lägre än den som är medgiven för vuxna manliga arbetstagare.

Article 8

Each Member shall, by laws or regulations or any other method consistent with national practice and conditions and in consultation with the most representative organisations of employers and workers concerned, take such steps as may be necessary to give effect to the provisions of this Convention.

Article 9

The formal ratifications of this Convention shall be communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration.

Article 10

1. This Convention shall be binding only upon those Members of the International Labour Organisation whose ratifications have been registered with the Director-General.

2. It shall come into force twelwe months after the date on which the ratifications of two Members have been registered with the Director-General.

3. Thereafter, this Convention shall come into force for any Member twelve months after the date on which its ratification has been registered.

Article 11

1. A Member which has ratified this Convention may denounce it after the expiration of ten years from the date on which the Convention first comes into force, by an act communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration. Such denunciation shall not take effect until one year after the date on which it is registered.

2. Each Member which has ratified this Convention and which does not, within the year following the expiration of the period of ten years mentioned in the preceding paragraph, exercise the right of denun-

Artikel 8

Varje medlem skall genom lagstiftning eller annat med praxis eller nationella förhållanden förenligt sätt och i samråd med vederbörande mest representativa arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer vidtaga sådana åtgärder som kan vara erforderliga för att genomföra bestämmelserna i denna konvention.

Artikel 9

De officiella ratifikationerna av denna konvention skall delgivas Internationella arbetsbyråns generaldirektör och registreras av honom.

Artikel 10

1. Denna konvention är bindande endast för de medlemmar av Internationella arbetsorganisationen, vilkas ratifikationer registrerats av generaldirektören.

2. Den träder i kraft tolv månader efter det två medlemmars ratifikationer registrerats av generaldirektören.

3. Därefter träder denna konvention i kraft för varje medlem tolv månader efter den dag, då dess ratifikation registrerats.

Artikel 11

1. Varje medlem, som ratificerar denna konvention, kan, sedan tio år förflutit från den tidpunkt då konventionen först trädde i kraft uppsäga densamma genom skrivelse som delgives Internationella arbetsbyråns generaldirektör för registrering. Uppsägningen träder icke i kraft förrän ett år efter det den registrerats.

2. Varje medlem, som ratificerar denna konvention och icke inom ett år efter utgången av den i föregående moment nämnda tioårsperioden gör bruk av den i denna artikel stadgade uppsägningsrätten, skall vara

ciation provided for in this Article, will be bound for another period of ten years and, thereafter, may denounce this Convention at the expiration of each period of ten years under the terms provided for in this Article.

Article 12

1. The Director-General of the International Labour Office shall notify all Members of the International Labour Organisation of the registration of all ratifications and denunciations communicated to him by the Members of the Organisation.

2. When notifying the Members of the Organisation of the registration of the second ratification communicated to him, the Director-General shall draw the attention of the Members of the Organisation to the date upon which the Convention will come into force.

Article 13

The Director-General of the International Labour Office shall communicate to the Secretary-General of the United Nations for registration in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations full particulars of all ratifications and acts of denunciation registered by him in accordance with the provisions of the preceding Articles.

Article 14

At such times as it may consider necessary the Governing Body of the International Labour Office shall present to the General Conference a report on the working of this Convention and shall examine the desirability of placing on the agenda of the Conference the question of its revision in whole or in part.

Article 15

1. Should the Conference adopt a new Convention revising this Con-

bunden för en ny period av tio år och kan därefter, med iakttagande av de i denna artikel föreskrivna villkoren, uppsäga konventionen vid utgången av varje följande tioårsperiod.

Artikel 12

1. Internationella arbetsbyråns generaldirektör skall underrätta samtliga medlemmar av Internationella arbetsorganisationen om registreringen av alla ratifikationer och uppsägningar, som delgivits honom av organisationens medlemmar.

2. Då generaldirektören underrättar organisationens medlemmar om registreringen av den andra ratifikationen i ordningen, som delgivits honom, har han att fästa medlemmarnas uppmärksamhet på den dag, då konventionen kommer att träda i kraft.

Artikel 13

Internationella arbetsbyråns generaldirektör skall, för registrering jämlikt artikel 102 av Förenta Nationernas stadga, lämna Förenta Nationernas generalsekreterare fullständiga upplysningar om varje ratifikation och uppsägning, som av honom registrerats i enlighet med bestämmelserna i föregående artiklar.

Artikel 14

Närhelst Internationella arbetsbyråns styrelse finner det erforderligt skall styrelsen förelägga Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens en redogörelse för konventionens tillämpning och taga under övervägande, huruvida anledning föreligger att på konferensens dagordning uppföra frågan om dess revision, helt eller delvis.

Artikel 15

1. Om konferensen antager en ny konvention, innebärande revision,

vention in whole or in part, then, unless the new Convention otherwise provides—

(a) the ratification by a Member of the new revising Convention shall *ipso jure* involve the immediate denunciation of this Convention, notwithstanding the provisions of Article 11 above, if and when the new revising Convention shall have come into force;

(b) as from the date when the new revising Convention comes into force this Convention shall cease to be open to ratification by the Members.

2. This Convention shall in any case remain in force in its actual form and content for those Members which have ratified it but have not ratified the revising Convention.

Article 16

The English and French versions of the text of this Convention are equally authoritative.

helt eller delvis, av denna konvention, och den nya konventionen icke föreskriver annat,

a) skall en medlems ratifikation av den nya, reviderade konventionen, om denna trätt i kraft, *ipso jure* medföra omedelbar uppsägning av förevarande konvention, utan hinder av vad i artikel 11 ovan stadgas;

b) skall från den dag, då den nya, reviderade konventionen träder i kraft, förevarande konvention icke längre kunna ratificeras av medlemmarna.

2. Förevarande konvention skall likväl förbli gällande till form och innehåll för de medlemmar, som ratificerat densamma men icke ratificerat den nya, reviderade konventionen.

Artikel 16

De engelska och franska texterna till denna konvention skall äga lika vitsord.

Bilaga 2

(Översättning)

Recommendation (No. 128) concerning the Maximum Permissible Weight to Be Carried by One Worker

The General Conference of the International Labour Organisation,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Fifty-first Session on 7 June 1967, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to maximum permissible weight to be carried by one worker, which is the sixth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of a Recommendation supplementing the Maximum Weight Convention, 1967,

adopts this twenty-eighth day of June of the year one thousand nine hundred and sixty-seven the following Recommendation, which may be cited as the Maximum Weight Recommendation, 1967:

I. Definition and Scope

1. For the purpose of this Recommendation—

(a) the term "manual transport of loads" means any transport in which the weight of the load is wholly borne by one worker; it covers the lifting and putting down of loads;

(b) the term "regular manual transport of loads" means any activity which is continously or principally devoted to the manual transport of loads, or which normally includes, even though intermittently, the manual transport of loads;

Rekommendation (nr 128) om den högsta vikt som får bäras av en arbetstagare

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens,

vilken av styrelsen för Internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 7 juni 1967 till sitt femtioförsta sammanträde,

och beslutat antaga vissa förslag om den högsta vikt som får bäras av en arbetstagare, vilken fråga utgör den sjätte punkten på sammanträdets dagordning,

samt beslutat att dessa förslag skall taga form av en rekommendation avsedd att komplettera konventionen om högsta tillåtna vikt, 1967,

antager denna den tjugoåttonde dagen i juni månad år nittonhundrasextiosju följande rekommendation, som må benämnas rekommendation om högsta tillåtna vikt, 1967.

I. Definition och tillämpningsområde

1. I denna rekommendation förstås

a) med uttrycket »transport för hand av börda» varje transport, vid vilken bördans hela vikt bäres av en arbetstagare; uttrycket innefattar lyftande och nedsättning av börda;

b) med uttrycket »reguljär transport för hand av börda» varje verksamhet som kontinuerligt eller huvudsakligen ägnas åt transport för hand av börda, eller som normalt innefattar sådan transport, även om transporten utföres med avbrott;

(c) the term "young worker" means a worker under 18 years of age.

2. Except as otherwise provided herein, this Recommendation applies both to regular and to occasional manual transport of loads other than light loads.

3. This Recommendation applies to all branches of economic activity.

c) med uttrycket »minderårig arbetstagare» arbetstagare som icke fyllt 18 år.

2. Såvida icke annorledes föreskrives i rekommendationen bör denna tillämpas på såväl reguljär som tillfällig transport för hand av andra bördor än lätta sådana.

3. Denna rekommendation äger tillämpning på alla grenar av näringslivet.

II. General principle

4. No worker should be required or permitted to engage in the manual transport of a load which by reason of its weight is likely to jeopardise his health or safety.

II. Allmän princip

4. Arbetstagare bör icke anmodas eller tillåtas att befatta sig med transport för hand av börda, som på grund av sin vikt kan antagas äventyra hans hälsa eller säkerhet.

III. Training and instructions

5. (1) Any worker assigned to regular manual transport of loads should, prior to such assignment, receive adequate training or instruction in working techniques, with a view to safeguarding health and preventing accidents.

(2) Such training or instruction should include methods of lifting, carrying, putting down, unloading and stacking of different types of loads, and should be given by suitably qualified persons or institutions.

(3) Such training or instruction should, wherever practicable, be followed up by supervision on the job to ensure that the correct methods are used.

6. Any worker occasionally assigned to manual transport of loads should be given appropriate instructions on the manner in which such operations may be safely carried out.

III. Utbildning och instruktioner

5. 1) Varje arbetstagare som användes till reguljär transport för hand av börda, bör dessförinnan erhålla lämplig utbildning eller instruktion i arbetsteknik till förebyggande av ohälsa och olycksfall i arbetet.

2) Sådan utbildning eller instruktion bör innefatta metoder för lyftning, bärande, nedsättning, avlastning och stapling av olika slags bördor och bör meddelas av kvalificerade personer eller institutioner.

3) Sådan utbildning eller instruktion bör, såvitt möjligt, åtföljas av övervakning på arbetsplatsen för att säkerställa att riktiga arbetsmetoder kommer till användning.

6. Varje arbetstagare, som tillfälligtvis användes till transport för hand av börda, bör erhålla lämpliga instruktioner om hur denna verksamhet kan utföras på ett betryggande sätt.

IV. Medical Examinations

7. A medical examination for fitness for employment should, as far as practicable and appropriate, be re-

IV. Läkarundersökningar

7. Läkarundersökning för utrönande av lämplighet för anställning bör, i den mån det är möjligt och

quired before assignment to regular manual transport of loads.

8. Further medical examinations should be made from time to time as necessary.

9. Regulations concerning the examinations provided for in Paragraphs 7 and 8 of this Recommendation should be made by the competent authority.

10. The examination provided for in Paragraph 7 of this Recommendation should be certified. The certificate should refer only to fitness for employment and should not contain medical data.

lämpligt, krävas innan vederbörande anmodas utföra reguljär transport för hand av börda.

8. Ytterligare läkarundersökningar bör anordnas från tid till annan i mån av behov.

9. Bestämmelser rörande undersökningar som avses i punkterna 7 och 8 av denna rekommendation bör utfärdas av vederbörande myndighet.

10. Beträffande undersökning som angives i punkt 7 av denna rekommendation bör intyg utfärdas. Sådant intyg bör endast angiva lämplighet för anställning men icke innehålla uppgifter av medicinsk natur.

V. Technical Devices and Packaging

11. In order to limit or to facilitate the manual transport of loads, suitable technical devices should be used as much as possible.

12. The packaging of loads which may be transported manually should be compact and of suitable material and should, as far as possible and appropriate, be equipped with devices for holding and so designed as not to create risk of injury; for example it should not have sharp edges, projections or rough surfaces.

V. Tekniska hjälpmedel och emballage

11. För att begränsa eller underlätta transport för hand av börda bör lämpliga tekniska hjälpmedel användas i största möjliga utsträckning.

12. Emballaget på bördor, som kan bli föremål för transport för hand, bör vara fast sammanfogat och av lämpligt material och bör, såvitt det är möjligt och lämpligt, vara försett med handtag och så utformat att det ej förorsakar risk för skada; det bör exempelvis inte ha vassa kanter, utskjutande delar eller ojämna ytor.

VI. Maximum Weight

13. In the application of this Part of this Recommendation, Members should take account of—

(a) physiological characteristics, environmental conditions and the nature of the work to be done;

(b) any other conditions which may influence the health and safety of the worker.

A. Adult Male Workers

14. Where the maximum permissible weight which may be transported manually by one adult male worker is more than 55 kg., measures

VI. Maximivikt

13. Vid tillämpningen av denna del av rekommendationen bör medlemmarna taga hänsyn till

a) fysiologiska särdrag, omgivningens beskaffenhet och arten av det arbete som skall utföras;

b) andra förhållanden som kan vara av betydelse för arbetstagarens hälsa och säkerhet.

A. Vuxna manliga arbetstagare

14. Överstiger den högsta tillåtna vikt som kan bli föremål för transport av en manlig vuxen arbetstagare 55 kg., bör åtgärder snarast möjligt

should be taken as speedily as possible to reduce it to that level.

B. Women Workers

15. Where adult women workers are engaged in the manual transport of loads, the maximum weight of such loads should be substantially less then that permitted for adult male workers.

16. As far as possible, adult women workers should not be assigned to regular manual transport of loads.

17. Where adult women workers are assigned to regular manual transport of loads, provision should be made—

(a) as appropriate, to reduce the time spent on actual lifting, carrying and putting down of loads by such workers;

(b) to prohibit the assignment of such workers to certain specified jobs, comprised in manual transport of loads, which are especially arduous.

18. No women should be assigned to manual transport of loads during a pregnancy which has been medically determined or during the ten weeks following confinement if in the opinion of a qualified physician such work is likely to impair her health or that of her child.

C. Young Workers

19. Where young workers are engaged in the manual transport of loads, the maximum weight of such loads should be substantially less than that permitted for adult workers of the same sex.

20. As far as possible, young workers should not be assigned to regular manual transport of loads.

21. Where the minimum age for assignment to manual transport of loads is less than 16 years, measures should be taken as speedily as possible to raise it to that level.

vidtagas för att nedbringa vikten till nämnda nivå.

B. Kvinnliga arbetstagare

15. Om vuxna kvinnliga arbetstagare användes till transport för hand av börda, bör dennas maximivikt vara avsevärt lägre än den som är tillåten för vuxna manliga arbetstagare.

16. Användning av kvinnor till reguljär transport för hand av börda bör så långt möjligt begränsas.

17. Om kvinnor användes till reguljär transport för hand av börda, bör åtgärder vidtagas för att

a) där så är lämpligt nedbringa den tid som sådana arbetstagare anslår till själva lyftandet, bärandet och nedsättningen av bördan;

b) förbjuda att sådana arbetstagare användes till vissa särskilt angivna, speciellt tunga arbetsuppgifter i samband med transport för hand av börda.

18. Kvinna bör ej anlitas för transport för hand av börda under havandeskap, som blivit medicinskt konstaterat, eller under tio veckor efter nedkomsten om sådant arbete enligt kompetent läkares åsikt kan skada hennes eller barnets hälsa.

C. Minderåriga arbetstagare

19. Om minderåriga arbetstagare användes till transport för hand av börda, bör dennas maximivikt vara avsevärt lägre än den som är medgiven för vuxna arbetstagare av samma kön.

20. Användning av minderåriga arbetstagare till reguljär transport för hand av börda bör så långt möjligt begränsas.

21. Om minimiåldern för hänvisning till transport för hand av börda är lägre än 16 år, bör åtgärder snarast möjligt vidtagas för att höja minimiåldern till nämnda nivå.

22. The minimum age for assignment to regular manual transport of loads should be raised, with a view to attaining a minimum age of 18 years.

23. Where young workers are assigned to regular manual transport of loads, provision should be made—

(a) as appropriate, to reduce the time spent on actual lifting, carrying and putting down of loads by such workers;

(b) to prohibit the assignment of such workers to certain specified jobs, comprised in manual transport of loads, which are especially arduous.

VII. Other Measures to Protect Health and Safety

24. On the basis of medical opinion and taking account of all the relevant conditions of the work, the competent authority should endeavour to ensure that the exertion required in a working day or shift of workers assigned to manual transport of loads is not likely to jeopardise the health or safety of such workers.

25. Such appropriate devices and equipment as may be necessary to safeguard the health and safety of workers engaged in manual transport of loads should be provided or made available to such workers and should be used by them.

VIII. Miscellaneous Provisions

26. The training or instruction and the medical examinations provided for in this Recommendation should not involve the worker in any expense.

27. The competent authority should actively promote scientific research, including ergonomic studies, concerning the manual transport of loads, with the object, *inter alia, of*—

22. Minimiåldern för hänvisning till reguljär transport för hand av börda bör höjas; målet bör vara att uppnå en minimiålder av 18 år.

23. Om minderåriga arbetstagare användes till reguljär transport för hand av börda, bör åtgärder vidtagas för att,

a) där så är lämpligt, nedbringa den tid som sådana arbetstagare anslår till själva lyftandet, bärandet och nedsättningen av bördan;

b) förbjuda att sådana arbetstagare användes till vissa särskilt angivna, speciellt tunga arbetsuppgifter i samband med transport för hand av börda.

VII. Andra åtgärder till skydd för hälsa och säkerhet

24. På grundval av läkarutlåtande och med beaktande av alla på arbetet inverkande omständigheter bör vederbörande myndighet vinnlägga sig om att tillse att den arbetsmängd som under en arbetsdag eller ett skift ålägges arbetstagare som transporterar börda för hand icke kan antagas äventyra sådana arbetstagares hälsa eller säkerhet.

25. Hjälpmedel och utrustning av lämplig beskaffenhet och erforderliga till skydd för sådan arbetstagares hälsa och säkerhet som användes till transport för hand av börda bör tillhandahållas eller ställas till dessa arbetstagares förfogande samt utnyttjas av dem.

VIII. Diverse bestämmelser

26. Utbildning eller instruktion och läkarundersökning som avses i denna rekommendation bör ej medföra några kostnader för arbetstagaren.

27. Vederbörande myndighet bör aktivt främja vetenskaplig forskning, däri inbegripet ergonomi, rörande transport för hand av börda, för att bl. a.

(a) determining the relationship, if any, between occupational diseases and disorders and manual transport of loads; and

(b) minimising the hazards to health and safety of workers engaged in the manual transport of loads.

28. Where methods of transportation of goods by pulling and pushing are prevalent which impose physical strain analogous to that involved in the manual transport of loads, the competent authority may give consideration to the application to such work of such provisions of this Recommendation as may be appropriate.

29. Each Member should, by laws or regulations or any other method consistent with national practice and conditions and in consultation with the most representative organisations of employers and workers concerned, take such steps as may be necessary to give effect to the provisions of this Recommendation.

30. Members may permit exceptions to the application of particular provisions of this Recommendation, after consultation with the national inspection service and with the most representative organisations of employers and workers concerned, where the circumstances of the work or the nature of the loads require such exceptions; for every exception or category of exceptions the limits of the derogation should be specified.

31. Each Member should, in accordance with national practice, specify the person or persons on whom the obligation of compliance with the provisions of this Recommendation rests as well as the authority responsible for the supervision of the application of these provisions.

a) fastställa eventuellt samband mellan yrkessjukdomar och andra hälsorubbningar samt sådana transporter;

b) minska hälso- och säkerhetsrisken för arbetstagare som användes till sådana transporter.

28. Om vid godstransport sådana metoder som dragning eller skjutning till övervägande del kommer till användning, vilka metoder förorsakar en med transport för hand av börda likartad ansträngning, bör vederbörande myndighet överväga att på sådant arbete tillämpa de delar av denna rekommendation som kan befinnas lämpliga.

29. Varje medlem bör genom lagstiftning eller annat med praxis eller nationella förhållanden förenligt sätt och i samråd med berörda mest representativa arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer vidtaga sådana åtgärder som kan vara erforderliga för att genomföra bestämmelserna i denna rekommendation.

30. Medlem äger efter samråd med den nationella arbetarskyddsmyndigheten och med berörda mest representativa arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer medge undantag från tillämpningen av speciella bestämmelser i denna rekommendation, om arbetsförhållandena eller arbetets natur påkallar sådana undantag; i fråga om varje undantag eller kategori av undantag bör gränserna för avvikelsen anges.

31. Varje medlem bör i enlighet med nationell praxis ange vilken person eller vilka personer som skall tillse att bestämmelserna i denna rekommendation efterlevs, ävensom vilken myndighet som har att svara för att tillämpningen av rekommendationen övervakas.

Bilaga 3

(Översättning)

Recommendation (No. 129) concerning Communications between Management and Workers within the Undertaking

The General Conference of the International Labour Organisation,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Fifty-first Session on 7 June 1967, and

Noting the terms of the Co-operation at the Level of the Undertaking Recommendation, 1952, and

Considering that additional standards are called for, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to communications within the undertaking, which is included in the fifth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of a Recommendation,

adopts this twenty-eighth day of June of the year one thousand nine hundred and sixty-seven the following Recommendation, which may be cited as the Communications within the Undertaking Recommendation, 1967:

I. General Considerations

1. Each Member should take appropriate action to bring the provisions of this Recommendation to the attention of persons, organisations and authorities who may be concerned with the establishment and

Rekommendation (nr 129) om information och samråd inom företaget

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens,

vilken av styrelsen för Internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 7 juni 1967 till sitt femtioförsta sammanträde,

som beaktar bestämmelserna i rekommendationen om samråd och samverkan mellan arbetsgivare och arbetstagare på företagsplanet (1952),

som finner det önskvärt att komplettera bestämmelserna i nämnda instrument,

och beslutat antaga vissa förslag om information och samråd inom företaget, vilken fråga inbegripes i den femte punkten på sammanträdets dagordning,

samt beslutat att dessa förslag skall taga form av en rekommendation,

antager denna den tjugoåttonde dagen i juni månad år nittonhundrasextiosju följande rekommendation, som må benämnas rekommendation om information och samråd inom företaget, 1967.

I. Allmänna synpunkter

1. Varje medlem bör vidtaga lämpliga åtgärder för att bringa bestämmelserna i denna rekommendation till de personers, organisationers och myndigheters kännedom som kan ha intresse för utformningen och till-

application of policies concerning communications between management and workers within undertakings.

2. (1) Employers and their organisations as well as workers and their organisations should, in their common interest, recognise the importance of a climate of mutual understanding and confidence within undertakings that is favourable both to the efficiency of the undertaking and to the aspirations of the workers.

(2) This climate should be promoted by the rapid dissemination and exchange of information, as complete and objective as possible, relating to the various aspects of the life of the undertaking and to the social conditions of the workers.

(3) With a view to the development of such a climate management should, after consultation with workers' representatives, adopt appropriate measures to apply an effective policy of communication with the workers and their representatives.

3. An effective policy of communication should ensure that information is given and that consultation takes place between the parties concerned before decisions on matters of major interest are taken by management, in so far as disclosure of the information will not cause damage to either party.

4. The communication methods should in no way derogate from freedom of association; they should in no way cause prejudice to freely chosen workers' representatives or to their organisations or curtail the functions of bodies representative of the workers in conformity with national law and practice.

5. Employers' and workers' organisations should have mutual consultations and exchanges of views in order to examine the measures to be

lämpningen av riktlinjer för information och samråd inom företaget.

2. 1) Arbetsgivarna och deras organisationer bör i lika mån som arbetstagarna och deras organisationer i sitt gemensamma intresse erkänna betydelsen av att inom företagen utvecklas en anda av inbördes förståelse och ömsesidigt förtroende till båtnad för såväl företagets effektivitet som arbetstagarnas strävanden.

2) Denna anda bör främjas genom snabb spridning och utväxling av så fullständig och så objektiv information som möjligt med avseende på olika sidor av verksamheten inom företaget samt arbetstagarnas sociala villkor.

3) I syfte att utveckla en sådan anda bör företagsledningen efter samråd med representanter för arbetstagarna vidtaga lämpliga åtgärder för att tillämpa effektiva riktlinjer för information och samråd med arbetstagarna och deras representanter.

3. Effektiva riktlinjer för information och samråd bör skapa garantier för att informationer lämnas och för att samråd mellan berörda parter kommer till stånd, innan företagsledningen fattar beslut i frågor av större intresse, i den mån ett meddelande av informationer icke vållar någondera parten skada.

4. Metoderna för information och samråd bör inte på något sätt inkräkta på föreningsfriheten; de bör inte under några förhållanden menligt inverka på arbetstagarnas fritt valda representanters och deras fackliga organisationers ställning eller begränsa de organs funktioner som enligt nationell lagstiftning och praxis representerar arbetstagarna.

5. Arbetsgivarnas och arbetstagarnas organisationer bör samråda och utbyta åsikter om de åtgärder som bör vidtagas i syfte att uppmuntra

taken with a view to encouraging and promoting the acceptance of communications policies and their effective application.

6. Steps should be taken to train those concerned in the use of communication methods and to make them, as far as possible, conversant with all the subjects in respect of which communication should take place.

7. In the establishment and application of a communications policy, management, employers' and workers' organisations, bodies representative of the workers and, where appropriate under national conditions, public authorities should be guided by the provisions of Part II below.

och främja ett godtagande och en effektiv tillämpning av riktlinjer för information och samråd.

6. Åtgärder bör vidtagas för att lära vederbörande att utnyttja metoderna för information och samråd samt så långt möjligt göra dem förtrogna med alla ämnen som bör bli föremål för information och samråd.

7. Vid utformningen och tillämpningen av riktlinjer för information och samråd bör företagsledningen, arbetsgivarnas och arbetstagarnas organisationer, organ som representerar arbetstagarna och, där så är lämpligt med hänsyn till nationella förhållanden, de offentliga myndigheterna låta sig vägledas av bestämmelserna i del II nedan.

II. Elements for a Communications Policy within the Undertaking

8. Any communications policy should be adapted to the nature of the undertaking concerned, account being taken of its size and of the composition and interests of the work force.

9. With a view to fulfilling its purpose, any communications system within the undertaking should be designed to ensure genuine and regular two-way communication—

(a) between representatives of management (head of the undertaking, department chief, foreman, etc.) and the workers; and

(b) between the head of the undertaking, the director of personnel or any other representative of top management and trade union representatives or such other persons as may, under national law or practice, or under collective agreements, have the task of representing the interests of the workers at the level of the undertaking.

10. Where the management desires to transmit information through

II. Riktlinjer för information och samråd inom företaget

8. Riktlinjer för information och samråd bör vara anpassade efter vederbörande företags natur, varvid dess storlek samt personalens sammansättning och intressen bör beaktas.

9. För att kunna fylla sitt ändamål bör varje system för information och samråd inom företaget vara så utformat att det garanterar effektiv och regelbunden ömsesidig information

a) mellan representanter för företagsledningen (chef, avdelningschef, förman etc.) och arbetstagarna; samt

b) mellan företagets chef, personalchefen eller annan representant för företagets högsta ledning samt representanter för fackföreningarna eller andra personer, som i enlighet med nationell lagstiftning eller praxis eller enligt kollektivavtal har till uppgift att företräda arbetstagarnas intressen på företagsplanet.

10. När företagsledningen önskar lämna information genom förmed-

workers' representatives, the latter, if they agree to do so, should be given the means to communicate such information rapidly and completely to the workers concerned.

11. Management should, in choosing the channel or channels of communication which it considers appropriate for the type of information to be transmitted, take due account of the difference in the nature of the functions of supervisors and workers' representatives so as not to weaken their respective positions.

12. The selection of the appropriate medium of communication, and its timing, should be on the basis of the circumstances of each particular situation, account being taken of national practice.

13. Media of communication may include—

(a) meetings for the purpose of exchanging views and information;

(b) media aimed at given groups of workers, such as supervisors' bulletins and personnel policy manuals;

(c) mass media such as house journals and magazines; news-letters and information and induction leaflets; notice-boards; annual or financial reports presented in a form understandable to all the workers; employee letters; exhibitions; plant visits; films; filmstrips and slides; radio and television;

(d) media aimed at permitting workers to submit suggestions and to express their ideas on questions relating to the operation of the undertaking.

14. The information to be communicated and its presentation should be determined with a view to mutual understanding in regard to the problems posed by the complexity of the undertaking's activities.

15. (1) The information to be given by management should, ac-

ling av arbetstagarnas representanter, och dessa samtycker därtill, bör de beredas möjlighet att snabbt och fullständigt förmedla sådan information till berörda arbetstagare.

11. Vid valet av den kommunikationsväg som må anses lämplig för den typ av information som skall lämnas bör företagsledningen taga vederbörlig hänsyn till arbetsledarnas och arbetstagarrepresentanternas olikartade funktioner, så att ingenderas ställning försvagas.

12. Valet av lämpligt kommunikationsmedium och av tidpunkten för dess användning bör ske med utgångspunkt från förhållandena i varje särskilt fall med beaktande av nationell praxis.

13. Bland kommunikationsmedia må nämnas:

a) möten för utbyte av åsikter och informationer;

b) media som vänder sig till bestämda grupper av arbetstagare, såsom bulletiner till arbetsledare och handböcker i personalpolitik;

c) massmedia såsom företagstidningar och tidskrifter, nyhetsbulletiner samt informations- och introduktionsbroschyrer; anslagstavlor; årsberättelser eller balansräkningar som framlägges i en för alla arbetstagare begriplig form; skrivelser till personalen; utställningar; visningar av företaget; filmer; bildband och diapositiv; radio och television;

d) media som syftar till att ge arbetstagarna tillfälle att framlägga förslag och ge uttryck åt sina åsikter i frågor som rör företagets verksamhet.

14. Arten av den information som skall lämnas och sättet att presentera den bör bestämmas av en strävan till ömsesidig förståelse för de problem som skapas av den invecklade beskaffenheten av företagets verksamhet.

15. 1) Den information som skall utgå från företagsledningen bör allt

count being taken of its nature, be addressed either to the workers' representatives or to the workers and should, as far as possible, include all matters of interest to the workers relating to the operation and future prospects of the undertaking and to the present and future situation of the workers, in so far as disclosure of the information will not cause damage to the parties.

(2) In particular, management should give information regarding—

(a) general conditions of employment, including engagement, transfer and termination of employment;

(b) job descriptions and the place of particular jobs within the structure of the undertaking;

(c) possibilities of training and prospects of advancement within the undertaking;

(d) general working conditions;

(e) occupational safety and health regulations and instructions for the prevention of accidents and occupational diseases;

(f) procedures for the examination of grievances as well as the rules and practices governing their operation and the conditions for having recourse to them;

(g) personnel welfare services (medical care, health, canteens, housing, leisure, savings and banking facilities, etc.);

(h) social security or social assistance schemes in the undertaking;

(i) the regulations of national social security schemes to which the workers are subject by virtue of their employment in the undertaking;

(j) the general situation of the undertaking and prospects or plans for its future development;

(k) the explanation of decisions which are likely to affect directly or indirectly the situation of workers in the undertaking;

(l) methods of consultation and

efter sin art riktas antingen till arbetstagarnas representanter eller till arbetstagarna och bör så vitt möjligt innefatta allt som kan vara av intresse för personalen när det gäller företagets verksamhet och framtidsutsikter samt arbetstagarnas aktuella och framtida ställning, i den mån meddelande av sådan information inte vållar någondera parten skada.

2) Företagsledningen bör särskilt lämna information beträffande:

a) allmänna anställningsvillkor, inberäknat rekrytering, förflyttning samt upphörande av anställningsavtal;

b) beskrivning av arbetsuppgifterna i olika befattningar och av dessas plats inom företaget;

c) utbildningsmöjligheter och befordringsutsikter inom företaget;

d) allmänna arbetsvillkor;

e) säkerhets- och hälsovårdsföreskrifter samt anvisningar till förebyggande av olycksfall och yrkessjukdomar;

f) förfarande vid behandling av klagomål samt regler och praxis för dess tillämpning ävensom villkoren för dess anlitande;

g) välfärdsanordningar för personalen (läkarvård, hälsovård, bespisning, bostäder, fritidsverksamhet, sparande och bankväsen m. m.);

h) system för social trygghet eller socialhjälp inom företaget;

i) bestämmelser rörande statliga system för social trygghet, till vilka arbetstagarna är anslutna på grund av sin anställning inom företaget;

j) företagets allmänna läge, utsikter eller planer för dess fortsatta utveckling;

k) förklaring av beslut som kan förväntas direkt eller indirekt påverka personalens ställning inom företaget;

l) metoder för samråd, diskussion

discussion and of co-operation between management and its representatives on the one hand and the workers and their representatives on the other.

(3) In the case of a question which has been the subject of negotiations between the employer and the workers or their representatives in the undertaking or of a collective agreement concluded at a level beyond that of the undertaking, the information should make express reference thereto.

och samverkan mellan å ena sidan företagsledningen och dess representanter och å andra sidan arbetstagarna och deras representanter.

3) När det gäller frågor, som varit föremål för förhandlingar mellan arbetsgivaren och arbetstagarna eller deras representanter inom företaget eller som reglerats i ett kollektivavtal, vilket slutits ovanför företagets nivå, bör informationen innehålla en uttrycklig hänvisning därtill.

Bilaga 4

(Översättning)

Recommendation (No. 130) concerning the Examination of Grievances within the Undertaking with a View to Their Settlement

The General Conference of the International Labour Organisation,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Fifty-first Session on 7 June 1967, and

Noting the terms of existing international labour Recommendations dealing with various aspects of labour-management relations, and in particular the Collective Agreements Recommendation, 1951, the Voluntary Conciliation and Arbitration Recommendation, 1951, the Co-operation at the Level of the Undertaking Recommendation, 1952, and the Termination of Employment Recommendation, 1963, and

Considering that additional standards are called for, and

Noting the terms of the Communications within the Undertaking Recommendation, 1967, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to the examination of grievances within the undertaking, which is included in the fifth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of a Recommendation,

adopts this twenty-ninth day of June of the year one thousand nine hundred and sixty-seven the following Recommendation, which may be

Rekommendation (nr 130) om prövning och avgörande av klagomål inom företaget

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens,

vilken av styrelsen för Internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 7 juni 1967 till sitt femtioförsta sammanträde,

som beaktar bestämmelserna i existerande internationella arbetsrekommendationer rörande olika aspekter på förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare, särskilt rekommendationen angående kollektivavtal (1951), rekommendationen angående frivillig förlikning och skiljedom (1951), rekommendationen angående samråd och samverkan mellan arbetsgivare och arbetstagare på företagsplanet (1952) och rekommendationen angående uppsägning av anställningsavtal (1963),

som finner det önskvärt att komplettera bestämmelserna i nämnda instrument,

som beaktar bestämmelserna i rekommendationen om information och samråd inom företaget (1967), och

som beslutat antaga vissa förslag om prövning av klagomål inom företaget, vilken fråga inbegripes i den femte punkten på sammanträdets dagordning,

samt beslutat att dessa förslag skall taga form av en rekommendation,

antager denna den tjugonionde dagen i juni månad år nittonhundrasextiosju följande rekommendation, som må benämnas rekommendation

cited as the Examination of Grievances Recommendation, 1967:

om prövning av klagomål, 1967.

I. Methods of Implementation

1. Effect may be given to this Recommendation through national laws or regulations, collective agreements, works rules, or arbitration awards, or in such other manner consistent with national practice as may be appropriate under national conditions.

I. Tillämpningsmetoder

1. Denna rekommendation må bringas i tillämpning genom nationell lagstiftning, kollektivavtal, interna reglementen och föreskrifter inom företagen eller skiljedomsutslag eller på annat sätt som är förenligt med nationell praxis och som må anses lämpligt med beaktande av förhållandena i varje enskilt land.

II. General Principles

2. Any worker who, acting individually or jointly with other workers, considers that he has grounds for a grievance should have the right—

(a) to submit such grievance without suffering any prejudice whatsoever as a result; and

(b) to have such grievance examined pursuant to an appropriate procedure.

3. The grounds for a grievance may be any measure or situation which concerns the relations between employer and worker or which affects or may affect the conditions of employment of one or several workers in the undertaking when that measure or situation appears contrary to provisions of an applicable collective agreement or of an individual contract of employment, to works rules, to laws or regulations or to the custom or usage of the occupation, branch of economic activity or country, regard being had to principles of good faith.

4. (1) The provisions of this Recommendation are not applicable to collective claims aimed at the modification of terms and conditions of employment.

(2) The determination of the distinction between cases in which a complaint submitted by one or more

II. Allmänna principer

2. Varje arbetstagare som anser sig ha anledning anföra klagomål bör, vare sig han handlar individuellt eller tillsammans med andra arbetstagare, ha rätt

a) att anföra sådant klagomål utan att för den skull utsättas för några som helst repressalier; och

b) att få detta klagomål prövat i enlighet med ett lämpligt förfarande.

3. Klagomålet kan ha sin grund i varje åtgärd eller situation som avser förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare eller som berör eller kan beröra anställningsvillkoren för en eller flera arbetstagare inom företaget, när denna åtgärd eller situation synes strida mot bestämmelser i gällande kollektivavtal eller i ett individuellt anställningsavtal, mot interna reglementen och föreskrifter inom företagen, mot lagstiftningen eller mot sedvänja eller bruk inom vederbörande yrke, näringsgren eller land med beaktande av principerna om god sed.

4. 1) Bestämmelserna i denna rekommendation äger inte tillämpning på kollektiva krav, som syftar till en förändring i anställningsvillkoren.

2) Det skall ankomma på nationell lagstiftning eller praxis att fastställa gränsdragningen mellan å ena

workers is a grievance to be examined under the procedures provided for in this Recommendation and cases in which a complaint is a general claim to be dealt with by means of collective bargaining or under some other procedure for settlement of disputes is a matter for national law or practice.

5. When procedures for the examination of grievances are established through collective agreements, the parties to such an agreement should be encouraged to include therein a provision to the effect that, during the period of its validity, they undertake to promote settlement of grievances under the procedures provided and to abstain from any action which might impede the effective functioning of these procedures.

6. Workers' organisations or the representatives of the workers in the undertaking should be associated, with equal rights and responsibilities, with the employers or their organisations, preferably by way of agreement, in the establishment and implementation of grievance procedures within the undertaking, in conformity with national law or practice.

7. (1) With a view to minimising the number of grievances, the greatest attention should be given to the establishment and proper functioning of a sound personnel policy, which should take into account and respect the rights and interests of the workers.

(2) In order to achieve such a policy and to solve social questions affecting the workers within the undertaking, management should, before taking a decision, co-operate with the workers' representatives.

8. As far as possible, grievances should be settled within the undertaking itself according to effective procedures which are adapted to the

sidan sådana fall då ett klagomål som framföres av en eller flera arbetstagare är av beskaffenhet att böra behandlas i enlighet med det förfarande som avses i denna rekommendation och å andra sidan sådana fall då ett klagomål utgör ett allmänt krav, som bör behandlas genom kollektiva förhandlingar eller någon annan procedur för biläggande av tvister.

5. När ett förfarande för prövning av klagomål fastställts genom kollektivavtal, bör parterna i ett sådant avtal rekommenderas att däri införa en bestämmelse, enligt vilken de förbinder sig att under avtalets giltighetstid främja avgörandet av klagomål inom ramen för ett sådant förfarande och att avhålla sig från varje åtgärd som skulle kunna försvåra en effektiv tillämpning av detta förfarande.

6. Arbetstagarnas organisationer eller representanter för arbetstagarna inom företaget bör, på lika villkor i fråga om rättigheter och skyldigheter, tillsammans med arbetsgivarna och deras organisationer, helst på grund av avtal, deltaga i utformningen och tillämpningen av klagomålsförfaranden inom företaget i enlighet med nationell lagstiftning eller praxis.

7. 1) I syfte att i görligaste mån minska antalet klagomål bör den största omsorg ägnas åt utformningen och den effektiva tillämpningen av en sund personalpolitik, vilken bör taga hänsyn till och respektera arbetstagarnas rättigheter och intressen.

2) För att uppnå en sådan politik och lösa sociala frågor som berör arbetstagarna inom företaget bör företagsledningen, innan beslut fattas, samverka med arbetstagarnas representanter.

8. Så vitt möjligt bör klagomål avgöras inom själva företaget i enlighet med ett effektivt förfarande som är anpassat till förhållandena i veder-

conditions of the country, branch of economic activity and undertaking concerned and which give the parties concerned every assurance of objectivity.

9. None of the provisions of this Recommendation should result in limiting the right of a worker to apply directly to the competent labour authority or to a labour court or other judicial authority in respect of a grievance, where such right is recognised under national laws or regulations.

III. Procedures within the Undertaking

10. (1) As a general rule an attempt should initially be made to settle grievances directly between the worker affected, whether assisted or not, and his immediate supervisor.

(2) Where such attempt at settlement has failed or where the grievance is of such a nature that a direct discussion between the worker affected and his immediate supervisor would be inappropriate, the worker should be entitled to have his case considered at one or more higher steps, depending on the nature of the grievance and on the structure and size of the undertaking.

11. Grievance procedures should be so formulated and applied that there is a real possibility of achieving at each step provided for by the procedure a settlement of the case freely accepted by the worker and the employer.

12. Grievance procedures should be as uncomplicated and as rapid as possible, and appropriate time limits may be prescribed if necessary for this purpose; formality in the application of these procedures should be kept to a minimum.

13. (1) The worker concerned should have the right to participate

börande land, näringsgren och företag och som ger berörda parter alla garantier för objektivitet.

9. Vad i denna rekommendation stadgas bör icke leda till en begränsning i en arbetstagares rätt att få sitt klagomål prövat direkt hos vederbörande arbetsmyndighet eller arbetsdomstol eller annan judiciell myndighet, om enligt den nationella lagstiftningen sådan rätt tillkommer honom.

III. Förfaranden inom företaget

10. 1) I regel bör först ett försök göras att avgöra klagomålet direkt mellan vederbörande arbetstagare, med eller utan biträde, och dennes arbetsledare inom företaget.

2) Har ett sådant försök till avgörande misslyckats eller är klagomålet av sådan art att en direkt diskussion mellan vederbörande arbetstagare och hans arbetsledare icke skulle vara lämplig, bör arbetstagaren ha rätt att få sin sak prövad i en eller flera högre instanser, beroende på klagomålets art samt företagets struktur och storlek.

11. Klagomålsförfarandet bör utformas och tillämpas på sådant sätt att det finns en verklig möjlighet att i varje instans, som förutses i förfarandet, uppnå ett avgörande av saken, vilket kan frivilligt godtagas av arbetstagaren och arbetsgivaren.

12. Klagomålsförfarandet bör vara så enkelt och snabbt som möjligt, och i detta syfte må tidsgränser kunna fastställas om så erfordras; formalism i förfarandet bör inskränkas till ett minimum.

13. 1) Vederbörande arbetstagare bör äga rätt att själv deltaga i klago-

directly in the grievance procedure and to be assisted or represented during the examination of his grievance by a representative of a workers' organisation, by a representative of the workers in the undertaking, or by any other person of his own choosing, in conformity with national law or practice.

(2) The employer should have the right to be assisted or represented by an employers' organisation.

(3) Any person employed in the same undertaking who assists or represents the worker during the examination of his grievance should, on condition that he acts in conformity with the grievance procedure, enjoy the same protection as that enjoyed by the worker under Paragraph 2, clause *(a)*, of this Recommendation.

14. The worker concerned, or his representative if the latter is employed in the same undertaking, should be allowed sufficient time to participate in the procedure for the examination of the grievance and should not suffer any loss of remuneration because of his absence from work as a result of such participation, account being taken of any rules and practices, including safeguards against abuses, which might be provided for by legislation, collective agreements or other appropriate means.

15. If the parties consider it necessary, minutes of the proceedings may be drawn up in mutual agreement and be available to the parties.

16. (1) Appropriate measures should be taken to ensure that grievance procedures, as well as the rules and practices governing their operation and the conditions for having recourse to them, are brought to the knowledge of the workers.

(2) Any worker who has submitted a grievance should be kept informed of the steps being taken

målsförfarandet och att under prövningen av klagomålet biträdas eller företrädas av ett ombud för en arbetstagarorganisation, av ett ombud för arbetstagarna inom företaget eller av annat ombud efter eget fritt val i enlighet med nationell lagstiftning eller praxis.

2) Arbetsgivaren bör äga rätt att biträdas eller företrädas av en arbetsgivarorganisation.

3) Varje i samma företag anställd person, som biträder eller representerar arbetstagaren vid prövningen av dennes klagomål bör, under förutsättning att han handlar i enlighet med klagomålsförfarandet, åtnjuta samma skydd som tillkommer arbetstagaren enligt mom. 2 a) i denna rekommendation.

14. Vederbörande arbetstagare eller hans representant bör, om den sistnämnde är anställd i samma företag, åtnjuta erforderlig ledighet för att kunna deltaga i prövningen av klagomålen och bör inte åsamkas någon inkomstförlust på grund av frånvaro från arbetet till följd av sådant deltagande, varvid hänsyn bör tagas till regler och praxis — däri inbegripet garantier mot missbruk — som kan ha fastställts i lagstiftning eller kollektivavtal eller genom andra lämpliga metoder.

15. Om parterna finner det erforderligt, kan protokoll över förhandlingarna upprättas i samförstånd dem emellan och ställas till parternas förfogande.

16. 1) Lämpliga åtgärder bör vidtagas för att tillse att såväl klagomålsförfarandet som de regler och den praxis som reglerar detta ävensom villkoren för dess anlitande bringas till arbetstagarnas kännedom.

2) Varje arbetagare som har anfört ett klagomål bör hållas underrättad om ärendets gång och om de

under the procedure and of the action taken on his grievance.

IV. Adjustment of Unsettled Grievances

17. Where all efforts to settle the grievance within the undertaking have failed, there should be a possibility, account being taken of the nature of the grievance, for final settlement of such grievance through one or more of the following procedures:

(a) procedures provided for by collective agreement, such as joint examination of the case by the employers' and workers' organisations concerned or voluntary arbitration by a person or persons designated with the agreement of the employer and worker concerned or their respective organisations;

(b) conciliation or arbitration by the competent public authorities;

(c) recourse to a labour court or other judicial authority;

(d) any other procedure which may be appropriate under national conditions.

18. (1) The worker should be allowed the time off necessary to take part in the procedures referred to in Paragraph 17 of this Recommendation.

(2) Recourse by the worker to any of the procedures provided for in Paragraph 17 should not involve for him any loss of remuneration when his grievance is proved justified in the course of these procedures. Every effort should be made, where possible, for the operation of these procedures outside the working hours of the workers concerned.

åtgärder som vidtages med anledning av hans klagomål.

IV. Reglering av oavgjorda klagomål

17. Om alla ansträngningar att avgöra klagomålet inom företaget misslyckats, bör det finnas möjlighet att under hänsynstagande till klagomålets karaktär slutligt avgöra detsamma genom ett eller flera av följande förfaranden:

a) i kollektivavtal reglerade förfaranden, t. ex. gemensam prövning av fallet av berörda arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer eller frivillig skiljedom meddelad av en eller flera personer, som utsetts med samtycke av vederbörande arbetsgivare och arbetstagare eller deras respektive organisationer;

b) förlikning eller skiljedom meddelad av vederbörande offentliga myndigheter;

c) hänvändelse till arbetsdomstol eller annan judiciell myndighet;

d) varje annat förfarande som må befinnas lämpligt med hänsyn till landets förhållanden.

18. 1) Arbetstagaren bör beredas erforderlig ledighet för att kunna deltaga i de förfaranden som anges i mom. 17 av denna rekommendation.

2) Anlitar arbetstagaren något av de förfaranden som anges i mom. 17, bör han icke åsamkas någon inkomstförlust, om hans klagomål vid prövningen befinnes vara berättigat. Varje ansträngning bör göras att om möjligt förlägga dessa förfaranden till en tidpunkt utanför vederbörande arbetstagares arbetstid.

Bilaga 5

(Översättning)

Convention (No. 128) concerning Invalidity, Old-Age and Survivors' Benefits

The General Conference of the International Labour Organisation,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Fifty-first Session on 7 June 1967, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to the revision of the Old-Age Insurance (Industry, etc.) Convention, 1933, the Old-Age Insurance (Agriculture) Convention 1933, the Invalidity Insurance (Industry, etc.) Convention, 1933, the Invalidity Insurance (Agriculture) Convention, 1933, the Survivors' Insurance (Industry, etc.) Convention, 1933, and the Survivors' Insurance (Agriculture) Convention, 1933, which is the fourth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of an international Convention,

adopts this twenty-ninth day of June of the year one thousand nine hundred and sixty-seven the following Convention, which may be cited as the Invalidity, Old-Age and Survivors' Benefits Convention, 1967:

Part 1. General Provisions

Article 1

In this Convention—

(a) the term "legislation" includes any social security rules as well as laws and regulations;

(b) the term "prescribed" means determined by or in virtue of national legislation;

Konvention (nr 128) om invaliditets-, ålders- och efterlevandeförmåner

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens,

vilken av styrelsen för Internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 7 juni 1967 till sitt femtioförsta sammanträde,

och beslutat antaga vissa förslag rörande revision av de år 1933 antagna konventionerna angående ålderdomsförsäkring (industri m. m.), angående ålderdomsförsäkring (jordbruk), angående invaliditetsförsäkring (industri m. m.), angående invaliditetsförsäkring (jordbruk), angående efterlevandeförsäkring (industri m. m.) samt angående efterlevandeförsäkring (jordbruk), vilken fråga utgör den fjärde punkten på sammanträdets dagordning,

samt beslutat, att dessa förslag skall taga form av en internationell konvention,

antager denna den tjugonionde dagen i juni månad år nittonhundrasextiosju följande konvention, som må benämnas konvention om invaliditets-, ålders- och efterlevandeförmåner, 1967.

Del 1. Allmänna bestämmelser

Artikel 1

I denna konvention skall

a) med uttrycket »lagstiftning» förstås såväl lagar och författningar som administrativa föreskrifter om social trygghet;

b) med uttrycket »föreskrivet» förstås fastställt i eller med stöd av den nationella lagstiftningen;

(c) the term "industrial undertaking" includes all undertakings in the following branches of economic activity: mining and quarrying; manufacturing; construction; electricity, gas, water and sanitary services; and transport, storage and communication;

(d) the term "residence" means ordinary residence in the territory of the Member, and the term "resident" means a person ordinarily resident in the territory of the Member;

(e) the term "dependent" refers to a state of dependency which is presumed to exist in prescribed cases;

(f) the term "wife" means a wife who is dependent on her husband;

(g) the term "widow" means a woman who was dependent on her husband at the time of his death;

(h) the term "child" covers—

(i) a child under school-leaving age or under 15 years of age, whichever is the higher; and

(ii) a child under a prescribed age higher than that specified in clause (i) of this subparagraph and who is an apprentice or student or has a chronic illness or infirmity disabling him for any gainful activity, under prescribed conditions: Provided that this requirement shall be deemed to be met where national legislation defines the term so as to cover any child under an age appreciably higher than that specified in clause (i) of this subparagraph;

(i) the term "qualifying period" means a period of contribution, or a period of employment, or a period of residence, or any combination thereof, as may be prescribed;

(j) the terms "contributory benefits" and "non-contributory benefits" mean respectively benefits the grant

c) uttrycket »industriföretag» omfatta alla företag inom följande grenar av näringslivet: gruvor och stenbrott, tillverkningsindustrier, byggnads- och anläggningsverksamhet, elektricitets-, gas- och vattenverk samt anordningar för sanitära ändamål ävensom transportverksamhet, lagring och kommunikationer;

d) med uttrycket »bosättning» förstås stadigvarande bosättning inom medlemsstatens territorium och med uttrycket »i landet bosatt» envar, som är stadigvarande bosatt inom medlemsstatens territorium;

e) med uttrycket »beroende» förstås ett tillstånd av beroende som förutsätts föreligga i föreskrivna fall;

f) med uttrycket »hustru» förstås hustru som är beroende av sin make;

g) med uttrycket »änka» förstås kvinna som vid tidpunkten för makens död var beroende av honom;

h) uttrycket »barn» omfatta —

i) barn under den ålder då skolplikten upphör eller barn under 15 år, varvid den högre av dessa åldersgränser skall gälla;

ii) barn under en föreskriven högre ålder än den i föregående stycke angivna och som är lärling eller studerande eller lider av kronisk sjukdom eller invaliditet, som gör honom oförmögen till förvärvsarbete, allt under föreskrivna villkor, om icke den nationella lagstiftningen definierar uttrycket såsom innefattande varje barn under en ålder, som är avsevärt högre än den i föregående stycke angivna;

i) med uttrycket »kvalifikationsperiod» förstås en period av fullgjorda avgiftsbetalningar eller av arbetsanställning eller en bosättningsperiod eller dylika perioder i förening, alltefter vad därom må föreskrivas;

j) med uttrycken »av avgifter beroende förmåner» respektive »av avgifter icke beroende förmåner» för-

of which depends or does not depend on direct financial participation by the persons protected or their employer or on a qualifying period of occupational activity.

Article 2

1. Each Member for which this Convention is in force shall comply with—

(a) Part I;

(b) at least one of Parts II, III and IV;

(c) the relevant provisions of Parts V and VI; and

(d) Part VII.

2. Each Member shall specify in its ratification in respect of which of Parts II to IV it accepts the obligations of the Convention.

Article 3

1. Each Member which has ratified this Convention may subsequently notify the Director-General of the International Labour Office that it accepts the obligations of the Convention in respect of one or more of Parts II to IV not already specified in its ratification.

2. The undertakings referred to in paragraph 1 of this Article shall be deemed to be an integral part of the ratification and to have the force of ratification as from the date of notification.

Article 4

1. A Member whose economy is insufficiently developed may avail itself, by a declaration accompanying its ratification, of the temporary exceptions provided for in the following Articles: Article 9, paragraph 2; Article 13, paragraph 2; Article 16, paragraph 2; and Article 22, paragraph 2. Any such declaration shall state the reason for snch exceptions.

stås förmåner, vilkas utgivande är beroende eller icke är beroende av direkt ekonomiskt deltagande från de skyddade personernas eller deras arbetsgivares sida eller av fullgörandet av en viss kvalifikationsperiod i förvärvsarbete.

Artikel 2

1. Varje medlem för vilken denna konvention är i kraft skall tillämpa

a) del I;

b) minst en av delarna II, III och IV;

c) häremot svarande bestämmelser i delarna V och VI; samt

d) del VII.

2. Varje medlem skall i sin ratifikationshandling ange de av delarna II—IV av denna konvention beträffande vilka medlemmen godtager de ur konventionen härrörande förpliktelserna.

Artikel 3

1. Varje medlem, som ratificerat denna konvention, äger därefter underrätta Internationella arbetsbyråns generaldirektör om att medlemmen godtager de ur konventionen härrörande förpliktelserna med avseende på en eller flera av delarna II—IV, vilka icke redan angivits i dess ratifikationshandling.

2. I mom. 1 av förevarande artikel omnämnda åtaganden skall anses ingå i medlemsstatens ratifikation och de skall från och med dagen för underrättelsen medföra samma rättsverkningar som den ursprungliga ratifikationen.

Artikel 4

1. Medlem vars ekonomi är otillräckligt utvecklad kan genom en vid sin ratifikationshandling fogad förklaring begagna sig av de temporära undantag, som finns angivna i följande artiklar, nämligen artikel 9 mom. 2; artikel 13 mom. 2; artikel 16 mom. 2 och artikel 22 mom. 2. I varje förklaring skall skälen till sådana undantag anges.

2. Each Member which has made a declaration under paragraph 1 of this Article shall include in its reports upon the application of this Convention submitted under article 22 of the Constitution of the International Labour Organisation a statement in respect of each exception of which it avails itself—

(a) that its reason for doing so subsists; or

(b) that it renounces its right to avail itself of the exception in question as from a stated date.

3. Each Member which has made a declaration under paragraph 1 of this Article shall increase the number of employees protected as circumstances permit.

Article 5

Where, for the purpose of compliance with any of the Parts II to IV of this Convention which are to be covered by its ratification, a Member is required to protect prescribed classes of persons constituting not less than a specified percentage of employees or of the whole economically active population, the Member shall satisfy itself, before undertaking to comply with any such Part, that the relevant percentage is attained.

Article 6

For the purpose of compliance with Parts II, III or IV of this Convention, a Member may take account of protection effected by means of insurance which, although not made compulsory by its legislation for the persons to be protected—

(a) is supervised by the public authorities or administered, in accordance with prescribed standards, by joint operation of employers and workers;

(b) covers a substantial part of the persons whose earnings do not exceed those of the skilled manual male employee; and

(c) complies, in conjunction with

2. Medlem som avgivit förklaring enligt mom. 1 av denna artikel skall i sina rapporter rörande tillämpningen av denna konvention enligt artikel 22 av Internationella arbetsorganisationens stadga beträffande varje undantag, varav medlemmen begagnar sig, ge till känna:

a) att skälen härför alltjämt föreligger; eller

b) att medlemmen avstår från rätten att begagna sig av ifrågavarande undantag från och med viss dag.

3. Varje medlem som avgivit förklaring enligt mom. 1 av denna artikel skall öka antalet skyddade arbetstagare allteftersom omständigheterna medgiver.

Artikel 5

När en medlem i och för tillämpningen av de av delarna II—IV av förevarande konvention, vilka skall omfattas av ratifikationen, har att bereda skydd åt föreskrivna kategorier av personer, utgörande minst en viss procent av arbetstagarna eller av hela den förvärvsarbetande befolkningen, skall medlemmen, innan den förbinder sig att tillämpa någon av dessa delar, förvissa sig om att ifrågavarande procenttal är uppnått.

Artikel 6

I och för tillämpningen av delarna II, III eller IV av förevarande konvention äger medlemmen medräkna sådant skydd som ernås genom försäkring, vilken, ehuru den icke blivit genom dess lagstiftning obligatoriskt föreskriven för de personer, som skall beredas skydd,

a) står under tillsyn av offentlig myndighet eller i enlighet med föreskrivna normer handhas gemensamt av arbetsgivare och arbetstagare;

b) omfattar en väsentlig del av de personer, vilkas inkomster icke överstiger en yrkesutbildad manlig kroppsarbetares; samt

c) i förening med övriga eventuellt

other forms of protection, where appropriate, with the relevant provisions of the Convention.

Part II. Invalidity Benefit

Article 7

Each Member for which this Part of this Convention is in force shall secure to the persons protected the provision of invalidity benefit in accordance with the following Articles of this Part.

Article 8

The contingency covered shall include incapacity to engage in any gainful activity, to an extent prescribed, which incapacity is likely to be permanent or persists after the termination of a prescribed period of temporary or initial incapacity.

Article 9

1. The persons protected shall comprise—

(a) all employees, including apprentices; or

(b) prescribed classes of the economically active population, constituting not less than 75 per cent. of the whole economically active population; or

(c) all residents, or residents whose means during the contingency do not exceed limits prescribed in such a manner as to comply with the requirements of Article 28.

2. Where a declaration made in virtue of Article 4 is in force, the persons protected shall comprise—

(a) prescribed classes of employees, constituting not less than 25 per cent. of all employees;

(b) prescribed classes of employees in industrial undertakings, constituting not less than 50 per cent. of all employees in industrial undertakings.

förekommande former av skydd fyller de krav som uppställts i konventionens tillämpliga föreskrifter.

Del II. Förmåner vid invaliditet

Artikel 7

Varje medlem, för vilken denna del av konventionen är i kraft, skall tillförsäkra av skyddet omfattade personer förmåner vid invaliditet i enlighet med följande artiklar av denna del.

Artikel 8

Här avsett riskfall skall gälla oförmåga till förvärvsarbete, i föreskriven utsträckning, när det kan antagas, att nämnda oförmåga kommer att vara bestående eller när den kvarstår efter utgången av en föreskriven period av tillfällig arbetsoförmåga eller av arbetsoförmåga som befinner sig i ett inledande skede.

Artikel 9

1. Den skyddade personkretsen skall omfatta

a) alla arbetstagare, däri inbegripet lärlingar; eller

b) föreskrivna kategorier av den förvärvsarbetande befolkningen, utgörande minst 75 procent av hela den förvärvsarbetande befolkningen; eller

c) alla i landet bosatta eller sådana därstädes bosatta, vilkas medel under den tid riskfallet omfattar, icke överstiger de gränser, som föreskrives i enlighet med bestämmelserna i artikel 28.

2. När en jämlikt artikel 4 avgiven förklaring är i kraft, skall den skyddade personkretsen omfatta

a) föreskrivna kategorier av arbetstagare, utgörande minst 25 procent av alla arbetstagare; eller

b) föreskrivna kategorier av arbetstagare inom industriföretag, utgörande minst 50 procent av samtliga arbetstagare inom industriföretag.

Article 10

The invalidity benefit shall be a periodical payment calculated as follows:

(a) where employees or classes of the economically active population are protected, in such a manner as to comply either with the requirements of Article 26 or with the requirements of Article 27;

(b) where all residents or all residents whose means during the contingency do not exceed prescribed limits are protected, in such a manner as to comply with the requirements of Article 28.

Article 11

1. The benefit specified in Article 10 shall, in a contingency covered, be secured at least—

(a) to a person protected who has completed, prior to the contingency, in accordance with prescribed rules, a qualifying period which may be 15 years of contribution or employment, or ten years of residence; or

(b) where, in principle, all economically active persons are protected, to a person protected who has completed, prior to the contingency, in accordance with prescribed rules, a qualifying period of three years of contribution and in respect of whom, while he was of working age, the prescribed yearly average number or yearly number of contributions has been paid.

2. Where the invalidity benefit is conditional upon a minimum period of contribution, employment or residence, a reduced benefit shall be secured at least—

(a) to a person protected who has completed, prior to the contingency, in accordance with prescribed rules, a qualifying period of five years of contribution, employment or residence; or

(b) where, in principle, all eco-

Artikel 10

Förmån vid invaliditet skall utgöras av periodiska utbetalningar beräknade

a) i enlighet med bestämmelserna i artikel 26 eller artikel 27, när skyddet omfattar arbetstagare eller vissa kategorier av den förvärvsarbetande befolkningen;

b) i enlighet med bestämmelserna i artikel 28, när skyddet omfattar alla i landet bosatta eller alla därstädes bosatta, vilkas medel under den tid riskfallet omfattar, icke överstiger föreskrivna gränser.

Artikel 11

1. I artikel 10 angiven förmån skall i här avsett riskfall tillförsäkras åtminstone

a) skyddad person, som före riskfallet i enlighet med föreskrivna regler fullgjort en kvalifikationsperiod, omfattande 15 års avgiftsbetalningar eller anställning eller ock tio års bosättning; eller

b) när skyddet i princip omfattar alla förvärvsarbetande, skyddad person som före riskfallet i enlighet med föreskrivna regler fullgjort en kvalifikationsperiod omfattande tre års avgiftsbetalningar och beträffande vilken under hans arbetsföra ålder erlagts avgifter som uppgår till ett föreskrivet årligt genomsnittsantal eller ett föreskrivet antal per år.

2. När förmånen vid invaliditet är beroende av en minimiperiod av avgiftsbetalningar, anställning eller bosättning, skall en reducerad förmån tillförsäkras åtminstone

a) skyddad person, som före riskfallet i enlighet med föreskrivna regler fullgjort en kvalifikationsperiod av fem års avgiftsbetalningar, anställning eller bosättning; eller

b) när skyddet i princip omfattar

nomically active persons are protected, to a person protected who has completed, prior to the contingency, in accordance with prescribed rules, a qualifying period of three years of contribution and in respect of whom, while he was of working age, half of the yearly average number or of the yearly number of contributions prescribed in accordance with subparagraph *(b)* of paragraph 1 of this Article has been paid.

3. The requirements of paragraph 1 of this Article shall be deemed to be satisfied where a benefit calculated in conformity with the requirements of Part V but at a percentage of ten points lower than shown in the Schedule appended to that Part for the standard beneficiary concerned is secured at least to a person protected who has completed, in accordance with prescribed rules, five years of contribution, employment or residence.

4. A proportional reduction of the percentage indicated in the Schedule appended to Part V may be effected where the qualifying period for the benefit corresponding to the reduced percentage exceeds five years of contribution, employment or residence but is less than 15 years of contribution or employment or ten years of residence; a reduced benefit shall be payable in conformity with paragraph 2 of this Article.

5. The requirements of paragraphs 1 and 2 of this Article shall be deemed to be satisfied where a benefit calculated in conformity with the requirements of Part V is secured at least to a person protected who has completed, in accordance with prescribed rules, a qualifying period of contribution or employment which shall not be more than five years at a prescribed minimum age and may rise with advancing age to not more than a prescribed maximum number of years.

alla förvärvsarbetande, skyddad person, som före riskfallet i enlighet med föreskrivna regler fullgjort en kvalifikationsperiod av tre års avgiftsbetalningar och beträffande vilken under hans arbetsföra ålder erlagts halva det årliga genomsnittsantal, eller halva det antal avgifter per år, som avses i mom. 1 b) av denna artikel.

3. Bestämmelserna i mom. 1 av denna artikel skall anses vara uppfyllda, när en förmån som beräknats i enlighet med del V men efter ett procenttal som är tio enheter lägre än det tal, vilket i den vid nämnda del fogade tabellen anges för vederbörande standardförmånstagare, tillförsäkras åtminstone varje skyddad person, som i enlighet med föreskrivna regler under fem år fullgjort avgiftsbetalningar, anställning eller bosättning.

4. Det procenttal, som anges i den vid del V fogade tabellen, får proportionellt nedsättas, när kvalifikationsperioden för den förmån, som motsvarar det reducerade procenttalet, omfattar mer än fem men mindre än 15 år av avgiftsbetalningar, anställning eller bosättning; en avkortad förmån skall utges enligt mom. 2 av denna artikel.

5. Bestämmelserna i mom. 1 och 2 av denna artikel skall anses vara uppfyllda när en förmån, som beräknats i enlighet med del V, tillförsäkras åtminstone varje skyddad person som, i enlighet med föreskrivna regler, fullgjort en kvalifikationsperiod av avgiftsbetalningar eller anställning, som icke får vara mer än fem år vid en viss föreskriven minimiålder men som får höjas med stigande ålder, dock ej till mer än ett föreskrivet högsta antal år.

Article 12

The benefit specified in Articles 10 and 11 shall be granted throughout the contingency or until an old-age benefit becomes payable.

Article 13

1. Each Member for which this Part of this Convention is in force shall, under prescribed conditions—

(a) provide rehabilitation services which are designed to prepare a disabled person wherever possible for the resumption of his previous activity or, if this is not possible, the most suitable alternative gainful activity, having regard to his aptitudes and capacity; and

(b) take measures to further the placement of disabled persons in suitable employment.

2. Where a declaration made in virtue of Article 4 is in force, the Member may derogate from the provisions of paragraph 1 of this Article.

Part III. Old-Age Benefit

Article 14

Each Member for which this Part of this Convention is in force shall secure to the persons protected the provision of old-age benefit in accordance with the following Articles of this Part.

Article 15

1. The contingency covered shall be survival beyond a prescribed age.

2. The prescribed age shall be not more than 65 years or such higher age as may be fixed by the competent authority with due regard to demographic, economic and social criteria, which shall be demonstrated statistically.

3. If the prescribed age is 65 years or higher, the age shall be lowered,

Artikel 12

Den i artiklarna 10 och 11 angivna förmånen skall utges under hela den tid riskfallet omfattar eller till dess rätt till förmåner vid ålderdom inträder.

Artikel 13

1. Varje medlem, för vilken denna del av konventionen är i kraft skall, under föreskrivna villkor,

a) tillhandahålla rehabiliteringshjälp som är ägnad att, närhelst så är möjligt, sätta en handikappad i stånd att återupptaga sin tidigare verksamhet eller, om detta icke är möjligt, den förvärvsverksamhet som är lämpligast med hänsyn till hans fallenhet och förmåga;

b) vidtaga åtgärder för att främja placering av handikappade i lämplig anställning.

2. När en jämlikt artikel 4 avgiven förklaring är i kraft, äger medlemmen bortse från bestämmelserna i mom. 1 av denna artikel.

Del III. Ålderspensioner

Artikel 14

Varje medlem, för vilken denna del av konventionen är i kraft, skall tillförsäkra av skyddet omfattade personer ålderspensioner i enlighet med följande artiklar av denna del.

Artikel 15

1. Här avsett riskfall skall gälla överskridandet av en föreskriven åldersgräns.

2. Den föreskrivna åldersgränsen får ej överstiga 65 år. Högre ålder får dock fastställas av vederbörande myndighet med vederbörligt beaktande av demografiska, ekonomiska och sociala förhållanden, som skall statistiskt påvisas.

3. Om den föreskrivna åldersgränsen är 65 år eller högre, skall ål-

under prescribed conditions, in respect of persons who have been engaged in occupations that are deemed by national legislation, for the purpose of old-age benefit, to be arduous or unhealthy.

Article 16

1. The persons protected shall comprise—

(a) all employees, including apprentices; or

(b) prescribed classes of the economically active population, constituting not less than 75 per cent. of the whole economically active population; or

(c) all residents or residents whose means during the contingency do not exceed limits prescribed in such a manner as to comply with the requirements of Article 28.

2. Where a declaration made in virtue of Article 4 is in force, the persons protected shall comprise—

(a) prescribed classes of employees, constituting not less than 25 per cent. of all employees; or

(b) prescribed classes of employees in industrial undertakings, constituting not less than 50 per cent. of all employees in industrial undertakings.

Article 17

The old-age benefit shall be a periodical payment calculated as follows:

(a) where employees or classes of the economically active population are protected, in such a manner as to comply either with the requirements of Article 26 or with the requirements of Article 27;

(b) where all residents or all residents whose means during the contingency do not exceed prescribed limits are protected, in such a manner as to comply with the requirements of Article 28.

dersgränsen, under föreskrivna villkor, sänkas beträffande personer vilka varit sysselsatta inom yrken som enligt nationell lagstiftning, med avseende på åldersförmåner, bedömes vara tunga eller ohälsosamma.

Artikel 16

1. Den skyddade personkretsen skall omfatta

a) alla arbetstagare, däri inbegripet lärlingar; eller

b) föreskrivna kategorier av den förvärvsarbetande befolkningen utgörande minst 75 procent av hela den förvärvsarbetande befolkningen; eller

c) alla i landet bosatta eller sådana därstädes bosatta, vilkas medel under den tid riskfallet består, icke överstiger de gränser, som föreskrivits i enlighet med bestämmelserna i artikel 28.

2. När en jämlikt artikel 4 avgiven förklaring är i kraft, skall den skyddade personkretsen omfatta

a) föreskrivna kategorier av arbetstagare utgörande minst 25 procent av alla arbetstagare; eller

b) föreskrivna kategorier av arbetstagare inom industriföretag utgörande minst 50 procent av samtliga arbetstagare inom industriföretag.

Artikel 17

Åldersförmåner skall utgöras av periodiska utbetalningar beräknade

a) i enlighet med bestämmelserna i artikel 26 eller artikel 27, när skyddet omfattar arbetstagare eller vissa kategorier av den förvärvsarbetande befolkningen;

b) i enlighet med bestämmelserna i artikel 28, när skyddet omfattar alla i landet bosatta eller alla därstädes bosatta, vilkas medel under den tid riskfallet omfattar, icke överstiger föreskrivna gränser.

Article 18

1. The benefit specified in Article 17 shall, in a contingency covered, be secured at least—

(a) to a person protected who has completed, prior to the contingency, in accordance with prescribed rules, a qualifying period which may be 30 years of contribution or employment, or 20 years of residence; or

(b) where, in principle, all economically active persons are protected, to a person protected who has completed, prior to the contingency, a prescribed qualifying period of contribution and in respect of whom, while he was of working age, the prescribed yearly average number of contributions has been paid.

2. Where the old-age benefit is conditional upon a minimum period of contribution or employment, a reduced benefit shall be secured at least—

(a) to a person protected who has completed, prior to the contingency, in accordance with prescribed rules, a qualifying period of 15 years of contribution or employment; or

(b) where, in principle, all economically active persons are protected, to a person protected who has completed, prior to the contingency, a prescribed qualifying period of contribution and in respect of whom, while he was of working age, half of the yearly average number of contributions prescribed in accordance with subparagraph *(b)* of paragraph 1 of this Article has been paid.

3. The requirements of paragraph 1 of this Article shall be deemed to be satisfied where a benefit calculated in conformity with the requirements of Part V but at a percentage of ten points lower than shown in the Schedule appended to that Part for the standard beneficiary concerned is secured at least to a person

Artikel 18

1. I artikel 17 angiven förmån skall i här avsett riskfall tillförsäkras åtminstone

a) skyddad person, som före riskfallet i enlighet med föreskrivna regler fullgjort en kvalifikationsperiod, omfattande 30 års avgiftsbetalningar eller anställning eller ock 20 års bosättning; eller

b) när skyddet i princip omfattar alla förvärvsarbetande, skyddad person, som före riskfallet fullgjort en föreskriven kvalifikationsperiod av avgiftsbetalningar och beträffande vilken under hans arbetsföra ålder erlagts ett föreskrivet årligt genomsnittsantal avgifter.

2. När åldersförmån är beroende av en minimiperiod av avgiftsbetalningar eller anställning, skall en reducerad förmån tillförsäkras åtminstone

a) skyddad person som före riskfallet i enlighet med föreskrivna regler fullgjort en kvalifikationsperiod omfattande 15 års avgiftsbetalningar eller anställning; eller

b) när skyddet i princip omfattar alla förvärvsarbetande, skyddad person som före riskfallet fullgjort en föreskriven kvalifikationsperiod av avgiftsbetalningar och beträffande vilken under hans arbetsföra ålder erlagts halva det årliga genomsnittsantal avgifter, som avses i mom. 1 b) av denna artikel.

3. Bestämmelserna i mom. 1 av denna artikel skall anses vara uppfyllda, när en förmån, som beräknats i enlighet med del V men efter ett procenttal som är tio enheter lägre än det tal, vilket i den vid nämnda del fogade tabellen anges för vederbörande standardförmånstagare, tillförsäkras åtminstone varje skyddad

protected who has completed, in accordance with prescribed rules, ten years of contribution or employment, or five years of residence.

4. A proportional reduction of the percentage indicated in the Schedule appended to Part V may be effected where the qualifying period for the benefit corresponding to the reduced percentage exceeds ten years of contribution or employment or five years of residence but is less than 30 years of contribution or employment or 20 years of residence; if such qualifying period exceeds 15 years of contribution or employment, a reduced benefit shall be payable in conformity with paragraph 2 of this Article.

Article 19

The benefit specified in Articles 17 and 18 shall be granted throughout the contingency.

Part IV. Survivors' Benefit

Article 20

Each Member for which this Part of this Convention is in force shall secure to the persons protected the provision of survivors' benefit in accordance with the following Articles of this Part.

Article 21

1. The contingency covered shall include the loss of support suffered by the widow or child as the result of the death of the breadwinner.

2. In the case of a widow the right to a survivors' benefit may be made conditional on the attainment of a prescribed age. Such age shall not be higher than the age prescribed for old-age benefit.

3. No requirement as to age may be made if the widow—

(a) is invalid, as may be prescribed; or

(b) is caring for a dependent child of the deceased.

person, som i enlighet med föreskrivna regler fullgjort tio års avgiftsbetalningar eller anställning eller ock fem års bosättning.

4. Det procenttal, som anges i den vid del V fogade tabellen får proportionellt nedsättas, när kvalifikationsperioden för den förmån, som motsvarar det reducerade procenttalet, omfattar mer än 10 års avgiftsbetalningar eller anställning eller fem års bosättning men mindre än 30 års avgiftsbetalningar eller anställning eller 20 års bosättning; överstiger kvalifikationsperioden 15 års avgiftsbetalningar eller anställning, skall en avkortad förmån utges i enlighet med mom. 2 av denna artikel.

Artikel 19

De i artiklarna 17 och 18 angivna förmånerna skall utges under hela den tid riskfallet omfattar.

Del IV. Förmåner till efterlevande

Artikel 20

Varje medlem, för vilken denna del av konventionen är i kraft, skall tillförsäkra av skyddet omfattade personer efterlevandeförmåner i enlighet med följande artiklar av denna del.

Artikel 21

1. Här avsett riskfall skall gälla änkas eller barns förlust av försörjningen till följd av familjeförsörjarens frånfälle.

2. I fråga om änka får rätten till efterlevandeförmån göras beroende av att hon uppnått en viss föreskriven ålder. Denna åldersgräns får ej vara högre än den som föreskrivits beträffande förmån vid ålderdom.

3. Intet ålderskrav får dock uppställas om änkan

a) är invalid enligt vad därom må vara föreskrivet; eller

b) i sin vård har barn som var beroende av den avlidne.

4. In order that a widow who is without a child may be entitled to a survivors' benefit, a minimum duration of marriage may be required.

Article 22

1. The persons protected shall comprise—

(a) the wives, children and, as may be prescribed, other dependants of all breadwinners who were employees or apprentices; or

(b) the wives, children and, as may be prescribed, other dependants of breadwinners in prescribed classes of the economically active population, which classes constitute not less than 75 per cent. of the whole economically active population; or

(c) all widows, all children and all other prescribed dependants who have lost their breadwinner, who are residents and, as appropriate, whose means during the contingency do not exceed limits prescribed in such a manner as to comply with the provisions of Article 28.

2. Where a declaration made in virtue of Article 4 is in force, the persons protected shall comprise—

(a) the wives, children and, as may be prescribed, other dependants of breadwinners in prescribed classes of employees, which classes constitute not less than 25 per cent. of all employees; or

(b) the wives, children and, as may be prescribed, other dependants of breadwinners in prescribed classes of employees in industrial undertakings, which classes constitute not less than 50 per cent. of all employees in industrial undertakings.

Article 23

The survivors' benefit shall be a periodical payment calculated as follows:

4. För att barnlös änka skall äga rätt till efterlevandeförmån kan krävas att äktenskapet bestått viss minimitid.

Artikel 22

1. Den skyddade personkretsen skall omfatta

a) hustrur och barn samt, om så är föreskrivet, andra beroende personer efter alla familjeförsörjare som var arbetstagare eller lärlingar; eller

b) hustrur och barn samt, om så är föreskrivet, andra beroende personer efter familjeförsörjare inom föreskrivna kategorier av den förvärvsarbetande befolkningen, vilka kategorier skall utgöra minst 75 procent av hela den förvärvsarbetande befolkningen; eller

c) alla i landet bosatta änkor och barn samt alla andra i lagstiftningen föreskrivna beroende personer, vilka förlorat sin familjeförsörjare och vilkas medel i förekommande fall under den tid riskfallet avser ej överstiger de gränser som föreskrivits i enlighet med bestämmelserna i artikel 28.

2. När en jämlikt artikel 4 avgiven förklaring är i kraft, skall den skyddade personkretsen omfatta

a) hustrur och barn samt, om så är föreskrivet, andra beroende personer efter familjeförsörjare inom föreskrivna kategorier av arbetstagare, vilka kategorier skall utgöra minst 25 procent av samtliga arbetstagare; eller

b) hustrur och barn samt, om så är föreskrivet, andra beroende personer efter familjeförsörjare inom föreskrivna kategorier av arbetstagare i industriföretag, vilka kategorier skall utgöra minst 50 procent av samtliga arbetstagare i sådana företag.

Artikel 23

Efterlevandeförmåner skall utgöras av periodiska utbetalningar, beräknade

(a) where employees or classes of the economically active population are protected, in such a manner as to comply either with the requirements of Article 26 or with the requirements of Article 27;

(b) where all residents or all residents whose means during the contingency do not exceed prescribed limits are protected, in such a manner as to comply with the requirements of Article 28.

Article 24

1. The benefit specified in Article 23 shall, in a contingency covered, be secured at least—

(a) to a person protected whose breadwinner has completed, in accordance with prescribed rules, a qualifying period which may be 15 years of contribution or employment, or ten years of residence: Provided that, for a benefit payable to a widow, the completion of a prescribed qualifying period of residence by such widow may be required instead; or

(b) where, in principle, the wives and children of all economically active persons are protected, to a person protected whose breadwinner has completed, in accordance with prescribed rules, a qualifying period of three years of contribution and in respect of whose breadwinner while he was of working age, the prescribed yearly average number or the yearly number of contributions has been paid.

2. Where the survivors' benefit is conditional upon a minimum period of contribution or employment, a reduced benefit shall be secured at least—

(a) to a person protected whose breadwinner has completed, in accordance with prescribed rules, a qualifying period of five years of contribution or employment; or

(b) where, in principle, the wives and children of all economically active persons are protected, to a

a) i enlighet med bestämmelserna i artikel 26 eller artikel 27, när skyddet omfattar arbetstagare eller vissa kategorier av den förvärvsarbetande befolkningen;

b) i enlighet med bestämmelserna i artikel 28, när skyddet omfattar alla i landet bosatta eller alla sådana därstädes bosatta, vilkas tillgångar under den tid riskfallet omfattar, icke överstiger föreskrivna gränser.

Artikel 24

1. I artikel 23 angiven förmån skall i här avsett riskfall tillförsäkras åtminstone

a) skyddad person vars försörjare i enlighet med föreskrivna regler fullgjort en kvalifikationsperiod, omfattande 15 års avgiftsbetalningar eller anställning eller ock tio års bosättning; gäller det efterlevandeförmåner till änka får dock i stället krävas att hon fullgjort en föreskriven bosättningsperiod; eller

b) när skyddet i princip omfattar hustrur och barn till alla förvärvsarbetande, skyddad person vars försörjare i enlighet med föreskrivna regler fullgjort en kvalifikationsperiod omfattande tre års avgiftsbetalningar, under förutsättning att för denne försörjares räkning under hans arbetsföra ålder erlagts avgifter som uppgår till ett föreskrivet årligt genomsnittsantal eller ett föreskrivet antal per år.

2. När efterlevandeförmånen är beroende av en minimiperiod av avgiftsbetalningar eller anställning, skall en avkortad förmån tillförsäkras åtminstone

a) skyddad person vars försörjare i enlighet med föreskrivna regler fullgjort en kvalifikationsperiod omfattande fem års avgiftsbetalningar eller anställning; eller

b) när skyddet i princip omfattar hustrur och barn till alla förvärvsarbetande, skyddad person vars för-

person protected whose breadwinner has completed, in accordance with prescribed rules, a qualifying period of three years of contribution and in respect of whose breadwinner, while he was of working age, half of the yearly average number or of the yearly number of contributions prescribed in accordance with subparagraph *(b)* of paragraph 1 of this Article has been paid.

3. The requirements of paragraph 1 of this Article shall be deemed to be satisfied where a benefit calculated in conformity with the requirements of Part V but at a percentage of ten points lower than shown in the Schedule appended to that Part for the standard beneficiary concerned is secured at least to a person protected whose breadwinner has completed, in accordance with prescribed rules, five years of contribution, employment or residence.

4. A proportional reduction of the percentage indicated in the Schedule appended to Part V may be effected where the qualifying period for the benefit corresponding to the reduced percentage exceeds five years of contribution, employment or residence but is less than 15 years of contribution or employment or ten years of residence; if such qualifying period is one of contribution or employment, a reduced benefit shall be payable in conformity with paragraph 2 of this Article.

5. The requirements of paragraphs 1 and 2 of this Article shall be deemed to be satisfied where a benefit calculated in conformity with the requirements of Part V is secured at least to a person protected whose breadwinner has completed, in accordance with prescribed rules, a qualifying period of contribution or employment which shall not be more than five years at a prescribed minimum age and may rise with advancing age to not more than a prescribed maximum number of years.

sörjare i enlighet med föreskrivna regler fullgjort en kvalifikationsperiod omfattande tre års avgiftsbetalningar, under förutsättning att för denne försörjares räkning under hans arbetsföra ålder erlagts avgifter som uppgår till halva det årliga genomsnittsantal eller halva det antal per år, som avses i mom. 1 b) av denna artikel.

3. Bestämmelserna i mom. 1 av denna artikel skall anses vara uppfyllda, när en förmån, som beräknats i enlighet med del V men efter ett procenttal som är tio enheter lägre än det tal, vilket i den vid nämnda del fogade tabellen anges för vederbörande standardförmånstagare, tillförsäkras åtminstone varje skyddad person, vars försörjare i enlighet med föreskrivna regler fullgjort fem års avgiftsbetalningar, anställning eller bosättning.

4. Det procenttal, som anges i den till del V fogade tabellen, får proportionellt nedsättas, när kvalifikationsperioden för den förmån som motsvarar det sänkta procenttalet omfattar mer än fem års avgiftsbetalningar, anställning eller bosättning men mindre än 15 års avgiftsbetalningar eller anställning eller tio års bosättning; en avkortad förmån skall utgå enligt mom. 2 av denna artikel, om kvalifikationsperioden avser avgiftsbetalningar eller anställning.

5. Bestämmelserna i mom. 1 och 2 av denna artikel skall anses vara uppfyllda, när en förmån, som beräknats i enlighet med del V, tillförsäkras åtminstone varje skyddad person vars försörjare i enlighet med föreskrivna regler fullgjort en kvalifikationsperiod av avgiftsbetalningar eller anställning, som icke får vara mer än fem år vid en viss föreskriven minimiålder men som får höjas med stigande ålder, dock ej till mer än ett föreskrivet högsta antal år.

Article 25

The benefit specified in Articles 23 and 24 shall be granted throughout the contingency.

Part V. Standards to Be Complied with by Periodical Payments

Article 26

1. In the case of a periodical payment to which this Article applies, the rate of the benefit, increased by the amount of any family allowances payable during the contingency, shall be such as to attain, in respect of the contingency in question, for the standard beneficiary indicated in the Schedule appended to this Part, at least the percentage indicated therein of the total of the previous earnings of the beneficiary or his breadwinner and of the amount of any family allowances payable to a person protected with the same family responsibilities as the standard beneficiary.

2. The previous earnings of the beneficiary or his breadwinner shall be calculated according to prescribed rules, and, where the persons protected or their breadwinners are arranged in classes according to their earnings, their previous earnings may be calculated from the basic earnings of the classes to which they belonged.

3. A maximum limit may be prescribed for the rate of the benefit or for the earnings taken into account for the calculation of the benefit, provided that the maximum limit is fixed in such a way that the provisions of paragraph 1 of this Article are complied with where the previous earnings of the beneficiary or his breadwinner are equal to or lower than the wage of a skilled manual male employee.

4. The previous earnings of the beneficiary or his breadwinner, the wage of the skilled manual male employee, the benefit and any family

Artikel 25

De i artiklarna 23 och 24 angivna förmånerna skall utges under hela den tid riskfallet omfattar.

Del V. Normer för beräkning av periodiska utbetalningar

Artikel 26

1. Vid periodisk utbetalning, varå denna artikel äger tillämpning, skall förmånens belopp ökat med beloppet av familjebidrag som kan utgå under den tid riskfallet omfattar vara sådant, att det för i bifogade tabell angiven standardförmånstagare vid riskfallet i fråga utgör minst i tabellen angiven procent av summan av förmånstagarens eller hans familjeförsörjares tidigare förvärvsinkomster och familjebidragen till en skyddad person med samma försörjningsplikt som standardförmånstagaren.

2. Förmånstagarens eller hans försörjares tidigare förvärvsinkomster skall beräknas enligt föreskrivna regler; när de skyddade personerna eller deras försörjare är uppdelade i inkomstklasser, får deras tidigare inkomster beräknas efter grundlönerna inom de inkomstklasser, vilka de tillhörde.

3. För förmånsbeloppet liksom för de förvärvsinkomster, vilka ligger till grund för beräkningen av förmånen, får fastställas ett högsta belopp under förutsättning att detta bestämmes på sådant sätt, att föreskrifterna i mom. 1 av denna artikel uppfylles, när förmånstagarens eller hans försörjares tidigare förvärvsinkomster icke överstiger en yrkesutbildad manlig kroppsarbetares lön.

4. Förmånstagarens eller hans försörjares tidigare förvärvsinkomster, en yrkesutbildad manlig kroppsarbetares lön, förmånen och familje-

allowances shall be calculated on the same time basis.

5. For the other beneficiaries the benefit shall bear a reasonable relation to the benefit for the standard beneficiary.

6. For the purpose of this Article, a skilled manual male employee shall be—

(a) a fitter or turner in the manufacture of machinery other than electrical machinery; or

(b) a person deemed typical of skilled labour selected in accordance with the provisions of the following paragraph; or

(c) a person whose earnings are such as to be equal to or greater than the earnings of 75 per cent. of all the persons protected, such earnings to be determined on the basis of annual or shorter periods as may be prescribed; or

(d) a person whose earnings are equal to 125 per cent. of the average earnings of all the persons protected.

7. The person deemed typical of skilled labour for the purposes of subparagraph *(b)* of the preceding paragraph shall be a person employed in the major group of economic activities with the largest number of economically active male persons protected in the contingency in question, or of the breadwinners of the persons protected, as the case may be, in the division comprising the largest number of such persons or breadwinners; for this purpose, the international standard industrial classification of all economic activities, adopted by the Economic and Social Council of the United Nations at its Seventh Session on 27 August 1948, as amended up to 1958 and reproduced in the Annex to this Convention, or such classification as at any time further amended, shall be used.

bidragen skall samtliga beräknas i förhållande till samma tidsenhet.

5. Vad beträffar övriga förmånstagare skall förmånen stå i skäligt förhållande till standardförmånstagarens förmån.

6. I denna artikel avses med yrkesutbildad manlig kroppsarbetare

a) hopsättare eller svarvare inom industri för tillverkning av andra maskiner än elektriska sådana; eller

b) person som kan anses såsom typisk för yrkesutbildad arbetskraft utvald i enlighet med föreskrifterna i mom. 7; eller

c) person vars förvärvsinkomster är lika med eller överstiger de inkomster som uppnås av 75 procent av alla skyddade personer, därvid inkomsterna skall beräknas för ett år eller kortare tid, i enlighet med vad därom må föreskrivas; eller ock

d) person vars förvärvsinkomster är lika med 125 procent av genomsnittsinkomsterna för samtliga skyddade.

7. Såsom typisk för yrkesutbildad arbetskraft enligt mom. 6 b) skall anses person som tillhör den undergrupp vilken med hänsyn till antalet av ifrågavarande riskskydd omfattade manliga förvärvsarbetande eller med hänsyn till antalet försörjare för skyddade personer, utgör den största gruppen inom den huvudgrupp som i sig innesluter det största antalet dylika förvärvsarbetande eller försörjare; vid bedömandet härav skall begagnas den av Förenta Nationernas ekonomiska och sociala råd vid dess sjunde sammanträde den 27 augusti 1948 antagna, såsom bilaga till denna konvention fogade internationella standardindelningen av all ekonomisk verksamhet efter verksamhetens art med däri intill år 1958 vidtagna ändringar samt med de ytterligare ändringar, som senare kan komma att vidtagas i nämnda indelning.

8. Where the rate of benefit varies by region, the skilled manual male employee may be determined for each region in accordance with paragraphs 6 and 7 of this Article.

9. The wage of the skilled manual male employee shall be determined on the basis of the rates of wages for normal hours of work fixed by collective agreements, by or in pursuance of national legislation, where applicable, or by custom, including cost-of-living allowances if any; where such rates differ by region but paragraph 8 of this Article is not applied, the median rate shall be taken.

Article 27

1. In the case of a periodical payment to which this Article applies, the rate of the benefit, increased by the amount of any family allowances payable during the contingency, shall be such as to attain, in respect of the contingency in question, for the standard beneficiary indicated in the Schedule appended to this Part, at least the percentage indicated therein of the total of the wage of an ordinary adult male labourer and of the amount of any family allowances payable to a person protected with the same family responsibilities as the standard beneficiary.

2. The wage of the ordinary adult male labourer, the benefit and any family allowances shall be calculated on the same time basis.

3. For the other beneficiaries, the benefit shall bear a reasonable relation to the benefit for the standard beneficiary.

4. For the purpose of this Article, the ordinary adult male labourer shall be—

(a) a person deemed typical of unskilled labour in the manufacture of machinery other than electrical machinery; or

(b) a person deemed typical of

8. Om förmånens storlek växlar inom olika områden, får den yrkesutbildade manliga kroppsarbetaren för varje område utväljas i enlighet med mom. 6 och 7 av denna artikel.

9. Yrkesutbildad manlig kroppsarbetares lön skall bestämmas på grundval av den för normal arbetstid gällande lönen, såsom denna fastställts genom kollektivavtal eller, i förekommande fall, genom eller i kraft av nationell lagstiftning eller genom sedvana, inklusive dyrtidstillägg, om sådana utgår; i de fall då den sålunda bestämda lönen varierar mellan olika områden, men mom. 8 av denna artikel icke tillämpas, skall medianlönen användas.

Artikel 27

1. Vid periodisk utbetalning varå denna artikel äger tillämpning skall förmånens belopp ökat med beloppet av familjebidrag som kan utgå under den tid riskfallet omfattar vara sådant, att det för i bifogade tabell angiven standardförmånstagare vid riskfallet i fråga utgör minst i tabellen angiven procent av summan av en vanlig vuxen manlig arbetares lön och familjebidragen till en skyddad person med samma försörjningsplikt som standardförmånstagaren.

2. En vanlig vuxen manlig arbetares lön, förmånen och familjebidragen skall samtliga beräknas i förhållande till samma tidsenhet.

3. Vad beträffar övriga förmånstagare skall förmånen stå i skäligt förhållande till standardförmånstagarens förmån.

4. I denna artikel avses med vanlig vuxen manlig arbetare

a) person som kan anses såsom typisk för icke yrkesutbildad arbetskraft inom industri för tillverkning av andra maskiner än elektriska sådana; eller

b) person som kan anses såsom ty-

unskilled labour selected in accordance with the provisions of the following paragraph.

5. The person deemed typical of unskilled labour for the purpose of subparagraph *(b)* of the preceding paragraph shall be a person employed in the major group of economic activities with the largest number of economically active male persons protected in the contingency in question, or of the breadwinners of the persons protected, as the case may be, in the division comprising the largest number of such persons or breadwinners; for this purpose the international standard industrial classification of all economic activities, adopted by the Economic and Social Council of the United Nations at its Seventh Session on 27 August 1948, as amended up to 1958 and reproduced in the Annex to this Convention, or such classification as at any time further amended, shall be used.

6. Where the rate of benefit varies by region, the ordinary adult male labourer may be determined for each region in accordance with paragraphs 4 and 5 of this Article.

7. The wage of the ordinary adult male labourer shall be determined on the basis of the rates of wages for normal hours of work fixed by collective agreements, by or in pursuance of national legislation, where applicable, or by custom, including cost-of-living allowances if any; where such rates differ by region but paragraph 6 of this Article is not applied, the median rate shall be taken.

Article 28

In the case of a periodical payment to which this Article applies—

(a) the rate of the benefit shall be determined according to a prescribed scale or a scale fixed by the competent authority;

pisk för icke yrkesutbildad arbetskraft, utvald i enlighet med föreskrifterna i mom. 5.

5. Såsom typisk för icke yrkesutbildad arbetskraft enligt mom. 4 b) skall anses person som tillhör den undergrupp vilken med hänsyn till antalet av ifrågavarande riskskydd omfattade manliga förvärvsarbetande eller med hänsyn till antalet försörjare för skyddade personer, utgör den största gruppen inom den huvudgrupp som i sig innesluter det största antalet dylika förvärvsarbetande eller försörjare; vid bedömandet härav skall begagnas den av Förenta Nationernas ekonomiska och sociala råd vid dess sjunde sammanträde den 27 augusti 1948 antagna, såsom bilaga till denna konvention fogade internationella standardindelningen av all ekonomisk verksamhet efter verksamhetens art med däri intill år 1958 vidtagna ändringar samt med de ytterligare ändringar, som senare kan komma att vidtagas i nämnda indelning.

6. Om förmånens storlek växlar inom olika områden, får den vanliga vuxna manliga arbetaren för varje område utväljas i enlighet med mom. 4 och 5 av denna artikel.

7. Den vanliga vuxna manliga arbetarens lön skall bestämmas på grundval av den för normal arbetstid gällande lönen, såsom denna fastställts genom kollektivavtal eller, i förekommande fall, genom eller i kraft av nationell lagstiftning eller genom sedvana, inklusive dyrtidstillägg, om sådana utgår; i de fall då den sålunda bestämda lönen varierar mellan olika områden, men mom. 6 av denna artikel icke tillämpas, skall medianlönen användas.

Artikel 28

Vid periodisk utbetalning, varå denna artikel äger tillämpning,

a) skall förmånens belopp bestämmas efter en föreskriven skala eller en av vederbörande offentliga myn-

tent public authority in conformity with prescribed rules;

(b) such rate may be reduced only to the extent by which the other means of the family of the beneficiary exceed prescribed substantial amounts or substantial amounts fixed by the competent public authority in conformity with prescribed rules;

(c) the total of the benefit and any other means, after deduction of the substantial amounts referred to in subparagraph *(b)*, shall be sufficient to maintain the family of the beneficiary in health and decency, and shall be not less than the corresponding benefit calculated in accordance with the requirements of Article 27;

(d) the provisions of subparagraph *(c)* shall be deemed to be satisfied if the total amount of benefits paid under the Part concerned exceeds by at least 30 per cent. the total amounts of benefits which would be obtained by applying the provisions of Article 27 and the provisions of—

(i) Article 9, paragraph 1, subparagraph *(b)* for Part II;

(ii) Article 16, paragraph 1, subparagraph *(b)* for Part III;

(iii) Article 22, paragraph 1, subparagraph *(b)* for Part IV.

Article 29

1. The rates of cash benefits currently payable pursuant to Article 10, Article 17 and Article 23 shall be reviewed following substantial changes in the general level of earnings or substantial changes in the cost of living.

2. Each Member shall include the findings of such reviews in its reports upon the application of this Convention submitted under article 22 of the Constitution of the International Labour Organisation, and shall specify any action taken.

dighet i enlighet med föreskrivna regler fastställd skala;

b) får sådant belopp nedsättas endast i den mån förmånstagarens familjs övriga medel överstiger föreskrivna väsentliga belopp eller av vederbörande offentliga myndighet i enlighet med föreskrivna regler fastställda väsentliga belopp;

c) skall det sammanlagda beloppet av förmåner och samtliga övriga medel — efter avdrag av under b) nämnda väsentliga belopp — vara tillräckligt för att tillförsäkra förmånstagarens familj sunda och drägliga levnadsförhållanden och får icke understiga de motsvarande förmånsbelopp, som beräknats i enlighet med artikel 27;

d) skall bestämmelserna i punkt c) anses vara uppfyllda, om det sammanlagda beloppet av enligt vederbörande del av denna konvention utgivna förmåner med minst 30 procent överstiger det sammanlagda förmånsbelopp, som skulle ernås genom tillämpning av bestämmelserna i artikel 27 samt bestämmelserna i

i) artikel 9, mom. 1 b) i fråga om del II,

ii) artikel 16, mom. 1 b) i fråga om del III,

iii) artikel 22, mom. 1 b) i fråga om del IV.

Artikel 29

1. De belopp av löpande kontantförmåner som avses i artikel 10, artikel 17 samt artikel 23 skall göras till föremål för översyn i anslutning till väsentliga ändringar i den allmänna lönenivån eller väsentliga ändringar i levnadskostnaderna.

2. Varje medlem skall i sina rapporter rörande tillämpningen av denna konvention enligt artikel 22 av Internationella arbetsorganisationens stadga lämna upplysning om resultatet av en sådan översyn samt tillika ange de åtgärder denna föranlett.

Schedule to part V: Periodical payments to standard beneficiaries

Part	Contingency	Standard beneficiary	Percentage
II	Invalidity ...	Man with wife and two children...	50
III	Old age	Man with wife of pensionable age	45
IV	Death of breadwinner ...	Widow with two children	45

Tabell till del V. Periodiska utbetalningar till standardförmånstagare

Del	Riskfall	Standardförmånstagare	Procentsats
II	Invaliditet ..	Man med hustru och två barn	50
III	Ålderdom ...	Man med hustru i pensionsåldern	45
IV	Familjeförsörjarens död	Änka med två barn ..	45

Part VI. Common Provisions

Article 30

National legislation shall provide for the maintenance of rights in course of acquisition in respect of contributory invalidity, old-age and survivors' benefits under prescribed conditions.

Article 31

1. The payment of invalidity, old-age or survivors' benefit may be suspended, under prescribed conditions, where the beneficiary is engaged in gainful activity.

2. A contributory invalidity, old-age or survivors' benefit may be reduced where the earnings of the beneficiary exceed a prescribed amount; the reduction in benefit shall not exceed the earnings.

3. A non-contributory invalidity, old-age or survivors' benefit may be reduced where the earnings of the beneficiary or his other means or the two taken together exceed a prescribed amount.

Article 32

1. A benefit to which a person protected would otherwise be entitled in compliance with any of Parts II to IV of this Convention may be

Del VI. Gemensamma bestämmelser

Artikel 30

Den nationella lagstiftningen skall innehålla föreskrifter om bibehållande, under föreskrivna villkor, av delvis intjänade rättigheter i fråga om invaliditets-, ålders- och efterlevandeförmåner som är beroende av avgifter.

Artikel 31

1. Betalning av invaliditets-, ålders- eller efterlevandeförmån kan innehållas, under föreskrivna villkor, om förmånstagaren är sysselsatt i förvärvsarbete.

2. Av avgifter beroende invaliditets-, ålders- eller efterlevandeförmån kan nedsättas, om förmånstagarens förvärvsinkomster överstiger ett föreskrivet belopp; nedsättningen av förmånen får icke överstiga inkomsterna.

3. Av avgifter icke beroende invaliditets-, ålders- eller efterlevandeförmån kan nedsättas, om förmånstagarens förvärvsinkomster eller övriga tillgångar eller dessa tillsammans överstiger ett föreskrivet belopp.

Artikel 32

1. Förmån, vartill skyddad person eljest skulle vara berättigad i enlighet med någon av delarna II—IV av denna konvention, kan inne-

suspended to such extent as may be prescribed—

(a) as long as the person concerned is absent from the territory of the Member, except, under prescribed conditions, in the case of a contributory benefit;

(b) as long as the person concerned is maintained at public expense or at the expense of a social security institution or service;

(c) where the person concerned has made a fraudulent claim;

(d) where the contingency has been caused by a criminal offence committed by the person concerned;

(e) where the contingency has been wilfully caused by the serious misconduct of the person concerned;

(f) in appropriate cases, where the person concerned, without good reason, neglects to make use of the medical or rehabilitation services placed at his disposal or fails to comply rules prescribed for verifying the occurrence or continuance of the contingency for the conduct of beneficaries; and

(g) in the case of survivors' benefit for a widow, as long as she is living with a man as his wife.

2. In the cases and within the limits prescribed, part of the benefit otherwise due shall be paid to the dependants of the person concerned.

hållas i den utsträckning som må vara föreskriven,

a) så länge vederbörande icke befinner sig inom medlemsstatens territorium utom, under föreskrivna villkor, såvitt avser av avgifter beroende förmåner;

b) så länge vederbörande försörjes av allmänna medel eller på social trygghetsinstitutions bekostnad;

c) då vederbörande sökt utfå förmån under falska förutsättningar;

d) då riskfallet orsakats av ett av vederbörande begånget brott;

e) då riskfallet avsiktligt orsakats av en av vederbörande begången allvarlig förseelse;

f) när så kan anses skäligt, i fall då vederbörande utan giltigt skäl underlåter att utnyttja till hans förfogande ställda hälso- och sjukvårds- eller rehabiliteringsanordningar eller icke iakttager för styrkande av riskfallets inträffande eller fortvaro eller för förmånstagarens uppförande föreskrivna regler;

g) i fråga om efterlevandeförmån till änka, så länge hon sammanbor med en man under äktenskapsliknande förhållanden.

2. Del av förmån som eljest skulle ha utgått, skall i föreskrivna fall och inom föreskrivna gränser utbetalas till personer som är beroende av vederbörande.

Article 33

1. If a person protected is or would otherwise be eligible simultaneously for more than one of the benefits provided for in this Convention, these benefits may be reduced under prescribed conditions and within prescribed limits; the person protected shall receive in total at least the amount of the most favourable benefit.

2. If a person protected is or would otherwise be eligible for a benefit

Artikel 33

1. Om en skyddad person är eller eljest skulle ha varit berättigad samtidigt till mer än en av de förmåner som utgår enligt denna konvention, kan dessa förmåner reduceras under föreskrivna villkor och inom föreskrivna gränser; den skyddade personen skall sammanlagt erhålla minst det belopp som motsvarar den gynnsammaste förmånen.

2. Om en skyddad person är eller eljest skulle ha varit berättigad till

provided for in this Convention and is in receipt of another social security cash benefit for the same contingency, other than a family benefit, the benefit under this Convention may be reduced or suspended under prescribed conditions and within prescribed limits, subject to the part of the benefit which is reduced or suspended not exceeding the other benefit.

förmån som utgår enligt denna konvention och för samma riskfall erhåller annan kontant socialförsäkringsförmån än familjebidrag, kan förmån som utgår enligt denna konvention, under föreskrivna villkor och med föreskrivna begränsningar, reduceras eller innehållas, förutsatt att den del av förmånen som reduceras eller innehålles icke överstiger den andra förmånen.

Article 34

1. Every claimant shall have a right of appeal in the case of refusal of benefit or complaint as to its quality or quantity.

2. Procedures shall be prescribed which permit the claimant to be represented or assisted, where appropriate, by a qualified person of his choice or by a delegate of an organisation representative of persons protected.

Artikel 34

1. Envar som gör anspråk på förmån skall äga anföra besvär över avslag på framställning därom eller klagan rörande förmånens beskaffenhet eller storlek.

2. Det skall finnas bestämmelser om procedurregler som tillåter den som gör anspråk på förmån att i förekommande fall representeras eller biträdas av en kvalificerad, av honom utsedd person eller av ett ombud för en organisation som är representativ för de skyddade personerna.

Article 35

1. Each Member shall accept general responsibility for the due provision of the benefits provided in compliance with this Convention and shall take all measures required for this purpose.

2. Each Member shall accept general responsibility for the proper administration of the institutions and services concerned in the application of this Convention.

Artikel 35

1. Varje medlem skall ikläda sig det allmänna ansvaret för vederbörligt tillhandahållande av de förmåner som skall utgå enligt denna konvention och vidtaga alla nödiga åtgärder i sådant syfte.

2. Varje medlem skall ikläda sig det allmänna ansvaret för behörig administration av de institutioner och inrättningar, som handhar tilllämpningen av denna konvention.

Article 36

Where the administration is not entrusted to an institution regulated by the public authorities or to a government department responsible to a legislature, representatives of the persons protected shall participate in the management under prescribed conditions; national legislation may likewise decide as to the

Artikel 36

Då administrationen icke handhas av en institution under kontroll av offentlig myndighet eller av ett inför den lagstiftande församlingen ansvarigt regeringsorgan, skall representanter för de skyddade personerna medverka vid administrationen under föreskrivna villkor; den nationella lagstiftningen kan även inne-

participation of representatives of employers and of the public authorities.

hålla bestämmelser om representation för arbetsgivare och för offentliga myndigheter.

Part VII. Miscellaneous Provisions

Article 37

Any Member whose legislation protects employees may, as necessary, exclude from the application of this Convention—

(a) persons whose employment is of a casual nature;

(b) members of the employer's family living in his house, in respect of their work for him;

(c) other categories of employees, which shall not exceed in number 10 per cent. of all employees other than those excluded under subparagraphs *(a)* and *(b)* of this Article.

Del VII. Diverse bestämmelser

Artikel 37

Varje medlem vars lagstiftning skyddar arbetstagare kan i mån av behov från konventionens tillämpning undantaga

a) personer vars anställning är av tillfällig natur;

b) medlemmar av arbetsgivarens familj, vilka bor tillsammans med honom, i den mån de arbetar för hans räkning;

c) andra grupper av anställda vilkas antal icke får överstiga tio procent av alla andra arbetstagare än de som uteslutits enligt punkterna a) och b) ovan.

Article 38

1. Any Member whose legislation protects employees may, by a declaration accompanying its ratification, temporarily exclude from the application of this Convention the employees in the sector comprising agricultural occupations who are not yet protected by its legislation at the time of the ratification.

2. Each Member which has made a declaration under paragraph 1 of this Article shall indicate in its reports upon the application of this Convention submitted under article 22 of the Constitution of the International Labour Organisation to what extent effect is given and what effect is proposed to be given to the provisions of the Convention in respect of the employees in the sector comprising agricultural occupations and any progress which may have been made with a view to the application of the Convention to such employees or, where there is no change to report, furnish all the appropriate explanations.

Artikel 38

1. Varje medlem vars lagstiftning skyddar arbetstagare kan genom en vid sin ratifikationshandling fogad förklaring från tillämpningen av denna konvention temporärt undantaga sådana arbetstagare inom jordbruksnäringen, vilka ännu vid tidpunkten för ratifikationen icke skyddas genom dess lagstiftning.

2. Varje medlem som avgivit förklaring enligt mom. 1 av denna artikel skall i sina rapporter rörande tillämpningen av denna konvention enligt artikel 22 av Internationella arbetsorganisationens stadga ge till känna i vilken omfattning konventionens bestämmelser genomförts eller avses att genomföras med avseende på arbetstagare inom jordbruksnäringen samt eventuella framsteg med avseende på tillämpningen av konventionen i fråga om sådana arbetstagare, eller, i fall då ingen ändring finns att rapportera, avge vederbörlig förklaring därtill.

3. Each Member which has made a declaration under paragraph 1 of this Article shall increase the number of employees protected in the agricultural sector to the extent and with the speed that the circumstances permit.

Article 39

1. Any Member which ratifies this Convention may, by a declaration accompanying its ratification, exclude from the application of the Convention—

(a) seafarers, including sea fishermen,

(b) public servants,

where these categories are protected by special schemes which provide in the aggregate benefits at least equivalent to those required by this Convention.

2. Where a declaration under paragraph 1 of this Article is in force, the Member may exclude the persons belonging to the category or categories excluded from the application of the Convention from the number of persons taken into account when calculating the percentages specified in paragraph 1, subparagraph *(b)*, and paragraph 2, subparagraph *(b)*, of Article 9; paragraph 1, subparagraph *(b)*, and paragraph 2, subparagraph *(b)*, of Article 16; paragraph 1, subparagraph *(b)*, and paragraph 2, subparagraph *(b)*, of Article 22; and subparagraph *(c)* of Article 37.

3. Any Member which has made a declaration under paragraph 1 of this Article may subsequently notify the Director-General of the International Labour Office that it accepts the obligations of this Convention in respect of a category or categories excluded at the time of its ratification.

Article 40

If a person protected is entitled, under national legislation, in case of

3. Varje medlem som avgivit förklaring enligt mom. 1 av denna artikel skall öka antalet skyddade arbetstagare i den utsträckning och i den takt som omständigheterna medger.

Artikel 39

1. Varje medlem som ratificerar denna konvention kan genom en vid ratifikationshandlingen fogad förklaring från tillämpningen av konventionen undantaga

a) sjöfolk, däri inbegripna fiskare sysselsatta med saltsjöfiske,

b) offentliga tjänstemän,

om dessa kategorier är skyddade genom speciella system, som i sin helhet tillhandahåller förmåner minst likvärdiga med de i denna konvention stadgade.

2. Om en i enlighet med föregående mom. avgiven förklaring är i kraft, kan medlemmen utesluta de med förklaringen avsedda personerna från det antal personer, till vilka hänsyn skall tagas vid beräkningen av procentsatserna i artikel 9 mom. 1 b) och 2 b), artikel 16 mom. 1 b) och 2 b), artikel 22 mom. 1 b) och 2 b) samt artikel 37 punkt c).

3. Varje medlem som avgivit förklaring enligt mom. 1 av denna artikel äger sedermera underrätta Internationella arbetsbyråns generaldirektör om att medlemmen godtager de ur denna konvention härrörande förpliktelserna med avseende på den eller de kategorier, vilka uteslutits vid tidpunkten för ratificeringen.

Artikel 40

Om enligt den nationella lagstiftningen en skyddad person i händelse

death of the breadwinner, to periodical benefits other than a survivors' benefit, such periodical benefits may be assimilated to the survivors' benefit for the application of this Convention.

Article 41

1. A Member which—

(a) has accepted the obligations of this Convention in respect of Parts II, III and IV, and

(b) covers a percentage of the economically active population which is at least ten points higher than that required by Article 9, paragraph 1, subparagraph *(b)*, Article 16, paragraph 1, subparagraph *(b)*, and Article 22, paragraph 1, subparagraph *(b)*, or complies with Article 9, paragraph 1, subparagraph *(c)*, Article 16, paragraph 1, subparagraph *(c)*, and Article 22, paragraph 1, subparagraph *(c)*, and

(c) secures in respect of at least two of the contingencies covered by Parts II, III and IV benefits of an amount corresponding to a percentage at least five points higher than the percentages specified in the Schedule appended to Part V,

may take advantage of the provisions of the following paragraph.

2. Such Member may—

(a) substitute, for the purposes of Article 11, paragraph 2, subparagraph *(b)*, and Article 24, paragraph 2, subparagraph *(b)*, a period of five years for the period of three years specified therein;

(b) determine the beneficiaries of survivors' benefits in a manner which is different from that required by Article 21, but which ensures that the total number of beneficiaries does not fall short of the number of beneficiaries which would result from the application of Article 21.

3. Each Member which has taken advantage of the provisions of paragraph 2 of this Article shall indicate

av familjeförsörjarens frånfälle, är berättigad till andra periodiska förmåner än efterlevandeförmåner kan sådana periodiska förmåner sammanslås med efterlevandeförmånerna vid tillämpningen av denna konvention.

Artikel 41

1. Medlem som

a) godtagit de ur denna konvention härrörande förpliktelserna med avseende på delarna II, III och IV, och

b) skyddar en procentandel av den förvärvsarbetande befolkningen som är åtminstone tio enheter högre än den som erfordras enligt artikel 9 mom. 1 b), artikel 16 mom. 1 b) och artikel 22 mom. 1 b) eller uppfyller artikel 9 mom. 1 c), artikel 16 mom. 1 c) och artikel 22 mom. 1 c) samt

c) med avseende på åtminstone två av de riskfall som omfattas av delarna II, III och IV garanterar förmåner till ett belopp, som med minst fem enheter överstiger de tal som angives i den vid del V fogade tabellen,

äger utnyttja bestämmelserna i följande moment.

2. Sådan medlem äger

a) ersätta i artikel 11 mom. 2 b) och artikel 24 mom. 2 b) angiven period om tre år med en period om fem år;

b) bestämma de förmånstagare som skall åtnjuta efterlevandeförmåner på annat sätt än som anges i artikel 21 men som garanterar att det sammanlagda antalet förmånstagare icke understiger det antal förmånstagare som skulle bli resultatet vid en tillämpning av artikel 21.

3. Varje medlem som begagnar sig av bestämmelserna i mom. 2 av denna artikel skall i sina rapporter rö-

in its reports upon the application of this Convention submitted under article 22 of the Constitution of the International Labour Organisation the position of its law and practice as regards the matters dealt with in that paragraph and any progress made towards complete application of the terms of the Convention.

Article 42

1. A Member which—

(a) has accepted the obligations of this Convention in respect of Parts II, III and IV, and

(b) covers a percentage of the economically active population which is at least ten points higher than that required by Article 9, paragraph 1, subparagraph *(b)*, Article 16, paragraph 1, subparagraph *(b)*, and Article 22, paragraph 1, subparagraph *(b)*, or complies with Article 9, paragraph 1, subparagraph *(c)*, Article 16, paragraph 1, subparagraph *(c)*, and Article 22, paragraph 1, subparagraph *(c)*,

may derogate from particular provisions of Parts II, III and IV on condition that the total amount of benefits paid under the Part concerned shall be at least equal to 110 per cent. of the total amount which would be obtained by applying all the provisions of that Part.

2. Each Member which has made such a derogation shall indicate in its reports upon the application of this Convention submitted under article 22 of the Constitution of the International Labour Organisation the position of its law and practice as regards such derogation and any progress made towards complete application of the terms of the Convention.

Article 43

This Convention shall not apply to—

rande tillämpningen av denna konvention enligt artikel 22 av Internationella arbetsorganisationens stadga redogöra för lagstiftning och praxis beträffande de i nämnda moment angivna förhållandena ävensom de framsteg som gjorts i riktning mot en fullständig tillämpning av konventionens bestämmelser.

Artikel 42

1. Medlem som

a) godtagit de ur denna konvention härrörande förpliktelserna med avseende på delarna II, III och IV, och

b) skyddar en procentandel av den förvärvsarbetande befolkningen som är åtminstone tio enheter högre än den som erfordras enligt artikel 9 mom. 1 b), artikel 16 mom. 1 b) och artikel 22 mom. 1 b) eller uppfyller artikel 9 mom. 1 c), artikel 16 mom. 1 c) och artikel 22 mom. 1 c);

äger avvika från särskilda bestämmelser i delarna II, III och IV under förutsättning att det sammanlagda beloppet av förmåner, som utgår enligt ifrågavarande del, uppgår till minst 110 procent av det sammanlagda belopp som skulle uppnås vid en tillämpning av samtliga bestämmelser i nämnda del.

2. Varje medlem som gjort en sådan avvikelse skall i sina rapporter rörande tillämpningen av denna konvention enligt artikel 22 av Internationella arbetsorganisationens stadga redogöra för lagstiftning och praxis beträffande sådan avvikelse ävensom de framsteg som gjorts i riktning mot en fullständig tillämpning av konventionens bestämmelser.

Artikel 43

Denna konvention skall icke äga tillämpning på

(a) contingencies which occurred before the coming into force of the relevant Part of the Convention for the Member concerned;

(b) benefits in contingencies occurring after the coming into force of the relevant Part of the Convention for the Member concerned in so far as the rights to such benefits are derived from periods preceding that date.

Article 44

1. This Convention revises, on the terms set forth in this Article, the Old-Age Insurance (Industry, etc.) Convention 1933, the Old-Age Insurance (Agriculture) Convention, 1933, the Invalidity Insurance (Industry, etc.) Convention, 1933, the Invalidity Insurance (Agriculture) Convention, 1933, the Survivors' Insurance (Industry, etc.) Convention, 1933, and the Survivors' Insurance (Agriculture) Convention, 1933.

2. The legal effect of the acceptance of the obligations of this Convention by a Member which is a party to one or more of the Conventions which have been revised, when this Convention shall have come into force, shall be as follows for that Member:

(a) acceptance of the obligations of Part II of the Convention shall, *ipso jure,* involve the immediate denunciation of the Invalidity Insurance (Industry, etc.) Convention, 1933, and the Invalidity Insurance (Agriculture) Convention, 1933;

(b) acceptance of the obligations of Part III of the Convention shall, *ipso jure,* involve the immediate denunciation of the Old-Age Insurance (Industry, etc.) Convention, 1933, and the Old-Age Insurance (Agriculture) Convention, 1933;

(c) acceptance of the obligations of Part IV of the Convention shall, *ipso jure,* involve the immediate

a) riskfall, som inträffat innan ifrågavarande del av konventionen trädde i kraft för vederbörande medlem;

b) förmåner vid riskfall, som inträffat efter det att ifrågavarande del av konventionen trädde i kraft för vederbörande medlem, i den mån rätten till sådana förmåner hänför sig till tid före nämnda ikraftträdande.

Artikel 44

1. Genom denna konvention revideras — på de villkor som anges i denna artikel — de år 1933 antagna konventionerna angående ålderdomsförsäkring (industri m. m.), angående ålderdomsförsäkring (jordbruk), angående invaliditetsförsäkring (industri m. m.), angående invaliditetsförsäkring (jordbruk), angående efterlevandeförsäkring (industri m. m.) samt angående efterlevandeförsäkring (jordbruk).

2. Om förpliktelserna i denna konvention godtages, skall dessa för medlem som är part i en eller flera av de ändrade konventionerna medföra följande rättsverkningar, så snart denna konvention trätt i kraft för medlemmen:

a) godtagande av förpliktelserna i del II av konventionen skall, *ipso jure,* innebära uppsägning med omedelbar verkan av konventionen angående invaliditetsförsäkring (industri m. m.), 1933, samt konventionen angående invaliditetsförsäkring (jordbruk), 1933;

b) godtagande av förpliktelserna i del III av konventionen skall, *ipso jure,* innebära omedelbar uppsägning av konventionen angående ålderdomsförsäkring (industri m. m.), 1933, samt konventionen angående ålderdomsförsäkring (jordbruk), 1933;

c) godtagande av förpliktelserna i del IV av konventionen skall, *ipso jure,* innebära omedelbar uppsägning

denunciation of the Survivors' Insurance (Industry, etc.) Convention, 1933, and the Survivors' Insurance (Agriculture) Convention, 1933.

Article 45

1. In conformity with the provisions of Article 75 of the Social Security (Minimum Standards) Convention, 1952, the following Parts of that Convention and the relevant provisions of other Parts thereof shall cease to apply to any Member having ratified this Convention as from the date at which this Convention is binding on that Member and no declaration under Article 38 is in force:

(a) Part IX where the Member has accepted the obligations of this Convention in respect of Part II;

(b) Part V where the Member has accepted the obligations of this Convention in respect of Part III;

(c) Part X where the Member has accepted the obligations of this Convention in respect of Part IV.

2. Acceptance of the obligations of this Convention shall, on condition that no declaration under Article 38 is in force, be deemed to constitute acceptance of the obligations of the following parts of the Social Security (Minimum Standards) Convention, 1952, and the relevant provisions of other Parts thereof, for the purpose of Article 2 of the said Convention:

(a) Part IX where the Member has accepted the obligations of this Convention in respect of Part II;

(b) Part V where the Member has accepted the obligations of this Convention in respect of Part III;

(c) Part X where the Member has accepted the obligations of this Convention in respect of Part IV.

Article 46

If any Convention which may be adopted subsequently by the Con-

av konventionen angående efterlevandeförsäkring (industri m. m.), 1933, samt konventionen angående efterlevandeförsäkring (jordbruk), 1933.

Artikel 45

1. I enlighet med bestämmelserna i artikel 75 av konventionen angående minimistandard för social trygghet, 1952, skall följande delar av nämnda konvention och berörda bestämmelser i andra delar därav upphöra att gälla för medlem, som ratificerat förevarande konvention, från och med den dag, då denna konvention träder i kraft för medlemmen utan att någon förklaring enligt artikel 38 är i kraft:

a) del IX om medlemmen godtagit förpliktelserna i denna konvention med avseende på del II;

b) del V om medlemmen godtagit förpliktelserna i denna konvention med avseende på del III;

c) del X om medlemmen godtagit förpliktelserna med avseende på del IV.

2. Godtagande av förpliktelserna i denna konvention skall, såvitt ingen förklaring enligt artikel 38 är i kraft, anses medföra godtagande av förpliktelserna i följande delar av konventionen angående minimistandard för social trygghet, 1952, och berörda bestämmelser i andra delar därav i och för tillämpningen av artikel 2 i nämnda konvention:

a) del IX om medlemmen godtagit förpliktelserna i denna konvention med avseende på del II;

b) del V om medlemmen godtagit förpliktelserna i denna konvention med avseende på del III;

c) del X om medlemmen godtagit förpliktelserna i denna konvention med avseende på del IV.

Artikel 46

Om konvention, som senare kan komma att antagas av konferensen

ference concerning any subject or subjects dealt with in this Convention so provides, such provisions of this Convention as may be specified in the said Convention shall cease to apply to any Member having ratified the said Convention as from the date at which the said Convention comes into force for that Member.

rörande något eller några av de i förevarande konvention behandlade ämnen, så stadgar, skall sådana bestämmelser i förevarande konvention, vilka i den nya konventionen särskilt anges, upphöra att gälla för medlem, som ratificerat den nya konventionen, från och med den dag, då sistnämnda konvention träder i kraft för medlemmen.

Part VIII. Final Provisions

Article 47

The formal ratifications of this Convention shall be communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration.

Del VIII. Slutbestämmelser

Artikel 47

De officiella ratifikationerna av denna konvention skall delges Internationella arbetsbyråns generaldirektör och registreras av honom.

Article 48

1. This Convention shall be binding only upon those Members of the International Labour Organisation whose ratifications have been registered with the Director-General.

2. It shall come into force twelve months after the date on which the ratifications of two Members have been registered with the Director-General.

3. Thereafter, this Convention shall come into force for any Member twelve months after the date on which its ratification has been registered.

Artikel 48

1. Denna konvention är bindande endast för de medlemmar av Internationella arbetsorganisationen, vilkas ratifikationer registrerats av generaldirektören.

2. Den träder i kraft tolv månader efter det två medlemmars ratifikationer registrerats av generaldirektören.

3. Därefter träder denna konvention i kraft för varje medlem tolv månader efter den dag, då dess ratifikation registrerats.

Article 49

1. A Member which has ratified this Convention may, after the expiration of ten years from the date on which the Convention first comes into force, denounce the Convention or any one or more of Parts II to IV thereof by an act communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration. Such denunciation shall not take effect until one year after the date on which it is registered.

2. Each Member which has ratified this Convention and which does

Artikel 49

1. Medlem, som ratificerar denna konvention, kan, sedan tio år förflutit från den tidpunkt då konventionen först trädde i kraft, uppsäga konventionen eller en eller flera av delarna II—IV av densamma genom skrivelse som delges Internationella arbetsbyråns generaldirektör för registrering. Uppsägningen träder icke i kraft förrän ett år efter det den registrerats.

2. Varje medlem, som ratificerar denna konvention och icke inom ett

not, within the year following the expiration of the period of ten years mentioned in the preceding paragraph, exercise the right of denunciation provided for in this Article, will be bound for another period of ten years and, thereafter, may denounce the Convention or any one or more of Parts II to IV therof at the expiration of each period of ten years under the terms provided for in this Article.

år efter utgången av den i föregående moment nämnda tioårsperioden gör bruk av den i denna artikel stadgade uppsägningsrätten, skall vara bunden för en ny period av tio år och kan därefter, med iakttagande av de i denna artikel föreskrivna villkoren, uppsäga konventionen eller en eller flera av delarna II—IV av densamma vid utgången av varje följande tioårsperiod.

Artiklarna 50—54

Dessa artiklar är likalydande med artiklarna 12—16 av konventionen (nr 127) om högsta tillåtna vikt, dock att då i artikel 15 av sistnämnda konvention hänvisas till artikel 11, detta i förevarande konvention motsvaras av en i artikel 53 upptagen hänvisning till artikel 49.

Annex

International Standard Industrial Classification of All Economic Activities

(Revised up to 1958)

List of Division and Major Groups

Major group	Division
	Division 0. Agriculture, Forestry, Hunting and Fishing
01.	Agriculture.
02.	Forestry and logging.
03.	Hunting, trapping and game propagation.
04.	Fishing.
	Division 1. Mining and Quarrying
11.	Coal mining.
12.	Metal mining.
13.	Crude petroleum and natural gas.
14.	Stone quarrying, clay and sand pits.
19.	Other non-metallic mining and quarrying.
	Divisions 2-3. Manufacturing
20.	Food manufacturing industries, except beverage industries.
21.	Beverage industries.

Bilaga

Internationell standardindelning av all ekonomisk verksamhet efter näringsgren

(Reviderad intill 1958)

Förteckning över huvudgrupper och undergrupper

Undergrupp	Huvudgrupp
	Huvudgrupp 0. Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske
01.	Jordbruk
02.	Skogsbruk och skogsavverkning
03.	Jakt och jaktvård
04.	Fiske
	Huvudgrupp 1. Gruvdrift och mineralbrytning
11.	Kolgruvor
12.	Malmgruvor
13.	Råpetroleum- och naturgasverk
14.	Stenbrott, sand- och lertag
19.	Annat icke metallförande mineral
	Huvudgrupper 2-3. Tillverkningsindustri
20.	Livsmedelsindustri utom dryckesvaruindustri
21.	Dryckesvaruindustri

22. Tobacco manufacturers.
23. Manufacture of textiles.
24. Manufacture of footwear, other wearing apparel and made-up textile goods.
25. Manufacture of wood and cork, except manufacture of furniture.
26. Manufacture of furniture and fixtures.
27. Manufacture of paper and paper products.
28. Printing, publishing and allied industries.
29. Manufacture of leather, and leather and fur products, except footwear and other wearing apparel.
30. Manufacture of rubber products.
31. Manufacture of chemicals and chemical products.
32. Manufacture of products of petroleum and coal.
33. Manufacture of non-metallic mineral products, except products of petroleum and coal.
34. Basic metal industries.
35. Manufacture of metal products, except machinery and transport equipment.
36. Manufacture of machinery, except electrical machinery.
37. Manufacture of electrical machinery, apparatus, appliances and supplies.
38. Manufacture of transport equipment.
39. Miscellaneous manufacturing industries.

22. Tobaksindustri
23. Textilindustri
24. Sko- och beklädnadsindustri samt konfektionsindustri
25. Trä- och korkindustri utom möbelindustri
26. Möbel- och inredningsindustri
27. Pappers- och pappersvaruindustri
28. Grafisk industri, förlagsverksamhet m. m.
29. Läderindustri, läderberedning och pälstillverkning med undantag av skodon och andra beklädnadsartiklar
30. Gummiindustri
31. Kemisk industri
32. Kol- och mineraloljeindustri
33. Framställning av icke metallförande mineralprodukter utom kol- och mineraloljeprodukter
34. Metallindustri
35. Metallmanufaktur utom maskiner och transportmateriel
36. Tillverkning av maskiner utom elektriska maskiner
37. Elektroindustri
38. Tillverkning av transportmateriel
39. Övrig industri

Division 4. Construction

40. Construction.

Huvudgrupp 4. Byggnads- och anläggningsverksamhet

40. Byggnads- och anläggningsverksamhet

Division 5. Electricity, Gas, Water and Sanitary Services

51. Electricity, gas and steam.
52. Water and sanitary services.

Huvudgrupp 5. El-, gas- och vattenverk m. m.

51. El-, gas- och värmeverk
52. Vatten- och renhållningsverk

Division 6. Commerce

61. Wholesale and retail trade.

Huvudgrupp 6. Handel

61. Parti- och detaljhandel

62. Banks and other financial institutions.
63. Insurance.
64. Real estate.

Division 7. Transport, Storage and Communications

71. Transport.
72. Storage and warehousing.
73. Communication.

Division 8. Services

81. Government services.
82. Community services.
83. Business services.
84. Recreation services.
85. Personal services.

Division 9. Activities Not Adequately Described

90. Activities not adequately described.

62. Banker och andra finansföretag
63. Försäkring
64. Fastighetsförvaltning

Huvudgrupp 7. Transport, lagerrörelse och kommunikationer

71. Transport
72. Lager- och magasinsrörelse
73. Kommunikationer

Huvudgrupp 8. Tjänster

81. Statlig förvaltning
82. Andra samhälleliga tjänster
83. Kommersiell uppdragsverksamhet
84. Rekreationsverksamhet
85. Personliga tjänster

Huvudgrupp 9. Ej specificerbar verksamhet

90. Ej specificerbar verksamhet

Bilaga 6

(Översättning)

Recommendation (No. 131) concerning Invalidity, Old-Age and Survivors' Benefits

The General Conference of the International Labour Organisation,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Fifty-first Session on 7 June, 1967, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to the revision of the Old-Age Insurance (Industry, etc.) Convention, 1933, the Old-Age Insurance (Agriculture) Convention, 1933, the Invalidity Insurance (Industry, etc.) Convention, 1933, the Invalidity Insurance (Agriculture) Convention, 1933, the Survivors' Insurance (Industry, etc.) Convention, 1933, and the Survivors' Insurance (Agriculture) Convention, 1933, which is the fourth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of a Recommendation supplementing the Invalidity, Old-Age and Survivors' Benefits Convention, 1967,

adopts this twenty-ninth day of June of the year one thousand nine hundred and sixty-seven the following Recommendation, which may be cited as the Invalidity, Old-Age and Survivors' Benefits Recommendation, 1967:

I. General Provisions

1. In this Recommendation—

(a) the term "legislation" includes any social security rules as well as laws and regulations;

(b) the term "prescribed" means

Rekommendation (nr 131) om invaliditets-, ålders- och efterlevandeförmåner

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens,

vilken av styrelsen för Internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 7 juni 1967 till sitt femtioförsta sammanträde,

och beslutat antaga vissa förslag rörande revision av de år 1933 antagna konventionerna angående ålderdomsförsäkring (industri m. m.), angående ålderdomsförsäkring (jordbruk), angående invaliditetsförsäkring (industri m. m.), angående invaliditetsförsäkring (jordbruk), angående efterlevandeförsäkring (industri m. m.) samt angående efterlevandeförsäkring (jordbruk), vilken fråga utgör den fjärde punkten på sammanträdets dagordning,

samt beslutat, att dessa förslag skall taga form av en rekommendation avsedd att komplettera konventionen om invaliditets-, ålders- och efterlevandeförmåner, 1967,

antager denna den tjugonionde dagen i juni månad år nittonhundrasextiosju följande rekommendation, som må benämnas rekommendation om invaliditets-, ålders- och efterlevandeförmåner, 1967.

I. Allmänna bestämmelser

1. I denna rekommendation skall

a) med uttrycket »lagstiftning» förstås såväl lagar och författningar som administrativa föreskrifter om social trygghet;

b) med uttrycket »föreskrivet»

determined by or in virtue of national legislation;

(c) the term "dependent" refers to a state of dependency which is presumed to exist in prescribed cases;

(d) the term "wife" means a wife who is dependent on her husband;

(e) the term "widow" means a woman who was dependent on her husband at the time of his death;

(f) the term "child" covers—

(i) a child under school-leaving age or under 15 years of age, whichever is the higher; and

(ii) a child under a prescribed age higher than that specified in subclause (i) of this clause and who is an apprentice or student or has a chronic illness or infirmity disabling him for any gainful activity, under prescribed conditions;

(g) the term "qualifying period" means a period of contribution, or a period of employment, or a period of residence, or any combination thereof, as may prescribed;

(h) the term "contributory benefits" means benefits the grant of which depends on direct financial participation by the persons protected or their employer or on a qualifying period of occupational activity.

förstås fastställt i eller med stöd av den nationella lagstiftningen;

c) med uttrycket »beroende» avses ett tillstånd av beroende som förutsätts föreligga i vissa föreskrivna fall;

d) med uttrycket »hustru» förstås hustru som är beroende av sin make;

e) med uttrycket »änka» förstås kvinna som vid tidpunkten för makens död var beroende av honom;

f) uttrycket »barn» omfatta

i) barn under den ålder då skolplikten upphör eller barn under 15 år, varvid den högre av dessa åldersgränser skall gälla;

ii) barn under en föreskriven högre ålder än den i föregående stycke angivna och som är lärling eller studerande eller lider av kronisk sjukdom eller invaliditet, som gör honom oförmögen till förvärvsarbete, allt under föreskrivna villkor;

g) med uttrycket »kvalifikationsperiod» förstås en period av fullgjorda avgiftsbetalningar eller av arbetsanställning eller en bosättningsperiod eller dylika perioder i förening, alltefter vad därom må föreskrivas;

h) med uttrycket »av avgifter beroende förmåner» förstås förmåner, vilkas utgivande är beroende av direkt ekonomiskt deltagande från de skyddade personernas eller deras arbetsgivares sida eller av fullgörandet av en viss kvalifikationsperiod i förvärvsarbete.

II. Persons Protected

2. Members should extend the application of their legislation providing for invalidity and old-age benefits, by stages if necessary, and under appropriate conditions—

(a) to persons whose employment is of a casual nature;

II. Skyddade personer

2. Medlemmarna bör, om så är erforderligt i etapper, och under lämpliga villkor, utsträcka tillämpningen av sin lagstiftning om invaliditets- och åldersförmåner till att omfatta

a) personer vilkas anställning är av tillfällig natur;

(b) to all economically active persons.

3. Members should extend the application of their legislation providing for survivors' benefits, by stages if necessary, and under appropriate conditions, to the wives, children and, as may be prescribed, other dependants of—

(a) persons whose employment is of a casual nature;

(b) all economically active persons.

b) alla förvärvsarbetande personer.

3. Medlemmarna bör, om så är erforderligt i etapper, och under lämpliga villkor, utsträcka tillämpningen av sin lagstiftning om efterlevandeförmåner till att omfatta hustrur och barn, och om så är föreskrivet, andra personer som var beroende av

a) personer vilkas anställning är av tillfällig natur;

b) alla förvärvsarbetande personer.

III. Contingencies Covered

4. The definition of invalidity should take into account incapacity to engage in an activity involving substantial gain.

5. A reduced benefit should be provided in respect of partial invalidity, under prescribed conditions.

6. With a view to protecting persons who are over a prescribed age but have not attained pensionable age Members should provide benefits, under prescribed conditions, for—

(a) persons whose unfitness for work is established or presumed;

(b) persons who have been involuntarily unemployed for a prescribed period; or

(c) any other prescribed categories of persons for which such a measure is justified on social grounds.

7. The pensionable age should where appropriate be lowered, under prescribed conditions, in respect of any prescribed categories of persons for which such a measure is justified on social grounds.

8. A reduced old-age benefit should be payable under prescribed conditions to a person protected who, by reason only of his advanced age when the legislation giving effect to the Invalidity, Old-Age and Sur-

III. Omfattade riskfall

4. Definitionen av begreppet invaliditet bör taga hänsyn till oförmåga att utföra ett arbete i en verksamhet, som är förenad med tillfredsställande inkomster.

5. En reducerad förmån bör, under föreskrivna villkor, utgå i händelse av partiell invaliditet.

6. I syfte att skydda personer, som överskridit viss föreskriven ålder men som ännu icke uppnått pensionsåldern, bör medlemmarna, under föreskrivna villkor, tillhandahålla förmåner åt

a) personer vilkas olämplighet för arbete är fastställd eller presumerad;

b) personer som under en föreskriven period varit ofrivilligt arbetslösa; eller

c) andra föreskrivna kategorier, beträffande vilka en sådan åtgärd är motiverad av sociala skäl.

7. Pensionsåldern bör i förekommande fall och under föreskrivna villkor sänkas för alla föreskrivna kategorier, beträffande vilka en sådan åtgärd är motiverad av sociala skäl.

8. En reducerad åldersförmån bör under föreskrivna villkor utgå till en skyddad person, som enbart på grund av sin framskridna ålder vid tidpunkten för ikraftträdandet av den lagstiftning som genomförs i anslut-

vivors' Benefits Convention, 1967, comes into force, has not satisfied the qualifying conditions prescribed, unless a benefit in conformity with the provisions of paragraph 1, 3 or 4 of Article 18 of that Convention is secured to such person at an age higher than the normal pensionable age.

9. Where the widow's right to a survivors' benefit is conditional on the attainment of a prescribed age, a widow below that age should be given every assistance and all facilities, including training and placement facilities and the provision of benefit where appropriate, to enable her to obtain suitable employment.

10. A widow whose husband had fulfilled the prescribed qualifying conditions, but who does not herself fulfil the conditions for a survivors' benefit, should be entitled to an allowance for a specified period, or a lump-sum death benefit.

11. A contributory old-age benefit, or a contributory survivors' benefit payable to a widow, should not be suspended after a prescribed age solely because the person concerned is gainfully occupied.

12. An invalid and dependent widower should, under prescribed conditions, enjoy the same entitlements to survivors' benefit as a widow.

13. An invalidity benefit should be secured at least to a person protected who has completed, prior to the contingency, in accordance with prescribed rules, a qualifying period which may be five years of contribution, employment or residence.

14. The qualifying period for an invalidity benefit should be eliminated or reduced, under prescribed conditions, in the case of young workers who have not attained a prescribed age.

15. The qualifying period for an invalidity benefit should be elimi-

ning till konventionen om invaliditets-, ålders- och efterlevandeförmåner, 1967, icke uppfyllt de föreskrivna kvalifikationsvillkoren, såvida icke en förmån i enlighet med bestämmelserna i artikel 18 mom. 1, 3 eller 4 av nämnda konvention tillförsäkras en sådan person vid högre ålder än den normala pensionsåldern.

9. Då änkas rätt till efterlevandeförmån är beroende av att hon uppnått viss föreskriven ålder, bör änka som ej uppnått denna ålder beredas all hjälp och alla lättnader, däri inbegripet tillgång till utbildning och arbetsförmedling samt, i förekommande fall, förmåner i syfte att göra det möjligt för henne att erhålla lämplig anställning.

10. Änka vars make har uppfyllt föreskrivna kvalifikationsvillkor men som ej själv uppfyller villkoren för en efterlevandeförmån bör vara berättigad till bidrag under en föreskriven period eller till ett belopp för en gång vid dödsfallet.

11. Av avgifter beroende ålders- eller efterlevandeförmån, som skall utgå till änka, bör icke efter viss föreskriven ålder innehållas enbart av det skälet att vederbörande är förvärvsarbetande.

12. En invalidiserad och beroende änkling bör, på föreskrivna villkor, äga samma rätt till efterlevandeförmån som änka.

13. Förmån vid invaliditet bör tillförsäkras åtminstone skyddad person, som före riskfallet i enlighet med föreskrivna regler fullgjort en kvalifikationsperiod omfattande fem års avgiftsbetalningar, anställning eller bosättning.

14. Kvalifikationsperioden för förmån vid invaliditet bör under föreskrivna villkor borttagas eller nedsättas i fråga om unga arbetstagare, som ej uppnått viss föreskriven ålder.

15. Kvalifikationsperioden för förmån vid invaliditet bör under före-

nated or reduced, under prescribed conditions, where the invalidity is due to an accident.

16. An old-age benefit should be secured at least to a person protected who has completed, prior to the contingency, in accordance with prescribed rules, a qualifying period which may be 20 years of contribution or employment or 15 years of residence.

17. Where an old-age benefit is conditional upon a minimum period of contribution or employment, a reduced old-age benefit should be secured at least to a person protected who has completed, prior to the contingency, in accordance with prescribed rules, a qualifying period of ten years of contribution or employment.

18. Where an old-age benefit is conditional upon a minimum period of contribution or employment, the amount of the old-age benefit should be increased under prescribed conditions—

(a) where the grant of the benefit is conditional upon retirement from a prescribed gainful activity, if a person who has reached the pensionable age and has fulfilled the qualifying conditions of contribution or employment prescribed for a benefit defers his retirement;

(b) where the grant of an old-age benefit is not conditional upon retirement from a prescribed gainful activity, if a person who has reached the pensionable age and has fulfilled the qualifying conditions prescribed for a benefit defers his claim to benefit.

19. A survivors' benefit should be secured at least on the qualifying conditions provided for in Paragraph 13 of this Recommendation for an invalidity benefit.

20. Where the grant of invalidity, old-age and survivors' benefits depends on a period of contribution

skrivna villkor borttagas eller nedsättas, om invaliditeten förorsakas av ett olycksfall.

16. Åldersförmån bör tillförsäkras åtminstone skyddad person, som före riskfallet i enlighet med föreskrivna regler fullgjort en kvalifikationsperiod omfattande 20 års avgiftsbetalningar eller anställning eller 15 års bosättning.

17. Är åldersförmån beroende av en minimiperiod av avgiftsbetalningar eller anställning, bör en reducerad åldersförmån tillförsäkras åtminstone skyddad person, som före riskfallet i enlighet med föreskrivna regler fullgjort tio års avgiftsbetalningar eller anställning.

18. Är åldersförmån beroende av en minimiperiod av avgiftsbetalningar eller anställning, bör beloppet av förmånen under föreskrivna villkor ökas

a) ifall förmånens utgivande är beroende av tillbakaträdande från en föreskriven förvärvsverksamhet, om en person som uppnått pensionsåldern och har uppfyllt de för förmånen föreskrivna kvalifikationsvillkoren för avgiftsbetalning eller anställning uppskjuter sitt tillbakaträdande;

b) ifall utgivande av åldersförmån icke är beroende av tillbakaträdande från en föreskriven förvärvsverksamhet, om en person som uppnått pensionsåldern och har uppfyllt de för förmånen föreskrivna kvalifikationsvillkoren för avgiftsbetalning eller anställning uppskjuter sitt pensionskrav.

19. Efterlevandeförmån bör garanteras åtminstone på de i punkt 13 i denna rekommendation angivna villkoren för kvalifikation till förmån vid invaliditet.

20. Om utgivandet av invaliditets-, ålders- och efterlevandeförmåner är beroende av en period av avgifts-

or employment, at least periods of incapacity due to sickness, accident or maternity and periods of involuntary unemployment, in respect of which benefit was paid, should be assimilated, under prescribed conditions, to periods of contribution or employment in calculating the qualifying period that has been fulfilled by the person concerned.

21. Where the grant of invalidity, old-age and survivors' benefits depends on a qualifying period of contribution or employment, periods of compulsory military service should be assimilated, under prescribed conditions, to periods of contribution or employment in calculating the qualifying period that has been fulfilled by the person concerned.

betalningar eller anställning, bör åtminstone perioder av arbetsoförmåga på grund av sjukdom, olycksfall eller moderskap eller perioder av ofrivillig arbetslöshet för vilka ersättning utgivits, under föreskrivna villkor, sammanräknas med perioder av avgiftsbetalningar eller anställning vid beräkning av den kvalifikationsperiod som vederbörande har uppfyllt.

21. Om utgivandet av invaliditets-, ålders- och efterlevandeförmåner är beroende av en kvalifikationsperiod av avgiftsbetalningar eller anställning bör under föreskrivna villkor perioder av obligatorisk militärtjänstgöring sammanräknas med perioder av avgiftsbetalningar eller anställning vid beräkning av den kvalifikationsperiod som vederbörande har uppfyllt.

IV. Benefits

22. The percentages indicated in the Schedule appended to Part V of the Invalidity, Old-Age and Survivors' Benefits Convention, 1967, should be increased by at least ten points.

23. National legislation should fix minimum amounts of invalidity, old-age and survivors' benefits, so as to ensure a minimum standard of living.

24. The amount of invalidity, old-age and survivors' benefits should be periodically adjusted taking account of changes in the general level of earnings or the cost of living.

25. Increments in benefits or supplementary or special benefits should be provided, under prescribed conditions, for pensioners requiring the constant help or attendance of another person.

26. Benefits to which a person protected would otherwise be entitled should not be suspended solely because the person concerned is absent from the territory of the Member.

IV. Förmåner

22. De procenttal som anges i den vid del V av konventionen angående invaliditets-, ålders- och efterlevandeförmåner, 1967, fogade tabellen bör höjas med minst tio enheter.

23. Den nationella lagstiftningen bör fastställa minimibelopp för invaliditets-, ålders- och efterlevandeförmåner på sådant sätt att en minimilevnadsstandard säkerställes.

24. Beloppet av invaliditets-, ålders- och efterlevandeförmåner bör periodiskt justeras med hänsyn till ändringar i den allmänna lönenivån eller i levnadskostnaderna.

25. Höjningar i förmåner eller tilläggs- eller specialförmåner bör under föreskrivna villkor tillhandahållas pensionärer som behöver ständig hjälp eller tillsyn av annan.

26. Förmåner till vilka skyddad person i annat fall skulle vara berättigad bör icke innehållas enbart på grund av att vederbörande ej befinner sig inom medlemsstatens territorium.

Bilaga 7

Resolutioner

I. Resolution om Internationella arbetsorganisationens 50-årsjubileum.
II. Resolution om arbetsmedicin, yrkessjukdomar samt särskilda åtgärder till förebyggande och bekämpande av cancer såsom yrkessjukdom.
III. Resolution om internationell samverkan för ekonomisk och social utveckling.
IV. Resolution om den snabba befolkningsökningens inverkan på arbetstagarnas möjlighet till utbildning, sysselsättning och välfärd.
V. Resolution om åtgärder från Internationella arbetsorganisationens sida till förmån för migrerande arbetare.
VI. Resolution om den rasdiskriminering i fråga om anställning, yrkesutövning och föreningsfrihet som utövas av den illegala regimen i Syd-Rhodesia.
VII. Resolution om de internationella fördragen angående de mänskliga rättigheterna samt vilka åtgärder Internationella arbetsorganisationen bör vidtaga med avseende på dessa fördrag.
VIII. Resolution om uppförande på dagordningen för nästa allmänna konferenssammanträde av frågan om förbättring av levnads- och arbetsvillkoren för arrendatorer, s. k. hälftenbrukare och liknande grupper av lantarbetare.
IX. Resolution om Internationella arbetsorganisationen och jordreform.
X. Resolution om Internationella arbetsorganisationen och teknisk samverkan.
XI. Resolution om antagande av budget för 50:e budgetåret (1968) samt fördelning av utgifterna för samma budgetår på medlemsstaterna.
XII. Resolution om Internationella arbetsorganisationens bidrag till Internationella arbetsbyråns tjänstepensionsfond avseende år 1968.
XIII. Resolution om det belopp som erfordras till täckande av Internationella arbetsbyråns tjänstepensionsfonds ökade förpliktelser på grund av pensionernas anpassning till levnadskostnaderna.
XIV. Resolution om pensionskassan för ledamöterna i fasta mellanfolkliga domstolen.
XV. Resolution om förordnande av ledamöter i Internationella arbetsorganisationens administrativa domstol.
XVI. Resolution om återbetalning av Sydafrikas andel i reservfonden.

ESSELTE AB. STHLM 68
714941